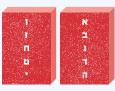
382 Route 59 Suite 264, Airmont, NY 10952

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

BS"D • Vo. 3 | Issue 17 | No. 116 • MONSEY: Candle Lighting - 4:34 • Shabbos Ends - 6:07 (72 min past shkiah) • January 16, 2020 • 3 Shevat, 5781

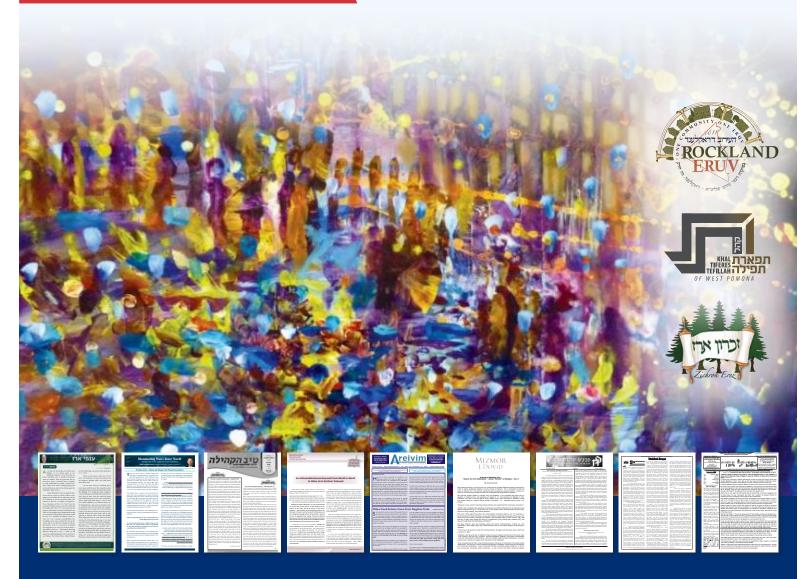

DIVREI TORAH FREELY PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

PARSHAS VA'ERA

ENGLISHDIVREI TORAH

ANFEI EREZ · RABBI BLASS · TIV HAKEHILA · SHVILEI PINCHAS · AREIVIM

MIZMOR L'DOVID · · PENINIM · PARSHA PSHETEL · MIGDAL OHR

Tel: 646 387 5683. Email: Sofersogood4@gmail.com Checking, writing, and sale of Sefer Torah, Tefillins, Mezuzot, and Megillot. * SAME DAY SERVICE *

> Contact us for your dream custom closet

HIPPO CLOSETS

Free Estimates 347.760.3600 HippoClosets@gmail.com

ARE YOU PURCHASING OR REFINANCING?

CALL US FOR A QUOTE! 845.362.3863 • ORDERTITLE@GIBRALTARNY.COM

TODD ROSENBLUM

- **4** 845.364.0337
- 914.522.6793
- todd@adaparch.com
- orosenblumarchitecture.com
 - ♀ 200 East Eckerson Road Suite 230 E New City, NY 10956

LENNY ROSENFIELD

- 845.517.0300
- WWW.LRINSPECTIONS.COM NY State License # 1330185

Serving Rockland, Westchester, NYC 5 Boroughs

MOSHE STAMM

LICENSED BROKER

SPECIALIZING IN GROUP HEALTH INSURANCE

- p: 718.252.9555 ext. 2207
- e: moshe@omnimh.com
- w: www.omnimh.com

ROCKLAND TRANSFERS

CAR SERVICE

- Airport car service (departures and arrivals)
- City to City Per Hour Hire

Booking

- Drop-off and Pick-up
- Reliable and Safe Fixed Rates
 No Added Fees
 Credit Cards Accepted

Reserve Online www.RocklandTransfers.com Call / Text (845) 288-8888

OF SERVING THE COMMUNITY

- ♦ WILLS & TRUSTS
- **O ELDER LAW**
- ♦ PROBATE
- ♦ TRUST ADMINISTRATION
- ♦ HALACHIC WILLS
- ♦ TAX PLANNING **♦ MEDICAID PLANNING**
- SESTATE PLANNING SPECIAL NEEDS PLANNING
- **♦ ASSET PROTECTION**

Haas & Zaltz, LLP

845.425.3900 INFO@HAASZALTZ.COM | WWW.HAASZALTZ.COM 365 ROUTE 59 | SUITE 231 | AIRMONT, NY 10952

As an independent agency we shop several companies to find you the right coverage and the right price.

Wise Men Insurance Services support@wisemeninsurance.com Ph 845-579-2978 Fax 845-231-6224

Chevra L'Bitachon of Rockland County

Chevra L'Bitachon is a community security organization which trains and manages members of the community to become guards for their own shuls and mosdos as well as other security related resources.

For more info, please contact us at info@clbrc.org or call/whatsapp 845.704.1205 (add us to whatsapp to see our regular security related updates)

www.POMONAENTERPRISES.com

Sullivan County Labs Certified Environmental Testing

Many Mall Da Yan Kaany Yanr Mall?

COMMON TESTS: Bacteria

- Nitrates Metals
- Volatile Organic Compou
 Petacides / Herbacides
 Etc.
- PICKUPS AVAILABLE IN MONSE
- www.sullivancountylabs.com

FORALLYOUR TAKE AN EXTENSIVE COMPANY OF THE COMPANY

MARKETING NEEDS

WE GOT YOUR BACK

WE GO ABOVE & BEYOND & WE DO IT ALL UNDER ONE ROOF

ASK ABOUT OUR DIGITAL + SOCIAL MEDIA MARKETING

פרשת וארא

s we learn in the parsha of the first seven Makkos, we are drawn again to our childhood memories of the first time we heard, breathless and in absolute fascination, from our teachers. That was great then, but we all need to learn, to ponder, and try mightily to really understand it as adults. I promise you, dear readers, that EVEN reading through this article will leave us short of the ultimate goal, but hopefully it will be a start.

Many Mefarshim create an equation that, at least for me, opens up a door to allow a mere glimpse into areas that we can only hope one day to be allowed to view the treasures inside. The equation is that the 10 makkos correspond to the 10 Maamaros of בעשרה מאמרות נברא העולם, the words that Hashem used to create the world, and the Makkos led to the עשרת הדברות, which was the purpose of the entire יציאת מצרים as foretold to משה at the סנה. We imagine this to mean that the world was created to be the platform where there would be גילוי שכינה, a revelation of G-dliness, where וידע כל פעול כי אתה פעלתו; known to EVERYONE. The ten Makkos were sent to refresh that אמונה in the world, and we are therefore charged to tell our descendants - בנך ובן בנך - every year to accomplish the end goal of 'שמות י:א) וידעתם כי אני ה' to know ה' and follow in his דברות – which means directing behavior, being led to serve 'ה. These are all lessons in comprehending the שכינה to the best of our abilities. (See Maran Harav Moshe Shapiro

in ממעמקים שמות pg. 159 based on the Maharal in (גבורות ה' פ' נז'

There are also lessons in the כוחות הנפש of man - his weaknesses, his ego, his insolence and his arrogance, amongst others. We, sadly, know them all too well.

Let me share with you something that I never knew until this year. This reminds me that I should also listen to all of the advice that I offer. The Makkah of pg should have been enough to convince Pharoah to send Klal Yisroel out of מצרים. Every drop of water, even dew, turned to blood and ONLY buying water from a Jew would allow them a drink. Jews made money -ממכת דם העשירו ישראל (Shmos Rabbah 9:10) a business taken over by Poland Springs - does anyone remember when we all drank water from the sink? Let's examine the Pesukim; in 7:22 it says יחזק לב פרעה and then it says (7:23) ויפן פרעה ויבא אל ביתו ולא שת לבו גם לזאת, Pharaoh turned and came home and he also ignored (or failed to take to heart) this Makka. What happened when he came home? Rav Meir Simcha, (See Darash Mordechai pg. 73 who later found this novel idea in the Medrash Hagadol -29) says a חידוש: The Makkah of דם did not affect Pharoah's house - his water remained water because every Mitzri had to pay for his water, but Pharoah already paid "his dues" by raising משה in his palace. He had his own anti-bodies to the דם. What a חידוש in the facts, and what an insight into Pharoah's and man's character. His whole country

is suffering, parched and broke but being that everything is perfect in his own home, he therefore takes nothing to heart. There is a Vort attributed to Rav Mottel Katz, Telzer Rosh Yeshiva, that what impressed Pharoah about Yosef's interpretation of his dreams, in contrast to the others (seven daughters etc.), was that Yosef understood that a Melech dreams about the welfare of his constituents, the people that rely on him, and not about his own personal well-being. That is the mark of greatness by any leader, any מנהיג; who are your dreams about, as Chazal explain that certain dreams are attributed to your daytime thoughts are. Pharoah realized that in Yosef, and therefore gave him the position of authority to care for others.

There is another lesson into the essence of man. Pharoah has the sensitivity to understand the quality of a Melech, to be constantly aware of his dependents' needs. This disappears when his kingdom is threatened by the exodus of millions from his work force, and then, his care becomes self-centered, only directed inwards. I told this Vort to a Chashuveh Yid from Eretz Yisroel, and he wisely added that a part of the ויקם מלך חדש על מצרים who did not know Yosef - was that he did not just to forget the MAN YOSEF but also the lesson and the expertise that YOSEF displayed in his awareness of royalty.

We have another example of this closer to home. The Gemara in Moed Katan (26A) relates that King Yehoyakum had them read the first

draft of מגילת איכה that Yirmiyahu wrote. When they read איכה ישבה בדד, alas, she sits in solitude, Yehoyakums response was אנא מלכא, but I'm still king. When they read "She weeps bitterly in the night", he said but I am still king. He had the same response to גלתה יהודה and "The roads of Zion of mourning" - אנא מלכא. But when they read היו צריה לראש, her adversaries have become her master's meaning he would lose his throne - that is when he cut out all the names of Hashem and burned them in the fire (See Tosfos sv קצר). Certainly not the approach for a Melech of Yisroel.

That level of caring and concern is a responsibility to everyone that is given this task -NOT JUST a מלך, but a father, a mother, a Rebbe, a Menahel, a boss. Really great people have it. They know when to allow their ego to govern and when to shut it down and focus on others. It is a quality we all need to admire and strive for.

May we all be Zoche.

Among those that are מצפה לישועה.

-2-

3 SHVAT 5781 JANUARY 16 2021

Illuminating Man's Inner World THROUGH THE LENS OF THE PARSHA

Rabbi Yehoshua Blass, Mashgiach Ruchani – Yeshiva University

Parshas Va'era - Choice and Change: The Pharaoh Conundrum

There are certain topics in Jewish thought that have had an extended shelf life. Generation after generation going back for some 2,000 years pick up the mantle of debate from their predecessors and continue to question and prod in order to come to some meaningful resolution. In a way it's like a giant unending relay race in which the Tenaim pass along the baton to the Amoraim who relay it to the Geonim, Rishonim and Acharonim and then on to us. The notion is at once awe inspiring while also quite humbling.

The specific issue in question are the parameters of man's free choice especially as it relates to Pharaoh seemingly having free choice removed from him. We are all familiar with the pesukim from which this issue stems - (אני אקשה את לב פרעה (שמות ז:ג) - And I will harden Pharaoh's heart, כי אני הכבדתי את לבו For I have hardened his heart, ויחזק ה' את לב פרעה - And G-d hardened Pharaoh's heart (11:1) - all paint the picture of HKB'H stripping this leader of his choice.

The philosophical implications of this hardening are of course enormous. This is how the Midrash records the difficulty:

כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לִבּוֹ - אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִכָּאן פִּתְחוֹן פֶּה לַמִּינִין לוֹמֵר לֹא הַיָּתָה מִמֵּנוּ שָׁיַעֵשֵׂה תִּשׁוּבַה

For I have hardened his heart - Rabbi Yochanan said: Does this not provide heretics with an opportunity to open their mouths to say that he had no means of repenting. (Shenos Rabbah 13:3)

As mentioned, this conundrum of G-d stripping פרעה of free-choice and then punishing him for his inevitable decisions has been a source of energetic debate for the last millennia.

While almost all of the Rishonim address this in one way or another I would like to focus on the position of the Rambam. Maimonides speaks at length about the absolute prerequisite of man's freedom of choice and

that the very notions of repentance and reward and punishment rests on the indisputable and unassailable presence of בחירה חפשית. The language of the Rambam is striking:

וְדָבָר זָה עָקֵר גָּדוֹל הוּא וְהוּא עַמּוּד הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוְה שֶׁנֶּצֶמַר (דברים ל טו) "רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךּ הֵיּוֹם אֶת הַחַיִּם". וּכְתִיב (דברים יא כו) "רְאֵה אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם". כְּלוֹמַר שֶׁהָרְשׁוּת בְּיֶדְכֶם. וְכָל שֶׁיַחְפֹּץ הָאָדָם לַעֲשׁוֹת מִמַּעֲשֵׂה בְּנֵי הָאָדָם עוֹשֶׁה בֵּין טוֹבִים בֵּין רַעִים

And, this matter is a great and component part, the very pillar of the Torah and its precepts, even as it is said: "See, I have set before thee this day life and good, and death and evil" (Deut. 30.15), and it is, moreover, written: "Behold, I set before you this day a blessing and curse" (Ibid. 11.26). This is as if saying, the power is in your hand, and whatever human activity man may be inclined to carry on he has a free will to elect either good or evil. (Hilchos Teshuva 5:3)

The language of the Rambam in saying that free choice a 'foundation' of the Torah is so remarkable that there are those who have asked why it is not listed among his thirteen principles of faith. The Rambam continues in this vein throughout the entire fifth chapter of hilchos teshuva and into the sixth chapter at which juncture the plot begins to thicken. The Rambam had already said that free choice is absolutely sacrosanct but now he seems to sing a slightly different tune. He writes that:

ְּוְאֶפְשָׁר שֶׁיֶּחְטָא אָדָם חֵטְא גָּדוֹל אוֹ חֲטָאִים רַבִּים עַד שֶׁיִּתֵּן הַדִּין
לִפְנֵי דַּיַן הָאֱמֶת שֶׁיְּהָא הַפֵּרָעוֹן מִיֶּה הַחוֹטֵא עַל חֲטָאִים אֵלוּ
שָׁעָשָׂה בִּרְצוֹנוֹ וּמִדַּעְתּוֹ שֶׁמּוֹנְעִין מִמֶּנוּ הַתְּשׁוּבָה וְאֵין מַנִּיחִין לוֹ
רְשׁוּת לָשׁוּב מֵרִשְׁעוֹ כְּדֵי שֶׁיָּמוּת וְיֹאבֵד בְּחֶטְאוֹ שֶׁעָשָׂה. כְּלוֹמֵר
חָטְאוּ בִּרְצוֹנָם וְהִרְבּוּ לִפְשׁעַ עַד שֶׁנְּחָחַיְבוּ לְמְנֹעַ מֵהֶן הַתְּשׁוּבָה
שָׁהִא הַמַּרְפֵּא. לַפִּיכָהְ כָּתוּב בּתּוֹרָה (שְׁמוֹת ד כֹא) "וּאָנִי אִקְשָׁה שְׁהִיל לִבְּפִּרְעֹה". לְפִי שְׁחָטָא מעצְמוֹ תָּחלְה וְהרע לִיִשְׂרְאל הּגְּרִים בְּאַרְצוֹ שָׁנְאָמֵר (שִמות א י) "הְבָה נַתְחַכְּמָה לוֹ". נְתן הּדִּין למְנֹעַ הַתּשׁוּבה מִמִּנּוּ עִד שַׁנְפָּרע מִמֵּנוּ

The choice to repent, claims the Rambam, is always

PARSHAS VA'ERA

רם בהתורה

Rabbi Yehoshua Blass, Mashgiach Ruchani – Yeshiva University

present until it isn't. There are those people who have consciously, brazenly, and unrepentantly thrown off the yoke of heaven until לַשׁוּבָה וְאֵין מַנְּיחִין לוֹ teshuva is withheld from that person so that he ultimately dies in this state of sin. פרעה says the Rambam is an example of such a person.

The problem with this position of the Rambam is threefold. The first is that the Rambam himself lists the twenty-four different types of people who lose their share in the world to come. At the end of that list the Rambam writes that:

בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים שָׁכָּל אֶחָד מֵאֵלּוּ אֵין לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא כְּשָׁמֵת בְּלֹא מְּשׁוּבָה אֲבָל אִם שָׁב מֵרְשָׁעוֹ וּמֵת וְהוּא בַּעַל מְּשׁוּבָה הֲרֵי זֶה מִבְּנֵי הָעוֹלָם הַבָּא שֶׁאֵין לְךְּ דָּבָר שֶׁעוֹמֵד בִּפְנֵי הַתְּשׁוּבָה. אֵפָלוּ כָּפַר בָּעִקָּ

In other words that even though there are certain people for whom olam habbah should be taken away from, if they choose to do teshuva, they still merit the world to come. The Rambam is clearly stating that teshuva is not held back from even the worst of sinners

Secondly, the Rishonim point out that individuals such as Achav and Menashe eventually did teshuva. It is hard to make an argument that these two were qualitatively any better than Pharaoh, yet the gates of teshuva were opened for them but not for him. Why should that be the case?

Lastly, I have always been bothered by what seems to be an internal weakness in the position of the Rambam. On the one hand free choice is established as an 'amud' - an unshakeable foundation of our belief system. Then in the very next breath, the Rambam says that this is only true for certain people, but if you are truly wicked then HKB'H takes away that right to choose. Seemingly the absolute sine quo non of free choice should preclude its removal.

The totality of these questions led the Abarbanel to say about this position of the Rambam that his position was והוא אצלי זר וקשה מאד

(This position) is strange and foreign to me

How do we resolve the Rambam? How could we claim that teshuva is always an option, witness the repentance of the worst scoundrels known to man, claim that free choice is immutable and then also state that for certain people G-d has removed that choice??

A number of years ago I thought of the following approach in the Rambam and was gratified to see that Nehama Leibowitz Z'L seems to have said the same.

These pages are not the place to get into a lengthy discussion about free choice but both in the works of Jewish thinkers and in the pages of philosophy the question has been posed as to how truly free a human being really is. Is man's behavior completely determined by him or are their forces of predeterminism that dictate most of man's behavior? Where one comes from, their upbringing, personality, the circumstances and expectations of his/her life and all of one's past choices all conspire to, if not eliminate free choice, severely limit its scope. Famously, Ray Dessler compares this reality to the image of a football field in which the only areas of choice, and hence the only areas in which a person receives reward and punishment are the few yards in front of him. What is both behind the person or too far in the distance is not subject to man's free choice - free choice is limited to a relatively small swath of land in the individual's personal landscape.

When the Torah says that G-d hardened פרעה's heart what is being conveyed is that due to the past decisions that Pharaoh had made, due to him becoming entrenched in a certain position, due to his drawing lines in the sand and needing to save face - due to all of that he no longer really had genuine free choice as to whether he should release Am Yisroel. His own behavior eliminated any chance for allowing a truly thoughtful and unimpeded decision in an area that had become so personal.

The Rambam himself seems to say as much. He writes that:

וְכֵן זֶה שֶׁאָמַר (תהילים נא יד) "וְרוּחַ נְדִיבָּה תִּסְמְכֵנִי" כְּלוֹמֵר תַּנִּיחַ רוּחִי לַעֲשׂוֹת חֶפְצְךּ וְ**אַל יִגְרְמוּ לִי חֲטָאֵי לְמָנְעֵנִי מִּתְּשׁוּבָה** אֶלָּא תִּהְיֶה הָרְשׁוּת בְּּיָדִי עַד שֶׁאֶחֱזֹר וְאָבִין וְאֵדַע דֶּרֶךְּ הָאֱמֶת.

"Allow my spirit to uphold me". That is allow my spirit to do your will and do not allow my sins to turn me away and prevent me from doing teshuva. Rather, let the initiative to always remain with me, for me to be able to come back and understand and know the oath of truth...

PARSHAS VA'ERA

Rabbi Yehoshua Blass, Mashgiach Ruchani – Yeshiva University

A careful reading of the Rambam and specifically the words מְהָּשׁוּבָה לְמָנְעֵנִי וְאֵל יִנְרְמוּ לִי חֲטָאֵי indicates that at stake is not that HKB'H has created a blockade to teshuva but a recognition that it is man in fact who through their choices have prevented the opportunities for growth and for return.

If this understanding of the Rambam is correct how would we correlate this man centered hardening with the pesukim that indicate that it was G-d who was the מקשה?

Nehama Leibowitz writes the following:

'God did not force Pharaoh to choose evil. It was Pharaoh's own doing. Once he persisted in his course of action it became more and more irresistible. God had built this response, as it were, into man's make-up. The more he sins, the more his sins act as a barrier between him and repentance.'

It wasn't G-d who hardened Pharaoh's heart per se. he simply placed into man's nature that one's choices ultimately makes free choice in future decisions near impossible. While, in all honesty, this may not be the simple peshat in the pesukim, on a conceptual level I believe the point is indisputable - man is the agent for limiting his own bechirah. Furthermore, this answer would resolve the questions that the Abarbanel and others had on the Rambam.

This answer raises an enormously daunting question. Namely, if man's bechirah is limited by the decades of decisions that he/she made previously. If, like Pharaoh, a human has become entrenched in the limitations of his or her own life. If so much of one's life is determined by all of the forces that have led him to this moment including all of his previous choices, then is it truly possible for man to change? Is change possible if man is pitted against the avalanche of his entire life up until this point in time? How much freedom do we have to change course? This is a huge and daunting question.

The great social psychologist Erik Erikson, who was knowledgeable in both secular and Torah sources developed a theory that there are 8 stages of psychosocial development. Each stage has a core conflict that is at the center of that time period and the successful navigation of each conflict builds ego and psychological strength.

The seventh stage which lasts roughly between the ages of 40 and 65 is defined by the conflict between Generativity versus Stagnation which essentially is the question of whether we are thriving and contributing or somewhat stagnant and stuck? To put this conflict in the light of our discussion in the Rambam, the question is does one feel that fundamentally they are thriving or does one feel an inability to change and move beyond the limitations that previous choices have created?

The answer is of course that man can always change. The question is how. What are the mechanics of change? What can a person reasonably expect to change about their lives and what is or should be beyond their purview and scope. How is meaningful and lasting change created? The important thing is to remember that at the end of the day what the Rambam wrote is as true now as it was nine hundred years ago

רְשׁוּת לְכָל אָדָם נְתוּנָה. אָם רָצָה לְהַטּוֹת עַצְמוֹ לְדֶּרֶךְ טוֹבָה וְלְהְיוֹת צַדִּיק הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ. וְאִם רָצָה לְהַטּוֹת עַצְמוֹ לְדֶרֶךְ רָעָה וְלִהְיוֹת רַשַּׁע הַרְשׁוּת בִּיַדוֹ.

Every man was endowed with a free will; if he desires to bend himself toward the good path and to be just it is within the power of his hand to reach out for it, and if he desires to bend himself to a bad path and to be wicked it is within the power of his hand to reach out for it

Do we sometimes feel like Pharaoh (well maybe not quite like Pharaoh) backed into a corner by our own decisions? Absolutely. With that said thoughtful, sensitive, and passionate man who understands the impact of his behavior on himself and on others, who realizes that ultimate happiness lies in a G-d centered life can always find the will and the means to לחזר ולהבין.

R' Blass can be reached about this column or about any other issue at blass@yu.edu

תנו לכם מופת – Provide a wonder for yourselves

A man came home late one night and all his children were standing and waiting for him. Eventually, the father came in with a smile on his face, and with a happy voice he told his children that and incident of hashgacha pratis happened to him on his way home. They all anxiously waited to hear about it and this is what the father told them: "I wanted to leave for the bus stop ten minutes earlier knowing that you are all waiting for me. At the last minute, something unexpected held me back just as I was about to leave. I left and ran to the bus stop, but in the distance I could see the bus already leaving the station, and so I was left standing and waiting for the next bus. After waiting a while the next bus showed up, and I finally made it here..."

All the children were waiting for the rest of the story, but there was no more... They asked their father, "Where was the hashgacha pratis that you wanted to tell us?" The father replied, "Don't you think that the delay was hashgacha pratis? Is it only if a car came by and picked me up or if chalilah something would have happened to the first bus on the way, only then is it hashgacha pratis? Even the delay was with hashgacha (of course we do not mean people that because they are lazy, they are late and they blame it on hashgacha)" This is how the father instilled in his children emunah and bitachon [faith and trust].

HaKadosh Baruch Hu says to Moshe and Aharon: כי ידבר אליכם 'When Pharaoh speaks to you, saving. – פרעה תנו לכם מופת' "Produce a wonder for yourselves" (7:9), HaKadosh Baruch Hu told them, this is the nature of Pharaoh to ask for wonders, and it is not the nature of Bnei Yisrgel. A Jew does not need a wonder to believe in HaKadosh Baruch Hu. Even when by the holy Baal Shem Tov and his students, we see that he did wonders, it was only to encourage the simple people to have faith, and not for the elevated people who already had faith. In truth, a wonder can only encourage one who needs encouragement, but only for a short time, just to 'open one's eyes', afterwards the encouragement must come from itself. When it came to Pharaoh, even when he saw the great wonders he remained in denial and hardened his heart. But a Jew knows and believes that everything that happens to him and with the whole world is a 'wonder', there is no nature in the world, and everything is with hashgacha pratis.

- Tiv HaTorah – Va'eira

'For You are a doctor for free' – 'כי רופא חינם אתה'

A close friend went in for hip replacement surgery. This is a complex surgery, particularly for someone of his age and physical size. He was advised to use a private surgeon so that he not fall into unskilled hands, which would make the complicated surgery even more complicated.

When my friend tried to enlist the services of a private surgeon, he found out that this would cost tens of thousands of shekels which he did not have though he wanted very much. Since we are talking about a man of faith, he thanked them very much and decided that he would rely on Hashem to help him.

The day of surgery arrived and before they took him into the operating room, he found out that the surgeon was none other than the private surgeon who he did not enlist. He got nervous and thought perhaps there was a misunderstanding, and he thought that he was asked to do the surgery. The doctor told him that it was not a mistake, it was only hashqacha from Above. The surgeon explained that he was hired by another patient and when he was already in the operating room, he was told that his patient had corona and could not have the surgery. Since he was already in the operating room, he took the next patient in line. The next patient was this friend who wanted to hire the surgeon privately. He had prayed to the Healer of all flesh Who is concerned about everyone: 'A small angel accompanies a small doctor, and a great angel accompanies a great doctor'. The surgery was very difficult and took a long time, and they saw the hand of Hashem Who sent a great surgeon for a simple man. ~~ The story with that friend was not finished. Since he needed three months to recuperate, he left his car with me so I could use it from time to time since a car that sits idly for a long time is not good for the car. To make it easier for me, he parked it by the shul where I learn every morning. One morning I got a call from my friend in rehab. The police asked him to move the car since it was blocking the roadwork. Just then I was on my way to shiur, and I told him I would move the car in a few minutes. The city was repaying the street and his car was in the way. Had it been twenty minutes later, I would have been on my way to another city and I would not be able to move the car. We see how Yisbarach takes care of everything.

ש.נ.

הכל בידי שמים Everything is in the hands of heaven

ויעש משה ואהרן כאשר צוה ה' אתם כן עשו: (ז:ו)

Moshe and Aharon did as Hashem commanded them, so they did. (7:9) It is fitting to understand the double language of the Torah when it states, 'Moshe and Aharon did as Hashem commanded them' and then concludes by repeating 'so they did'.

Before explaining the intent, we need a brief introduction. *Bnei Yisrael* are believers that everything that happens in this world is from Hashem, additionally, they add trust to their faith [bitachon in addition to emunah] knowing that HaKadosh Baruch Hu is the Provider of every creature's needs as we say three times a day in Shemona Esrei 'על ניסך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובתיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובתיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובתיך שברם ובוקר וצהרים' 'for Your miracles that are with us every day, and for Your wonders and favors in every season, evening, morning, and afternoon'.

However, there are some among the general public whose actions demonstrate that this *emunah* is lax by them for their minds follow what their eyes see. The result is that based on their view, mundane actions are the source of these results *chas v'shalom*. It is as if their success is dependent on these mundane events. So, when Hashem causes these mundane events to cease, they are filled with worry, since they have closed their eyes from seeing how everything is orchestrated, and they do not believe that the Omnipresent has many messengers, and all their successes in the past were only by the strength of His decree, and just as He decreed their successes to occur until one way, He can decree their successes can come about through another way.

In contrast to these people there are the believers who innocently and truly know the source for all events. These people put their fear of the Creator before all else knowing that it is not the events that cause things to happen, but rather, it is Hashem causing the events, and if a sin causes an antagonist to confront him, then all the previous reasons will be cancelled *Rachana litzlan*, therefore *yiras Hashem* is always before him so he does not lose his focus. When the situation changes and all previous conditions are cancelled, he is not consumed with fear of what is coming since he never focused his eyes on them anyway. Instead of worry, he utilizes his *bitachon* [trust] in Hashem Who will cause other conditions to arise.

The Torah discusses this topic at length in 'Mishneh Torah' 'השמר לך פן תשכח את ה' אלקיך לבלתי שמר (Devorim 8:11-18): 'Take care lest you – מצותיו ומשפטיו וחקתיו אשר אנכי מצוך היום forget Hashem, your G-d, by not observing His commandments, His ordinances, and His statutes, which I command you today', and the Torah goes on to explain why is this? פן תאכל ושבעת ובתים' טבים תבנה וישבת ובקרך וצאן ירבין וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך 'רבה' – 'Lest you eat and be satisfied, and you build good houses – ירבה and settle, and your cattle and flocks increase, and you increase silver and gold for yourselves, and everything that you have will increase'. That is, you are basing your success on a reason and not on the source of the reason. Your eyes see your possessions and you think something mythical has supported you, you have merited houses, cattle, flocks, silver, and gold, and it brings you food to satisfy your soul. Therefore, you do not focus your attention on the counsel of Hashem, since it never enters your mind that something bad can happen to you.

The next posuk explains what caused you to base this on reasons and not on the cause for the reasons, 'ורם לבבך ושכחת את ה' 'and your heart will become haughty and you will forget Hashem, your G-d, Who took you out of the land of Egypt from the house of slaves'. That is, since you merited money that supports a person,

you have become haughty and it seems to you that everything came to you naturally. Because you became used to it, you forgot that nature does not run the world. Since it was proven at the exodus from Egypt that nothing happens naturally, it proved that He is the One Who decrees and fulfills, and nothing is dependent on reasons, and had these things been etched on your hearts, you would not have been so confident with your large wealth.

The next few posukim make the point of bitachon in Hashem Yisbarach, which is also deficient in the mind of the one who is confident with his wealth. His bitachon is only in his wealth, and he does not remember those times when his ancestors saw no reason to live or protection upon them. Then they saw with their own eyes that HaKadosh Baruch Hu is המוליכך במדבר הגדל והנורא נחש שרף' '– 'Who leads you through the great and awesome wilderness – - snake, fiery serpent, and scorpion', since Israel placed their trust in Hashem and He would protect them with pillars of clouds and fire. Even if the wilderness is a place of 'צמאון אשר אין בו מים' – 'and thirst where there was no water' you merited to see that the hand of Hashem is not short to save since he is 'המוציא לך מים מצור החלמיש' - 'Who brings forth water for you from the rock of flint', and He is 'המאכלך מן במדבר – 'Who feeds you manna in the wilderness', and since these things were forgotten from your heart, it seems to you that 'כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה' – 'My strength and the might of my hand made me all this wealth'.

This very challenge was in the land of Egypt. There were some of little faith who saw how Moshe did some strange things and the result of this was the faithful *makkos* [plagues] came upon Pharaoh and on Egypt, as we see in the Torah that by most of the *makkos* Moshe was commanded to do something before the *Makkah* came, sometimes it was raising the staff over the river, sometimes it was raising over the land or at the Heaven. With the *Makkah* of *shechin* [boils] Moshe was commanded to throw furnace ash towards heaven and it became blistering boils. But these people mistakenly thought and maintained based on their view with human eyes that Moshe caused these events and everything was dependent on his actions.

These things were the opposite of the purpose of leaving Egypt as mentioned in the previous *posukim*. There we see that the miracles of the exodus from Egypt and the rest of the miracles that happened afterwards acted as a sign that the Creator is the Ruler of all rationale and everything depends on His decrees. In order that there not be any confusion for later generations, the Torah testifies as an introduction to all these signs mentioned there, that all the actions of Moshe and Aharon had nothing to do with the essence of the *makkos*, and HaKadosh Baruch Hu could have done all these things without any action on the part of Moshe and Aharon. HaKadosh Baruch Hu had them take these actions for His own reasons and not to prove anything.

This is the intent of the *posuk* 'Moshe and Aharon did as Hashem commanded them' that is, their actions were not essential, they only did them because they were told to do so for reasons known only to Yisbarach. It is understandable why it repeats 'so they did', they only did this and nothing else, so no one could say that the *makkos* came through them, nothing was dependent on them.

Perhaps this is why Moshe is not mentioned in the Haggadah, although he was the go-between HaKadosh Baruch Hu and Pharaoh, and between HaKadosh Baruch Hu and Israel, essential to the story of leaving Egypt. Since it would be possible to err and say that Moshe took them out, faith had to be implanted in all of them that everything is dependent on HaKadosh Baruch Hu, therefore his name is not mentioned at all.

An Unfavorable Decree Descends from World to World to Allow Us to Perform Teshuvah

In this week's parsha, parshas Vaeira, we will focus on the admonition HKB"H gives Pharaoh in association with the plague of "dever" (Shemos 9, 3):

"הנה יד ה' הויה במקנך אשר בשדה בסוסים בחמורים בגמלים בבקר ובצאן דבר כבד מאד, והפלה ה' בין מקנה ישראל ובין מקנה מצרים ולא ימות מכל לבני ישראל דבר. וישם ה' מועד לאמר מחר יעשה ה' הדבר הזה בארץ, ויעש ה' את הדבר הזה ממחרת וימת כל מקנה מצרים וממקנה בני ישראל לא מת אחד".

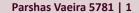
Behold, the hand of Hashem is on your livestock that are in the field, on the horses, on the donkeys, on the camels, on the cattle, and on the sheep-a very severe epidemic. And Hashem shall distinguish between the livestock of Yisrael and the livestock of Mitzrayim, and not a thing that belongs to Bnei Yisrael will die. Hashem has set an appointed time, saying, "Tomorrow, Hashem shall carry out this word in the land." Hashem carried out this word the next day; all the livestock of Mitzrayim died, and of the livestock of Yisrael not even one died.

I would like to focus on the statement: "Behold, the hand of Hashem is on your livestock." Rashi notes that this statement is in the present tense. That would seem to imply that it would happen immediately. Yet, afterwards, the text says: "Hashem has set an appointed time, saying, 'Tomorrow, Hashem shall carry out this word in the land." According to this passuk, the decree did not take effect immediately but was postponed until the following day. If so, why is the previous passuk stated in the present tense? It should have said: "Behold, the hand of Hashem will be on your livestock."

To shed some light on the subject, we will begin with an explanation based on the methodology of "remez"—allusion. Here is how the Alshich hakadosh, zy"a, interprets these pesukim. We know that when the letters of the name Havaya appears in their proper order, the name represents the midah of "rachamim." On the contrary, when the letters are not arranged in their proper order, they indicate that the opposite midah is in effect—"din." If we scrutinize this passuk, we find that two different permutations of the holy name are juxtaposed: "הנה יד ה' הויה במקנך". Initially, the name appears in its proper order—yud-hei-vav-hei—and then the very next word is spelled hei-vav-yud-hei-an alternate arrangement of the same letters.

Thus, we can deduce that both midos were in effect here. On the one hand, HKB"H treated Yisrael with "rachamim"; on the other hand, he treated the Egyptians with "din." Hence, the subsequent narrative states: "And Hashem shall distinguish between the livestock of Yisrael and the livestock of Mitzrayim, and not a thing that belongs to Bnei Yisrael will die." Here the name Havaya appears in its proper order indicating that the livestock of Yisrael were set apart due to divine mercy—"rachamim"; consequently, none of them perished.

It is now clear why HKB"H begins His admonition to Pharaoh with the words: "הנה יד ה' הויה במקנך". He was hinting to Pharaoh that if he refused to release Yisrael, both aspects of the name Havaya would be activated—"rachamim" toward Yisrael and "din" toward the Egyptians. Then, HKB"H announced that this would occur on the following day.

ENDE (ENDE) (ENDE)

Pharaoh's Heart Was Hardened with Each of the First Five Makot

Let us add a vital point to this explanation. Why were these two aspects of the divine name alluded to specifically in association with the plague of "dever"? The Alshich hakadosh himself explains why the Torah mentions the "hand of Hashem" in relation to the plague of "dever": "הנהיד ה' הויה במקנך": Curiously, it is not mentioned in relation to the other makot. Yet, in relation to the plague of "kinim"—lice—Pharaoh's sorcerers proclaim (ibid. 8, 15): "It is the finger of G-d!" Now, seeing as "dever" was the fifth plague, all five fingers were accounted for; thus, the hand of Hashem was complete.

Additionally, HKB"H assures Moshe (ibid. 7, 3): "ואני אקשה בארץ מצרים" את לב פרעה והרביתי את אותותי ואת מופתי בארץ מצרים"—and I shall harden Pharaoh's heart and I shall multiply My signas and My wondrous feats in the land of Mitzrayim. Rashi comments: Now that he has behaved wickedly and has brazenly opposed Me, and it is apparent to Me that there is no goodness of spirit among the nations of idolaters to resolve to repent, it is fitting in My eyes that he should harden his heart, so that I may increase My miraculous signs against him and that you (Yisrael) will recognize My might . . . Nevertheless, during the first five plagues the narrative does not say: "And Hashem hardened Pharaoh's heart" but merely: "And Pharaoh's heart became hardened."

Thus, we learn an important fact. During the first five plagues, HKB"H offered Pharaoh the opportunity to release Yisrael of his own good will. However, after he stubbornly hardened his heart, HKB"H added five more plague in which Pharaoh was not given this option. In other words, HKB"H hardened Pharaoh's heart in order to subject him and his people to more plagues.

This enlightens us as to why HKB"H mentions both the aspects of "rachamim" and "din" specifically in association with the fifth plague, the plague of "dever." HKB"H wanted Pharaoh to know that with this plague, he still had the opportunity to release Yisrael of his own free will. If he chose to do so, he would be dealt with with "rachamim"; however, if he stubbornly refused to do so even this time, he would be dealt with with "midas hadin," as indicated by the permutation

הדי״ה. As a consequence, he would be subjected to five more plagues and would be deprived of his free will.

Why HKB"H Waited until the Following Day to Deliver the Plague

Since it is the nature of Torah to be elucidated in seventy different ways, I would like to propose a novel explanation. We will explain why HKB"H warns Pharaoh of the last of the first five plagues in the present tense even though, in actuality, He planned to carry out the decree only on the following day, as per the narrative: "Hashem has set an appointed time, saying, 'Tomorrow, Hashem shall carry out this word in the land."

We will begin by introducing a wonderful insight from the Arvei Nachal (Bereishis). There, he discusses the requirement to extend the kedushah of Shabbas from the weekdays. He relies on a principle discussed in the Zohar hakadosh and other kabbalistic sources that beyond this world, there are many other worlds, each one on a higher level than the preceding one. The higher the world, the more spiritual it is; conversely, the lower the world, the more material it is. Hence, this world inhabited by human beings is the lowest of the worlds and is the most material and least spiritual.

Furthermore, all of creation came into existence as a result of the word of HKB"H, as it is written (Tehillim 33, 6): "בדבר"
—with the word of Hashem the heavens were made. This applies equally to all the positive, good things that HKB"H created in the world with the attribute of "rachamim" and all the negative, unfavorable things that HKB"H created with the attribute of "din." Everything was created by the word of HKB"H.

There is a fundamental difference, however, between the good things that HKB"H created with the midah of "chesed" and "rachamim" and the adverse things that he created with the midah of "din" and "gevurah." The former came into existence in Olam HaZeh immediately with His divine utterance; whereas the latter became a reality only in the heavens but did not descend to this world immediately with His utterance. In fact, the negative, adverse creations descend from the upper worlds to the lower worlds gradually, one world at a time, until they eventually become a reality in Olam HaZeh.

ENDS (ENDS ENDS (ENDS ENDS ENDS (ENDS (ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS (ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS (ENDS ENDS

Now, the Torah attests to the fact that HKB"H rested on the seventh day and did not created anything on the day of Shabbas. Perforce, He did not create anything with the attribute of "din" and "gevurah" right before Shabbas. For, had HKB"H done so, they would not have come into existence in this world until Shabbas, since there is a time lapse between HKB"H's utterance and their becoming a reality in this world. That would have meant that the work of creation was completed on the Shabbas day. Hence, we are forced to conclude that HKB"H stopped creating some time prior to the onset of Shabbas. Thus, HKB"H began resting on the weekday, adding from the mundane to the holy. Therefore, we, Yisrael, are required to do the same; we extend the sanctity of Shabbas to the surrounding weekdays. This is the gist of his sacred remarks.

In this manner, we can resolve the apparent contradiction of our pesukim. Seeing as the plague of "dever" was imposed on the Egyptians from the aspect of "din" and "gevurah," there was a time delay between HKB"H's utterance and its effect becoming a reality in this world; it took time for it to descend from world to world. Therefore, Moshe Rabeinu said to Pharaoh: "Behold, the hand of Hashem is on your livestock that are in the field"—the decree had been issued immediately in the heavenly realms; however, there would be a time delay until it would take effect down on earth: "Hashem has set an appointed time, saying, "Tomorrow, Hashem shall carry out this word in the land." He specifies "in the land," meaning down on earth, since HKB"H had calculated precisely when it would take effect in the land of Mitzrayim: "Hashem carried out this word the next day."

The Reason a Decree Descends Gradually from World to World

Let us continue on this holy pilgrimage. We will now endeavor to explain the wondrous ways of Hashem. Why are functions related to "chesed" and "rachamim" carried out immediately after they are spoken by HKB"H, whereas functions related to "midas hadin" are delayed? Why must the latter travel downwards from world to world until they reach this world? The simple answer is that this reflects Hashem's infinite kindness. This process allows the sinner time to reflect and mend his evil ways. If, indeed, he does so, the negative decree will be annulled before reaching this world.

To better comprehend this concept, let us refer to the words of Chazal (Megillah 3a): "חדי מדלייהו לא חזו מזלייהו לא חזו מולי —even though they did not see it, their guardian angels did see it. In other words, a person's heavenly, guardian angel is aware of unfavorable decrees before the person himself is. So, if an unfavorable decree is issued above on an individual or on a group, chas v'shalom, it is initiated above and works its way downward gradually to this world. During this process, the guardian angels are able to arouse a person to perform teshuvah and mend his ways, knowingly or unknowingly. As a result, the adverse decree will never be enforced in this world. This is not the case for matters involving divine "chesed." They are implemented immediately, so that they will not be postponed or aborted due to human iniquities, chas v'shalom.

In truth, I believe that there is a more profound rationale for this dual process. Let us introduce a fascinating idea from the great Rabbi Yaakov of Narol, zy"a, a disciple of the Chozeh of Lublin, zy"a. He comments on the passuk (Bereishis 18, 20): יויאמר ה' זעקת סדום ועמורה כי רבה וחטאתם כי כבדה מאד, ארדה נא "So Hashem said, "Because the outcry concerning Sedom and Amorah has become so great, and because their sin has been very grave, I will descend and see if their outcry that has come to Me is indicative of their conduct, and they deserve annihilation. And if not, I will know."

The commentaries are puzzled by this depiction. Is it necessary for HKB"H to descend to verify man's actions? In fact, we have an explicit passuk that states otherwise (Tehillim 33, 13): "משמים הביט ה' ראה את כל בני האדם, ממכון שבתו השגיח אל כל "from heaven Hashem looks down, He sees all mankind; from His place of dwelling, He oversees all the inhabitants of earth. Rabbi Yaakov of Narol addresses this difficulty. The following explanation is brought down in his name in Eizor Eliyahu (Beha'aloscha):

I heard (the following) in the name of the holy Rav of Narol, our teacher Rabbi Yaakov, zlh"h, regarding the passuk: "I will descend and see if their outcry that has come to Me is indicative of their conduct." The term "I will descend" requires further explanation. He, of blessed memory, provides a reason. It is the accepted minhag throughout the world to make a yahrzeit for the passing

ENDS (ENDS ENDS (ENDS ENDS ENDS (ENDS (ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS (ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS (ENDS ENDS

(5) EN 5) (EN 5) (EN

of one's father and mother, G-d help us, because it is said that a person is judged annually above.

This is seemingly difficult to comprehend. Since the person has already been judged once, why must they be judged annually? He, of blessed memory, explains that the neshamah ascends to a higher level every year. Therefore, it must be judged anew, because there are aveiros that are not considered to be sins in the lower world, but are considered to be sins in the upper world . . Therefore, it is necessary to pray for the individual each and every year.

He, of blessed memory, asserts that this is the interpretation of the passuk under discussion: "Because the outcry concerning Sedom and Amorah has become so great"—perhaps these sins are only in the upper world, but they are not considered sins at all down below. If that is the case, they do not deserve to be punished in this world but only in the upper world. Therefore, the text says: "I will descend and see." In other words, it was as if HKB"H said to the heavenly court, "I will descend and see if they truly deserve annihilation"—that is, if their conduct is considered sinful even in the world of action, then they will be exterminated.

The Upper Worlds Were Created with Thought

To achieve a better understanding of his profound explanation, we will introduce the commentary of the Arvei Nachal (Bereishis). He focuses on the statement of Chazal cited by Rashi at the beginning of parshas Bereishis. They note that the opening passuk of the Torah employs the name Elokim rather than Havaya; this indicates that the Creator initially intended to create the world based on the midah of "din." He foresaw, however, that the world could not survive based on this strict standard. Therefore, He preferentially partnered the midah of "rachamim" with the midah of "din." This partnership and preference for "midas harachamim" are evident in the passuk (Bereishis 2, 4): "ביום עשות ה' אלקים" "ארץ ושמים. Note that in this passuk both divine names are employed, but the name of rachamim precedes the name of "din." Rashi is teaching us that the world cannot survive based solely on the midah of "din"; it must be joined by the midah of "chesed."

The commentaries raise an obvious question. HKB"H is omniscient; He foresees everything. So, how is it possible to assert that He initially intended to create the world based on a standard of "din," but altered His plans when He foresaw that that was not feasible?

NGEN EEN BENEEM BEN

The Arvei Nachal explains: We find that the HKB"H created the world with ten utterances. This is attested to by the passuk (Tehillim 33, 6): "שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם" with the word of Hashem the heavens were made and by the breath of His mouth all their legions. Just as the spoken word of HKB"H, which is more tangible, created the material and physical Olam HaZeh; so, too, as it were, the upper worlds were created with His divine thought. After all, His thought is much more spiritual than His speech, and those worlds are inhabited by spiritual creatures, such as malachim, seraphim and holy ophanim.

Now, the yetzer hara has no power in the upper, spiritual worlds that were created with the blessed One's thoughts. Since the spiritual kedushah is so great up there, it is impossible for evil to gain a foothold there. Therefore, those worlds are conducted by the standard of "din" without any collaboration with "rachamim." "Rachamim" is not necessary in those worlds; they are able to exist and endure totally based on "midas hadin." This is not true of our physical, material world, which was created with divine speech. Here, the yetzer hara and its evil forces are able to exist and prevail. Consequently, this world cannot continue to exist based solely on the strict standard of "din"; the collaboration of "midas harachamim" is required.

This explains Chazal's statement very nicely: **He initially thought to create it with "midas hadin."** In other words, those spiritual worlds that HKB"H created initially with His thought, were, indeed, created with "midas hadin." That was totally feasible, since it is impossible for evil to prevail there; hence, the collaboration with "midas harachamim" is unnecessary. That was not the case when HKB"H created this, material, physical world: **He foresaw that the world could not endure.** In other words, this world cannot survive and continue to exist if it is based solely on "midas hadin." Therefore, **He prioritized "midas harachamim" and partnered it with "midas hadin."** Thus, we see that HKB"H did not reconsider or abandon His original plan. The spiritual

ENDS (ENDS ENDS (ENDS ENDS ENDS (ENDS (ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS (ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS (ENDS ENDS

Shvilei Pinches 3

worlds which were initially conceived with His thought were, indeed, created based on "midas hadin." This material world, however, which cannot endure based exclusively on "midas hadin," was created based on the collaboration of "midas harachamim" with "midas hadin."

The Higher the World the Greater the Scrutiny

The Arvei Nachal applies this concept to explain various stringencies expressed in the teachings of Chazal. For example (Sotah 4b): "אמר רבי יוחנן משום רשב"י, כל אדם שיש בו גטות הרוח כאילו
"אמר רבי יוחנן משום רשב"י, כל אדם שיש בו גטות הרוח כאילו

Rashbi: Any person who possesses a haughtiness of spirit is regarded as though he worships idols. It seems obvious that it is not really as if he worshipped idols and is considered to be a complete heretic. So, why do Chazal make such an emphatic pronouncement: As though he worships idols?

We will endeavor to explain. In essence, the heavenly kingdom mirrors the earthly kingdom. Clearly, human kings impose laws delineating what is permitted and what is prohibited. Nevertheless, the farther away one is from the king's palace, the laws are enforced less stringently. Conversely, the closer one is to the king's palace, the laws are enforced more stringently. Within the palace itself, one must abide by the laws scrupulously; improper, unlawful behavior is simply not tolerated.

The same applies to the kingdom of heaven. While it is true that HKB"H gave us the "taryag mitzvos" of the Torah and seven Rabbinically-ordained mitzvos to observe down on earth; nevertheless, there are several matters that are not considered sins or transgressions in this material world. Yet, the closer one is to HKB"H in the upper, spiritual worlds, the more stringently a person is treated. Therefore, haughtiness in this world is not truly equivalent to idolatry. In fact, it is much easier to perform teshuvah for this shortcoming than it is for actual idol-worship. Nevertheless, after a person passes away, the higher he ascends in the spiritual worlds, haughtiness is considered to be a serious transgression, truly analogous to idolatry. Hence, he will be held accountable for having worshipped idols.

Accordingly, the Arvei Nachal clarifies the familiar expression employed by Chazal: "מעלה עליו הכתוב כאילו"

from the perspective of Torah-law, it is viewed as if etc. This means that even though a particular deed or thought is not considered to be a serious transgression in this world; nevertheless, "מעלה"—when HKB"H elevates ("מעלה") his neshamah to a higher, spiritual world, it is viewed there as if he actually committed a serious transgression. Similarly, wherever Chazal employ the term "כאילו", it implies that in this world, a particular deed is not really a serious transgression; however, when that person ascends to a higher, spiritual world after passing away, that deed will be considered a significant, consequential transgression.

GENERATION OF THE OFFICENCE AND PROPERTY OF THE OFFICENCE AND PROP

This clarifies the insight of the great Rabbi Yaakov of Narol magnificently. His comments related to the passuk: "So Hashem said, 'Because the outcry concerning Sedom and Amorah has become so great, and because their sin has been very grave." It is plausible that the conduct of the people of Sedom and Amorah was only considered a grave sin in the higher realms. In that case, they wouldn't have deserved to be punished by HKB"H in this world but only after their deaths, when they reached the upper world where their actions were considered grave. Therefore, HKB"H said: "I will descend." In other words, I will evaluate the significance and degree of their transgressions in the physical, material world. "And I will see if their outcry that has come to Me is indicative of their conduct"—I will determine whether or not their conduct is considered a serious transgression even in this world. If so, "they deserve annihilation"—I will exterminate them in Olam HaZeh. "And if not"—if their actions are only considered transgressions in the upper world; then, "I will know"—I will remember to punish them for their actions after they die, when they ascend to the upper, spiritual world, but I will not punish them in Olam HaZeh.

All His Ways Reflect Justice

With this understanding, we can now explain why an unfavorable decree is not executed immediately. As explained, it gradually descends from a higher world to each progressively lower world until it eventually reaches this material world. For, it is possible that a person's deed was only considered a transgression in the upper, more spiritual world; whereas, in a lower world, it was not considered a transgression at all. Similarly, even if it is still considered

ENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH

Shvilei Pinches

wrong in that lower world, it is possible that in an even lower world, it is not considered a wrongdoing. Therefore, the unfavorable decree descends from world to world, and in each world, it is judged and reevaluated anew to see if it is considered a sin and wrongdoing according to that world's standards. Thus, the adverse decree descends from world to world; it is reevaluated in each world; ultimately, it reaches this world, chas v'shalom.

This then is the profound message of the passuk (Devarim 32, 4): "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט א"ל אמונה ואין עוול צדיק "the Rock, perfect is His work, for all His ways are justice; a G-d of faithfulness, without iniquity; He is righteous and proper. This passuk teaches us that G-d's justice differs from a human king's justice. If a human king issues an adverse decree, the king's agents proceed to execute the decree immediately. This is not the way of HKB"H, since "all His ways are justice." Throughout its descent from the uppermost world, the decree is judged anew, reassessing whether or not punishment is warranted based on the standards of that world. For, "He is a G-d of faithfulness, without iniquity; He is righteous and proper."

Now, we know that the divine name "א" is associated with the attribute of "chesed," in keeping with the passuk

(Tehillim 52, 3): "חסד א"ל כל היום"—the "chesed" (kindness) of G-d (א"ל) is all day long. That being the case, how are we to interpret the passuk: "For all His ways are justice; a G-d (א"ל) of faithfulness"? After all, justice implies "din," the opposite of "chesed." In light of what we have learned, this can be reconciled very nicely. The very fact that HKB"H's justice is reevaluated in each world, on every level, is the greatest "chesed" of all. This gradual process allows man the time to correct his ways and perform teshuvah.

This is also the message conveyed by the passuk (ibid. 103, 17): "חסד ה' מעולם ועד עולם"—but the "chesed" of Hashem is forever and ever (literally, "from world to world"). In other words, even when an unfavorable decree is issued, the "chesed" of Hashem is at work, since the decree is judged anew in each world. Similarly, we have another passuk (ibid. 90, 2): "המעולם ועד עולם אתה א"ל"—from world (the remotest past) to world (the most distant future), You are א"ל". Once again, we can interpret this passuk as stating that HKB"H's "chesed" is demonstrated by the fact that He reevaluates His decrees in each and every world. As a result (ibid. 3): "תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם"—You reduce man to pulp and You say, "Repent, O sons of man"—He affords man the opportunity to perform teshuvah, so that He may annul the unfavorable decree.

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of אחינו בני ישראל

Family Madeb for the Refuah Shelimah of Lea bat Virgini

Arthur & Randi Luxenberg לזכות of their wonderfull parents, children and grandchildren

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

EMERGENCY HOTLINE Dial: 845-371-2760 or Text: 914-490-8129 and type the word "EMERGENCY"

845-371-2760 | INFO@AREIVIM.COM | P.O. BOX 166 HILLBURN, NY 10931 | WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

ow do we look at someone (or ourselves) in the following scenario? Our backs are against the wall (what we refer to as a Nisayon) and we self-reflect, and possibly even make a commitment to improve. Then, the situation works out and, within days, we forget about what happened and we forget our commitment. That is how most of us react. If we, for example, had a kidney stone, we may commit to make the Bracha of Asher Yatzar with concentration. Most people will last for a few days, maybe weeks. The same would be true for any commitment we would make. Most likely, we would view such a person as normal, well-meaning but weak.

Hashem looks at it differently. Vayar Par'oh Ki Chodal Hamotor V'haborod V'hakolos Vayoseph Lachato. And Par'oh saw that the hail and thunder stopped and he sinned again. The Medrash (12:7) explains, Kach Heim Horesha'im, this is

the way that Resha'im think. Kol Z'man Shehein B'tziro Ho'yu Machni'yim Atzmom, when they're in a difficult situation, they humble themselves. Mishehatzara Overes, Chozrin Lkilkulon. As soon as the problem passes, they return to their old ways.

The Torah looks at that person differently than we do, as being a Rasha. Hashem does not credit us for our initial reactions when our backs are against the wall. That's called survival, not sincerity. Accordingly, most of us have a long way to go to rise above the definition of a Rasha.

The first step is for us to realize that the Torah sees things very differently than we do. The second step is to adapt our thinking to be consistent with how the Torah thinks. Finally, we have to adapt our behavior to follow the directions and expectations of the Torah.

When Good Actions Come From Negative Traits

By Rabbi Shmuel Gluck

Some people do positive actions (that's good) that stem from personal weaknesses (that's bad). It is often difficult to know what a person's motive is. People can get a glimpse of the motive by asking I) do they always do the same positive action no matter what the circumstances are and, as a result, 2) do others become upset at them for doing what they thought was helpful.

In this article, I want to give some background on this topic in the hope that we can pinpoint what we are doing right, in the right way, and for the right reasons, and what we are not doing as right as we thought we were. Then we can adjust our behavior and, more importantly, how we think. Because, if we are not thinking right, ultimately, we are not doing right.

The challenge of knowing our intentions can be significant, as a positive trait may be very similar to a negative one. I want to share an analogy I gave in the past which is very appropriate for this topic.

I was driving on the highway using my GPS and I made a wrong

turn. My mistake caused me to drive alongside the highway instead of what I was supposed to be doing, which was to drive on the highway itself. I was driving so close to the highway that my GPS wasn't aware that I had made a mistake. After a few minutes, the highway made a turn that the street wasn't able to follow. It was only at that point that I realized that I had made a mistake.

Even if I had noticed my mistake, I would have believed that the mistake was so trivial that it wouldn't affect me, with the possible exception that I would have had to drive a little slower than if I had followed the instructions accurately. It was only after the highway allowed those drivers to continue driving while I found myself redirected that I realized that I had made a mistake which was a "deal breaker." In real life, what seems like the right path may be wrong and what seems to be a minor mistake may be significant.

Here are two examples.

I) A person can be comfortable apologizing either because they were mistaken or to keep the peace. It would seem that

a person can't go wrong doing that and it would make people get along with each other. But it doesn't always. I will list off four different motivations for apologizing, beginning with the positive ones.

- a) A person can apologize because he wants to live in peace with those around him and is quick to be the one to take the first conciliatory step. But, even better, this person has a good understanding of people and only applies it at the concise moment that it will be readily received. He waits until the other person is a little calmer, decides if it's even necessary, and knows how to apologize by first considering what to include and what not to include in the apology. He does so by incorporating everything he knows about the other person. The apology that comes out of his mouth is customized and effective.
- b) The person was brought up to have the courage to apologize and does so for the right reasons but lacks the thought-out approach that the first person had. For example, an apology

to a confident person must be worded differently than when apologizing to someone who lacks self-esteem. An apology to a spouse, child, parent, and friend are also very different from each other. A person who is unaware of the differences with each situation may mean well and the motivation comes from a positive place. Nevertheless, they must hone their skills or people won't be happy with their apologies.

c) The person apologizing lacks self-esteem and apologizes because of a personal need to get along with people. If that is the motivation, the person is actually talking to himself out loud so that the other person, almost incidentally, can hear him. The person is thinking short term and doesn't consider the effect in real time and is only concerned with feeling good about himself and is attempting to purge himself from whatever self-induced guilt he feels. This can be sensed by the other person and the apology just feels "wrong", possibly insincere.

For example, the other person may not be upset. Repeatedly apologizing to them may make them upset. Even when the apology is appropriate, the other person is so drained from misplaced apologizes that it will never be positively received.

Such a person may have been brought up in an unhealthy home and became accustomed to being told that he is wrong, even when he wasn't. Additionally, he may be living in a home where his spouse flies off the handle too many times and apologizing worked for the first few years of the marriage. If this is the

case, the person apologizing has lost the ability to sense when he's wrong and when he isn't and he should seek advice to reinvent himself and then reevaluate when to apologize and when not to.

- d) The last possibility is that the person apologizing isn't doing anything wrong but the home is chaotic, where nothing is as it should be. This can be subtle or extreme. In this scenario, apologizing or not apologizing is so trivial to the greater picture that they should begin from the start.
- 2) The four exact points would apply to people that insist on helping people. There are many reasons why someone would be obsessed with helping others. Sometimes it frustrates others as he tries to help the other person when it would have been easier for the other person to do it himself. They also help people when it upsets their own families. They too need to figure out what motivates them to want to help people, whether it's a desire to do Chesed or as a form of unhealthy therapy for themselves.

"If we are not thinking right, ultimately, we are not doing right."

- 3) Some people lock into a single mission, such as a specific Mitzvah which helps others. It too has several possible motivations.
- a) A person could have a Mesorah from his family to undertake a specific area of Chesed, such as having Shabbos guests each week, and does so with the methodical, sensitive energy handed down to him from his parents. That would be positive.
- b) They can undertake their parents' legacy without any of the thought or attention to detail that their parents had. That would be well meaning yet still the result would be damaging for himself, his family and the guests.
- c) They could undertake something in an extreme manner so they can feel good about something in their lives. Because that is their motive they are not considering when, to what extent, and with whom to partner in their project. In many cases, people will be upset at them and they won't understand why.

In general, most people were brought up being taught behaviors with only a small amount of time dedicated to character traits and values which need to support those behaviors. As adults, we should begin again, this time with a focus on why, instead of what, to do.

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"L

A Study of Shabbos #14 -"Zachor Es Yom HaShabbos" - Being "Mindful" of Shabbos - Part 1

By David Gurwitz

We continue focusing on how to train our minds and to consider different aspects of thought in order to better appreciate *Shabbos* and the *chesed* of Hashem. This is prompted by the last posuk in Tehillim 107: "Mi chochom veyishmar eileh veyisbonenu chasdei Hashem - Whoever is wise, let him note these things and they will understand the kindnesses of Hashem."

We read the Aseres Hadiros in Parsha Yisro this Shabbos. I am reminded that there are 72 pesukim in Parshas Yisro. The gematria of chesed is 72. The gematria of Shabbos is 702. Therefore, one way to view the gift of Torah, Matan Torah, which occurred on Shabbos, is that it is written about in a parsha whose number of pesukim - 72 - indicates that its focus is on chesed.

"Whoever is wise, let him note these things and they will understand the kindnesses of Hashem."

Tehillim 107 is related to the parshiyos of Shovavim and Yetzias Mitzrayim by its indications and hints of Hashem saving us - at the Yam Suf, in the midbar, when Dovid brought the aron back, the war of Gog U'Magog, and chevlei Moshiach.

The more I think about this *posuk*, the more Hashem reveals its depth to me. For example, in the first *bracha* of *Shemonah Esrei*, we say that Hashem recalls the kindnesses of the *avos*. The three *avos* are Avrohom, Yitzchok and Yaakov. The combined value of their names, 248, 208 and 182, is 638, which equals the value of "*veyisbonenu* (530) *chasdei* (82) *Hashem* (26), *and they will understand the kindnesses of Hashem."*

The Baal Haturim says the following about the fourth commandment, "Zachor es yom haShabbos," that might clarify why Chazal added some of the unique aspects of davening on Shabbos:

"This verse is the seventh of the Ten Commandments. It began with the letter zayin, which has a value of 7. Why?

"Shabbos is the seventh day. In addition, there are seven subjects mentioned in the verse: atah - you; ubincha - and your son; uvitecha - and your daughter; avdecha - your slave; va'amosecha - and your maidservant; ubehemtecha - and your animal; vegeircha asher bisharecha - and your convert who is within your gates (from the pirush of the Rokeiach).

"And, corresponding to them, Chazal instituted seven mentions of menuchah in the prayer called 'Atah echad - You are one,' which is said during Minchah on Shabbos. These seven are as follows: yom menuchah ukedushah - a day of rest and holiness; menuchas ahava unedavah - a rest of love and giving; menuchas emes ve'emunah - a rest of truth and faith; menuchas shalom

veshalvah - a rest of peace and tranquility; menuchah sheleimah - a perfect rest; ki mei'itcha hee menuchasam - that the rest comes from you; and ve'al menuchasam yakdishu es shemecha - and through their rest they will sanctify your names."

Rav Shamshon Raphael Hirsch *zt"l* points out that by utilizing and fine-tuning our "mindset," using our *chochmah* and *binah*, we truly define our *Shabbos* observance. We are able to separate between the positive and the negative. He beautifully explains "*Zachor es yom haShabbos lekadsho*" in the context of the first three commandments:

"Anochi, the first word, demands positively recognizing - binah - to see Hashem as the ruler of our fate and the guide for our actions.

"Lo yihiyeh lecha, no other Hashems, expresses the negative consequences of this recognition by the exclusion of any other allegiance."

"Lo sisa, don't take Hashem's name in vain, makes this recognition the basis of all interaction between man and man, since the entire social structure of human society finds its final security in appealing to the presence and government of Hashem in human affairs. The third commandment warns us against frivolously playing with this idea. Now, the fourth commandment, zachor, reminds us, literally, of our ancient memorial which Hashem established at the beginning when he commanded Adam to serve and to guard the world. The forgetting of this recognition has been the sole cause of the downward path of human history and the consequent necessity for the election of Yisroel to be Hashem's herald in leading it upwards again.

"With the information about Shabbos having been given in Marah, along with the monn, here, in the commandment, Yisroel was only reminded to not forget. However, this distinction of zachor and shamor spoken at once so mentally and practically considered as one unity is the most emphatic projection against the misconceived attempt to relegate the Jewish Shabbos solely and entirely to a spiritual. In effect, commemoration would apply solely to the mind, zechirah. This would rob it of its essential shemirah, the refraining from all constructive work.

"The first institutions of Shabbos for mankind only established it as a spiritual commemoration to keep it in mind. To bring it back to mankind, we needed shemirah. We needed concrete, physically noticeable ways of keeping of Shabbos as a symbol of its spiritual content. Accordingly, he who takes away shemirah from our Shabbos by imagining that he can satisfy himself with zechirah is denying the whole Jewish Shabbos. He is destroying the institution that Hashem established in Yisroel for the purpose of ensuring Shabbos for the whole of mankind - to remember that it is a day of realization and mindfulness - and its meaning. This was meant for all future times.

"Kiddush is done with wine in hand, showing where Hashem apportions each man - in our hands - whenever we take to heart that all is ordained by Hashem, in the times, and source of blessing. Melachah relates to malach, a carrying out of will by someone else. Melachah is any material or thing made to carry out the will of anybody's mind. Every asisah or melachah is exercising our mastery over the matter of this world, but should be exercised only as service to Hashem."

"Mi chochom veyishmar eileh veyisbonenu chasdei Hashem - Whoever is wise, let him note these things and they will understand the kindnesses of Hashem."

To be continued...

David

Parashas Vaeira תשפ"א תשפ"א

ולא שמעו אל משה מקצר רוח ומעבודה קשה

But they didn't listen to Moshe from impatience of spirit and from hard labour. (6:9)

One would think that, if someone were to appear at the domicile of a down-trodden slave to inform him that the end of his bondage is near and he would soon be a free man, his immediate reaction would be joy - overwhelming joy. Instead, when Moshe Rabbeinu informed Klal Yisrael that Pharaoh would no longer be their Master, they seemed impatient and not really interested in hearing his message of liberation. The Torah explains that they were victims of kotzer ruach, which Sforno interprets as: l'hisbonein, to comprehend, think it over; in short, they were plagued with an inability to process Moshe's message. They were unable to believe that the end was near, and they would soon be leaving for the Promised Land. Thus, Sforno explains, unlike Avraham Avinu whose emunah, faith, in Hashem was impeccable, they just could not get it together. As a result, they did not enter the Land. In place of them, their children, who were raised on a steady diet of emunah and bitachon, trust in Hashem, believed in Hashem, and entered the Land.

What is the meaning of *kotzer ruach*, and why was this "affliction" so overpowering that it caused the members of that generation to ignore Moshe's wonderful news and continue with business as usual, as if nothing had changed? *Kli Yakar* explains: *Neshimassan ketzarah k'ish mevuhal*, "Their breathing was short, like a person who is anxious, terrified, unable to think properly. Furthermore, Moshe posited that the nation had no interest in leaving Egypt. Indeed, if the people did not indicate their desire to leave, why should Pharaoh extend himself? What prevented the nation from thinking properly; processing their predicament; having a strong desire to leave their misery?

Denial. Refusing to acknowledge that something is wrong is a way of coping with adversity of all shapes and forms. Initially, short-term denial gives one time to adjust, to think, to accept, to prepare a coping mechanism. Long-term denial is dangerous. It does not allow one to acknowledge that he/she is confronting a difficult situation, thus downplaying the potentially devastating consequences. One can have a medical problem that requires a doctor's examination to diagnose the problem, severity and plan of treatment. When one denies the existence of the problem in the hope that it will vanish, he deprives himself of the appropriate action that might alleviate or cure the problem, until it is too late.

Klal Yisrael was having a difficult time accepting that they had plunged from honoured status to wretched slaves. They entered Egypt as Yosef's family, and now Pharaoh no longer remembered Yosef. This was a difficult reality to accept. Their short-term denial became long-term, until they accepted this as their way of life. When Moshe came and informed them that Hashem would liberate them, their response was: "Why do we need liberation? We are not slaves."

This form of denial has been plaguing us throughout history. From those who refused to leave Egypt (and succumbed during the plague of darkness) because they denied that they were slaves, to the most recent denials of anti-Semitism (it just does not

exist), we have allowed denial to assuage our consciousness, believing that if we say that we have no problem, it will go away. The consequence of denial can be devastating. If a person has an illness which he ignores, he will eventually succumb to it. If he acknowledges the illness and battles it head on, he has hope for survival. Likewise, with the difficulties that present themselves throughout our lives — both personal and national. They are messages from Hashem, messages to which He wants us to respond. By ignoring them, the portent of the message will not go away. If we want to survive, we must listen, digest and respond to the message.

A well-known story relates the reaction of the *Klausenberger Rebbe* to the reading of the *Tochachah*, Rebuke. It was *Parshas Ki Savo*, and the custom is to read the ninety-eight maledictions quietly and quickly because we do not dwell on curses. We dwell on blessings. The entire future of *Klal Yisrael* is foretold in this *parsha*. Sadly, not all of it brings joy to our hearts. These curses represent punishments which we would receive for distancing ourselves from Hashem.

It was shortly after the *Rebbe* arrived in America, broken in body, but not in spirit, a survivor of the Nazi's diabolical plan to murder European Jewry. That *Shabbos*, the *Rebbe* was listening to the *baal korei*, Torah reader, follow the custom of reading the *Tochachah* in a quiet, sombre tone, when he banged on the lectern and called out, "Louder!"

The *baal korei* raised his voice a few decibels, but it was not enough to satisfy the *Rebbe*, who once again called out, "Louder, even louder! Read it the way you read any other *parsha*." The *baal korei* followed the *Rebbe's* instructions and read the *Tochachah* in the same tenor as he read the rest of the *parsha*. After he concluded, he asked the *Rebbe* why he had insisted on him reading in his usual loud tone.

"Let me explain to you why, in past generations, the *Tochachah* was read in a low tone. To the people of those generations, these curses were distant, unimaginable, mere words which they wanted to run through quickly, without dwelling on them. Our generation has sadly lived through the curses. We experienced firsthand what no other generation experienced. *We* are entitled to read the *Tochachah* out loud."

The *Rebbe* did not live in denial. He affirmed what he had experienced. We neither run nor hide from the curses, regardless of their message. We acknowledge, accept and take responsibility upon ourselves to make the necessary changes demanded of us. Denial is equivalent to lacking faith.

ויעשו כן חרטמי מצרים בלטיהם

The necromancers of Egypt did the same by means of their incantations. (7:22)

Pharaoh did not heed Moshe *Rabbeinu's* warning. Hashem instructed Moshe to have Aharon strike the Nile and stretch out his hand to bring the plague of *dam*, blood, all over the land. The reaction of Pharaoh and his magicians defies comprehension: they also demonstrated the magical ability to transform the water into blood. Is this sane? Imagine a fire breaks out in a city inhabited primarily by imbeciles. So what do the imbeciles do in reaction to

Hebrew Academy of Cleveland

Dedicated to the memory of Ellis Goldberg z"l publisher and distributor of the worldwide edition of Peninim

the fire that has broken out in one end of the city? They start another fire in the other end of the city! Is this not what happened in Egypt? Moshe turned the water into blood. Rather than attempt to counter Moshe's plague and somehow turn the blood back into water, the imbeciles create more blood! Totally ludicrous!

Let us first address the question that is on everyone's lips: Why blood? Ten plagues struck Pharaoh and the Egyptians. Why did Hashem select blood to be the first plague? Hashem does nothing without a reason that imparts a message. What is the message of the blood?

Horav Nachman Breslover, zl (Likutei MoHaran), explains that the primary concept of teshuvah, repentance/return, is achieved when a person hears his humiliation, accepts it silently, and, yet, v'yidom v'yishtok, remains mute and silent. The Egyptian Pharaoh and magicians could have altered the course of history by acquiescing to Moshe and Aharon's message of the blood. Instead, like a bunch of fools, they made more blood. It was not the blood which Moshe was underscoring, but the dam related to yidom, mute, that he attempted to convey to them. Keep your mouth shut. Accept the humiliation with dignity and remain silent. This is your chance to make it good. Instead, they made more blood!

Are we any different? We reach out to those who are distant from Torah and *mitzvos*. They see clearly that the path they have chosen to live is doomed. Yet, they make more blood and continue living the way they have — with absolutely nothing to show for it. All one has to do is ask: "What do you do that is remotely Jewish?" They have no answers, because the answer is "nothing."

Rav Lazar Brody calls attention to the word chartum, which is also translated as nose. A fool is someone who cannot see beyond his nose. His vision is myopic and stigmatised. The chartumei Mitzrayim, Egyptian magicians, looked at the truth, but refused to see it. They ignored its message, because it meant acquiescing and confessing to having wasted their lives believing in a worthless pagan. They were unable to transform the blood back into water. They could only make more blood.

The baal teshuvah transforms the passion/anger of blood (when he listens to his humiliation and remains silent) into water. Ikar ha'teshuvah she'yishma bizyono v'yishtok. Had Pharaoh kept his mouth shut, had he accepted Heavenly justice with acquiescence and love, he would have emerged a king who became a penitent, who transformed blood to water. As a result of his obstinacy, he was "awarded" nine more plagues, and he lived to see his nation devastated.

The *Pele Yoetz* writes, "A person who is humiliated should sit quietly alone and remain silent (in acceptance of his shame). Not only should he be quiet, he should not in any way manifest anger (of any sort) in response to his humiliation." This is a tall order. It is one thing to quietly reconcile to humiliation, it is totally another not to become angered by it. When one thinks about the reward that he will receive, however, it likely compensates for it.

Horav Chizkiyah Medini, zl, was a Torah scholar without peer. He is remembered for his extraordinary anthology on halachah, an 18 volume encyclopaedia entitled, Sdei Chemed. Even in contemporary times, with computer search engines that have access to thousands of sefarim, the Sdei Chemed stands out as a work of sheer brilliance, representing a Torah scholar who had access to the entire corpus of Torah literature. This set of sefarim received widespread acclaim by a world of Torah scholars who were the greatest and most knowledgeable pundits of their respective generations. Rarely has a volume of Torah literature received such outstanding unanimous praise. The author attributed this unusual attention to an incident that happened to him when he was younger, and for which he felt the Sdei Chemed was his Heavenly reward.

Rav Chizkiyah was a member of a kollel comprised of prodigious young scholars, of which he was among the elite. His

exceptional hasmadah, diligence in study, coupled with his uncanny scholarship, caused him to stand out among his peers. When Chazal (Pirkei Avos 4:28) teach that kinaah, taavah and kavod, "jealousy, desire and pursuit of honour drive a person from this world," they are not referring only to people of base character; even scholars who are devoted to Torah study are able to fall prey to these character flaws. Thus, we understand that another member of this kollel could have been consumed with envy over all the attention given to the young Rav Chizkiyah. Envy is a shameful character trait, and, when one is envious, he should swallow his pride and move on. Sadly, this tormented fellow could not live unless he succeeded in destroying Rav Chizkiyah's life. He bribed a young woman who cleaned the kollel premises to spread false rumours concerning an illicit relationship she had with Rav Chizkiyah. The community was in an uproar. (This was in a time when morality had meaning.) The Sdei Chemed did not respond at all to the charges, remaining mute as if nothing had occurred. He swallowed the shame and moved about with business as usual. Even after the woman confessed to accepting a bribe from his rival to set him up and destroy his reputation, Rav Chizkiyah said nothing. Furthermore, when the community ostracised her, depriving her of her livelihood, Rav Chizkiyah supported her. He never talked about the incident, never disparaged his rival who had attempted to destroy him. He did say one thing: From the day that the incident occurred (and he remained silent), his mind opened up to the wellsprings of Torah like never before. With this Divine intervention, he was able to work diligently and produce his landmark work.

ושרץ היאר צפרדעים ... ובאו בביתך ... ובעמך ובתנוריך ובמשארותיך

The river shall swarm with frogs, and they shall ascend and come into your palace ... and of your people and into your ovens and into your kneading bowls. (7:28)

The frogs were a hardy bunch that swarmed all over Egypt. No place was considered off limits to them. Even the burning hot ovens did not prevent them from fulfilling Hashem's command. When the Almighty said, "Go," they went. It took enormous mesiras nefesh, self-sacrifice, for those frogs to enter the burning oven. For all intents and purposes, it spelled certain death. In the end, they were the only frogs who did not die. Whoever carries out Hashem's mitzvah comes to no harm. Chazal (Yoma 85:b) teach that years later Chananyah, Mishael and Azaryah entered the fiery cauldron, motivated by a kal v'chomer, a priori argument, derived from the Egyptian frogs. They conjectured, "Frogs do not have a mitzvah of Kiddush Hashem, to sanctify Hashem's Name; yet, the frogs entered the Egyptian ovens, knowing that they probably would not reemerge. Certainly Jews, who have this mitzvah, are obligated to enter the fiery cauldron to demonstrate their inextricable, uncompromising devotion to Hashem."

The *Maharsha* presents a counter question to this *kal v'chomer*. Since frogs do not have the *mitzvah* of *V'chai bahem*, "And you shall live by them," which compels every Jew to live and not relinquish his life in the performance of a *mitzvah*, the frogs had nothing to cause them to refrain from expressing their devotion to Hashem – not even their lives. Chananyah, Mishael, and Azaryah had a very powerful reason for seeking life. Furthermore, the *tzelem*, image, that Nevuchadnezer placed before them was not really an idol. It did not represent a pagan deity, which is another reason why these holy men did not have to give up their lives. Thus, we return to our original question: What was the *kal v'chomer*?

Horav Avraham Kalmanowitz, zl (quoted by Horav Elyahu Svei, zl), explains that indeed they had no underlying obligation to sanctify their lives, because they had not been asked to bow down to an idol. Nonetheless, just because there is no mitzvah of Kiddush

Peninim is published by Peninim Publications in conjunction with the Hebrew Academy of Cleveland ©2021 All Rights Reserved by Rabbi A. L. Scheinbaum

Sponsorship - e-mail: peninim@dvar.info

Hashem does not detract from the fact that what they were being asked to do was a denigration of the kavod, glory, of Shomayim, Heaven. To bow down to this image at the behest of an evil gentile king, one who had earned his stripes murdering Jews, was a gross chillul Hashem, profanation of Hashem's Name. Thus, the general community was obligated to take action to preserve the glory of Heaven. Someone had to take a stand in defiance of Nevuchadnezer. Now, the question began: Agreed that someone has to give up his life, who says that it should be "me"? Let it be someone else. I would like to avail myself of the mitzvah of V'chai ba'hem; and live by them.

Chananyah, Mishael and Azaryah ruminated over this question and ruled for themselves, based upon the *kal v'chomer* from the frogs. The frogs were given a general command: "Go all over Egypt." They, too, had a question: "Why should I be the one to enter the ovens? Let it be the next frog. I would rather lay on Pharaoh's soft pillow. This, too, is a *mitzvah.*" Regrettably, there will always be the other fellow. "Let him be the one, not me." Certain frogs did not take this attitude. They understood that when action must be taken, we do not defer to someone else – we act! This was the lesson which Chananyah, Mishael and Azaryah derived from the frogs. Thus, they entered the fire to demonstrate to Nevuchadnezer that the glory of Hashem is sacrosanct and supersedes everything.

הנני ממטיר כעת מחר ברד כבד מאד ... שלח העז את מקנך ... כל האדם והבהמה אשר ימצא בשדה ... וירד עליהם הברד ומתו ... הירא את דבר ד ... הניס את עבדיו אל הבתים ... ואשר לא שם לבו אל דבר ד ... הניס את עבדיו אל העתים ... ואשר לא שם לבו אל דבר ד ויעזב את עבדיו

Behold, at this time tomorrow, I shall rain a very heavy hail... and now send, gather in your livestock... All the people and the animals that are found in the field... the hail shall descend upon them and they shall die ... Whoever feared Hashem chased his servants to the houses. And whoever did not take the word of G-d to heart he left his servants. (9:18,19,20,21)

Makas Barad, the plague of hail, begs elucidation. Horav Baruch Dov Povarsky, Shlita, presents us with a number of questions concerning this plague. Moshe Rabbeinu pinpointed to Pharaoh the exact time when the plague would commence by making a mark on the wall. He explained that when the sun would reach this mark, it would begin to hail. Afterwards, he told Pharaoh to have all his servants and possessions remanded indoors or else they would die or be destroyed. Why did Hashem warn them? The purpose of the plague was to punish the Egyptians. Why give them an exit strategy to save themselves? Furthermore, why did he tell them to immediately take in their slaves, if, in fact, he had told them that the plague would not begin until a specific time on the next day? What was their rush to seek shelter? The language of the pesukim is redundant. "Any man or animal who is in the field, who is not in the house." Obviously, if they were in the field, they were not in the house. The Torah refers to the Egyptian who protected his slaves and possessions as being G-d-fearing. What does protection have to do with the fear of G-d? It is common sense to remain indoors during a storm.

In order to respond to these questions and present a new understanding of this plague, the *Rosh Yeshivah* quotes a *chiddush*, novel idea, from the *Brisker Rav, zl.* Every other plague (except the smiting of the firstborn) lasted for one week. *Makas barad*, contends the *Brisker Rav*, fell every moment of the seven (allotted) days. Thus, whoever left the protection of his home/shelter was immediately "downed" by a hailstorm. Hail did not fall on the houses, only on people, animals and the open fields. Any protected edifice remained protected.

Having quoted this, *Rav* Povarsky advances this idea further, positing that the plague of hail had two distinct aspects to it. One aspect was identical with all the other plagues: it devastated

the Egyptians. This is what it was meant to do, and it achieved its purpose. A second aspect to the plague was exclusive to makas barad: Hashem had given a command to the Egyptian people to remain in the shelter of their homes and to do likewise concerning their animals. The purpose of this component of the plague was to teach the Egyptians that whoever follows Hashem's command will not experience harm: Shomer mitzvah lo yeida davar ra, "He who obeys the commandment will know no evil" (Koheles 8:5). Makas barad had an educational component. The command to stay home and protect oneself and his possessions went into effect immediately. Although the hail would not begin until the morrow, today they were to stay home to demonstrate that they were obeying Hashem's command. The yarei Shomayim, G-d-fearing, Egyptian who obeyed Hashem's command was spared from harm, as were his home and his possessions. The one who (was) lo sam libo, "who did not take the word of G-d to heart," and did not immediately follow Hashem's command paid dearly the next day when, even in the protection of his own home, he experienced the devastation that resulted from the hail, as the hail came crashing through his home. He did not follow instructions; he waited too long. Indeed, those who listened, and, by chance, their animal wandered out the next day, were not affected by the hail. They obeyed, and those who obey do not suffer harm.

The Torah's use of asher lo sam libo as the opposite of yarei es dvar Hashem is interesting. One would think that the adverse of G-d-fearing is not G-d-fearing. Why does the Torah alter the description of the individual who disobeys? Horav Yeruchem Levovitz, zl, derives from here that yiraas Shomayim, fear of Heaven, is a natural instinct that is part and parcel of the psyche of every human being. A human being fears G-d. The reason that his innate fear of G-d remains dormant is that he does not apply it to his heart. The average human being does not take the time to think that a Divine Supreme Being guides and maintains the world. He goes through life with nary a care in the world until something goes wrong, and then he suddenly realises that he has been ignoring Hashem. Any deficiency in yiraas Shomayim is self-imposed due to his lack of recognising and acknowledging the metzius, reality/essence, of Hashem.

Va'ani Tefillah

שים שלום טובה וברכה הן וחסד ורחמים Sim shalom, tovah u'vrachah, chein v'chesed v'rachamim

Establish peace, goodness, blessing, graciousness, kindness and mercy.

It seems as if we are presenting a tall order, asking for so much. However, as Horav Shimon Schwab, zl, explains, the peace that we are requesting is inner peace, tranquillity of mind, lack of anxiety - basically to have it all together in such a manner that a person is at peace with himself. To some, this may seem to be unimportant, until they realise that they do not have it. Without peace of mind, one cannot function properly. Indeed, not only is it the highest form of peace, it is the most fundamental, without which nothing else really matters. In this brachah, blessing, we ask for more: goodness, blessing, graciousness, kindness and mercy. These are the attributes through which a person is able to realise that Hashem loves him. When a person is at peace with Hashem, i.e. he is the beneficiary of the above qualities, he realises how truly fortunate he is. Thus, he is able to achieve tranquillity of soul with Hashem. The person who is not at peace with himself will invariably not realise that Hashem loves him. It is a vicious cycle which can be avoided only once a person is willing to open his eyes and see how much goodness he has in his life. This will lead to the appreciation that is critical to the establishment of inner peace.

This publication is available worldwide via email and e-readers.

For info call: ISRAEL 02 532 6058 / USA (216) 371-7609 / e-mail: peninim@dvar.info

ואָרָא

<u>וידבר אלקים אל משה, ויאמר " 6:2</u> "אליו אני ד'

<u>וארא אל אברהם אל יצחק ואל " 6:3</u> יעקב בא-ל שד-י ושמי ד' לא נודעתי

"להם

"Hashem spoke to Moshe and said to him: I am Hashem." "I appeared to Avrohom, to Yitzchok, and to Yaakov as Keil Shakai, but with My Name Havayah I did not make Myself known to them." Moshe Rabbeinu complained to Hakodosh Boruch Hu due to the pain of Klal Yisroel, and Hakodosh Boruch Hu responded regarding which Sheimos Hakdoshim were known to the Avos Hakdoshim. Why does Hakodosh Boruch Hu tell Moshe here about the Sheimos Hakdoshim, which were revealed to the Avos and which weren't?

The Shem Elokim represents the Midas Hadin of Hakodosh Boruch Hu, while the Shem Havayah represents the Midas Harachamim. This Posuk begins with the Midah Hadin, and then changes to the Midas Harachamim. Hakodosh Boruch Hu was letting Moshe Rabbeinu know that he should exert himself to change the Midas Hadin to the Midas Harachamim through Tefilah. So says the Gemara in Sukkah 14a, and Yevomos 64a says that the Loshon of אותר Efilah, for it is a pitchfork, and like a pitchfork turns things over, so too the Tefilos of Tzaddikim can change the Midas Hadin to the Midas Harachamim. (מהר"י שטייף)

We do find the Shem Havayah on the lips of the Avos when the Torah speaks about the Avos. Here, however, the intent is not the mere knowledge of the Name. דעת שם ד', denotes a much deeper awareness, an awareness that we will perhaps attain completely only upon the culmination of our entire historical experience, as Yeshaya says of this ultimate Geulah, 52.6 "לדעת שם ד" – to understand the mode of Hashem's rule that is signified by this Name. This understanding can be attained completely only from the collective experience of all the generations, yet the Avos only stood at the beginning of the ages. Thus, "ושמי ד' לא נודעתי means, "I did not become known to them as the One Whose Name is the Shem Havayah." (ר' שמשון רפאל

"And You had said, I shall know you by name." Moshe was speaking to Hakodosh Boruch Hu and he said that Hakodosh Boruch Hu had said that he would know Klal Yisroel by name. It says in Shemos 6:3 " וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב בא-ל שד-י ושמי ד' לא נודעתי להם". The Avos Hakdoshim are the Sod of "ויעבר ד" – (Shemos 34:6). These words are said immediately prior to the 13 Middos of Rachamim of Hakodosh Boruch Hu. The word "ויעבר" can be broken down into "עב" and "ריו." The עב, which is the Gematria of 72, is the same Gematria of Ton, which represents Avrohom Avinu, as we know that Avrohom was the Midah of Chesed. The רו, is the Gematria of 216, which is the same Gematria as יראה, which represents Yitzchok Avinu, as

Pitchfork Prayer we know that Yitzchok was the Midah of

Yirah. The Shem Havayah represents Yaakov Avinu, as the Posuk tells us regarding Yaakov, "וד' נצב עליו". (The Gematria of the name יעקב is equal to 182, which is the same Gematria as the Shem Havayah seven times (26x7=182) the seven times of the Shem Havayah is for the seven days of the week. Each day, one of the Sefiros are in control: חסד, גבורה, תפארת, נצח, והנה אנכי עמך " Bereishis 28:13 הוד, יסוד, מלכות תלך "- Hakodosh Boruch Hu told Yaakov Avinu that He would be with him and protect him wherever he goes, for in Yaakov's name are the seven Names of Havayah of Hakodosh Boruch Hu, which control all seven days of the week. Therefore, Yaakov would have protection every day of the week, for he would have Hashem with him). The words ויעבר ד' together have the same Gematria as the Shem ש-ד-י. Within the Shem Havayah, is another Shem Havayah. Each letter has what is revealed and what is "inside" the letter. The letter Yud is spelled, יוד. The letter that is revealed is the ', and the inside letters are the TI. The Yud is equal to 10, and the TI is also equal to ten. The other letters, the הה, and the וו have the same letters outside and inside. Thus, the Gematria of the outside letters are 26, and the Gematria of the "inside" letters are also 26. In essence that means that the Shem Havayah is doubled. The outside one is Yaakov Avinu, as we stated, and the inside one is K'neged Moshe Rabbeinu. The Shem -ש with the additional Shem together ד-י Havayah, together has a Gematria of 340, which is the Gematria of שם. This is what Hakodosh Boruch Hu was telling Moshe Rabbeinu, that He will be known to Klal Yisroel with "שם" which is the extra Shem Havayah above the Shem Shakai. It is that extra Shem Havayah which represents revealed miracles. Hakodosh Boruch Hu was saying that while the Avos Hakdoshim, "לא " - they did not see the revealed Shem Hashem, they saw the Shem Shakai without the additional Shem Havayah, while Klal Yisroel in Mitzrayim would be Zoche to see the שם, the Shem Shakai with the Shem Havayah, and that was Klal Yisroel would see amazing wonders and miracles - that which is revealed and seen by all. (גר"א)

The Posuk begins with a harsh Loshon of speech, "וידבר אלקים" and we also know that the Shem Elokim is the Shem of Din. Rashi says on this that Hakodosh Boruch Hu spoke words of rebuke to Moshe. However, if this is so, then how can the end of the Posuk say, "ויאמר אליו אני ד" – which is the Shem Havayah - the Shem Hashem of Rachamim? The answer to this question is simple, for as it says in Devorim 4:35 "ד' הוא האלקים - "The Shem Havayah, is the Shem Elokim," and the Posuk says 6:4 "ד' אלקינו ד' אחד" – "The Shem Havayah, and the Shem Elokeinu, it is all one - the Shem Havayah." This is coming to teach us that even if Chas V'sholom one is punished with the Midas Hadin, nonetheless it is all for

his good. The Din is also Rachamim, it is just that we don't understand it and see it only as Din. However, Le'asid Lavo, when we will see everything, we will understand that it is all for good, it is all Midas Harachamim. We must have this Emunah and know that it is like birth pangs, that although it may be painful at times, if one can endure the birth pangs, they will rejoice with the birth of a child, so too Klal Yisroel will ultimately rejoice with the coming of Moshiach, and be Zoche to the eternal Geulah. This is what Hakodosh Boruch Hu was teaching Moshe Rabbeinu here. Moshe went to complain to Hakodosh Boruch Hu about the increased pain and anguish of Klal Yisroel. Hakodosh Boruch Hu was answering him that in fact it was good for Klal Yisroel. This allowed them to leave Mitzrayim earlier. "וידבר אלקים" – You must know that the Midas Hadin, "אני ד" – is all Midas Harachamim. (מהר"י שטייף)

Each of the Names of Hakodosh Boruch Hu represent different Middos of Hakodosh Boruch Hu. Klal Yisroel were not worthy at that time to receive the Torah Hakdosha, and in truth, they would do sins which would certainly make them unworthy of having the Torah. There was a great gift that Hakodosh Boruch Hu gave to Klal Yisroel after the Chet Ha'eigel, which is something that Klal Yisroel must utilize after they sin. It is called the מודות הרחמים "ג מידות הוא Moshe told us in Parshas Ki Sisa. The question is, in what Zechus were Klal Yisroel Zoche to the הרחמים?

Hakodosh Boruch Hu was letting Moshe Rabbeinu know that it was in the Zechus of the Avos. When we say the words, "ויעבר ד" immediately preceding the י"ג מידות הכחמים, we must know that it represents the Avos Hakdoshim and Moshe Rabbeinu, in whose Zechusim we were Zoche to this amazing tool to achieve a Kapparah for our sins. Moshe Rabbeinu feared that Klal Yisroel may not have the Zechus of the Torah Hakdosha, and therefore perhaps they would not be redeemed from Mitzrayim. Hakodosh Boruch Hu answered Moshe that the Malachim did not have a valid claim against the Torah, and that Klal Yisroel would be the ones to receive the Torah. Praised are Klal Yisroel that we are Zoche to the Torah Hakdosha, and to have the י"ג מידות הרחמים, to correct that which we wrong. With all this, we must know that Hakodosh Boruch Hu is always looking out for us, and while there are times there may be Din, it is really all Rachamim. Hakodosh Boruch Hu showers us with goodness, and we must recognize it. When it appears that we are receiving Din, we must know that even that is really Rachamim. May we be Zoche to truly attach ourselves to the Torah Hakdosha, and when we Chas V'sholom transgress it, to use the י"ג מידות הרחמים, to be able to return to Hakodosh Boruch Hu.

or questions, comments, to purchase the Sefer "Parshah Pshetl", or to receive a free weekly Dvgr Torgh on the Parsha-Please email: ParshaPshetel@email.com Thank you, Y. Schechte

Volume 23 – Issue 14

There is a reason you received this. You know what to do.

Print, e-mail, and share Migdal Ohr with others. You'll be glad you did. E-mail 'Subscribe' to info@JewishSpeechWriter.com

©2021 - J. Gewirtz

A publication dedicated to Harbotzas Torah

Vaera 5781 פ'ואראג'טבת תשפ"א

The week's issue is sponsored l'zchus Refuah Shelaima for R' Shlomo Noach ben Feige Bracha

He has dedicated his life to helping others but there's still much more work to be done. May Hashem give him the strength to keep doing it.

צבת Zmanim for

Wesley Hills, NY הדלקת נרות שבת 4:34 -4:52 -שקיעה זק"שׁ מ"א 8:59 -זק"ש גר"א 9:42 -10:30 -סוף זמן תפילה 4:53 -שקיעה 5:39* -צאת הכוכבים 6:15 -72 צאת

Times courtesy of MyZmanim.com

Now You Know!

The Mishna in Pirkei Avos (2:4) says, "Do not judge a man until you have come to his place." This means that you need to truly understand what someone is going through, and what he's gone through until now. Otherwise, you will mistakenly think you know why he did what he did and you may treat him inappropriately.

This applies to all dealings with others. We need to connect to them in a way that helps us see things from their perspective.

When Moshe went to the Jews to relate Hashem's message of the upcoming redemption, there's an unusual musical note on the verse.

"And Moshe spoke thusly to the Children of Israel, but they didn't listen to Moshe from weakness of spirit and hard work." (Shmos 6:9)

Under the word Moshe is the musical notation called "T'vir, broken." Usually, it is connected with a note called "Darga, step," which has an upward tone.

In this case, though, it stands alone, as Moshe endeavored to make himself feel broken and low in order to connect with his flock and get through to them.

Alas, they were still unable to hear what he had to say, but it was due to the stress and not because he had failed to empathize with them.

Thought of the week: What you get by achieving your goals is not as important as what you become by achieving your goals.

"וידבר ה' אל משה ואל אהרן ויצום אל בנ"י ואל פרעה מלד מצרים להוציא בנ"יייי (שמות וויני)

"Hashem spoke to Moshe and Aharon, and commanded them to the Children of Israel, and to Pharaoh, King of Egypt, to take the Children of Israel from the land of Egypt." (Shmos 6:13)

In issuing the command to Moshe and Aharon to take the Jews from Egypt, there were several stipulations. Rashi, here, tells us that they were commanded to treat the Jewish People gently. He quotes from the Midrash, but only a fraction of what it really says.

In Shmos Rabbah, Hashem prepares Moshe for what he can expect from his new charges, the Jews. "They can be rude; they can be rebellious. They will curse you and throw stones at you. Be prepared for that, and still lead them with understanding and compassion. And as for Pharaoh, treat him with respect and the reverence due someone in his position. Though I will bring him to judgment, honor him when you speak to him."

Moshe did so, and when he told Pharaoh that he would come running and begging to let the Jews leave, he was circumspect and didn't say it outright. He allowed Pharaoh to maintain his honor and dignity even though he was a wicked man.

This Midrash enlightens us to the true nature of leadership, and of power. When one has a task to do, he doesn't have a right to step on anyone else or belittle them in order to achieve his goal. He cannot get upset at those who stand in his way, because it was under those conditions that he accepted the job, and it is part and parcel of the assignment.

Hashem gives us Torah to learn and mitzvos to follow. He gives us each our personal mission and the tools and skills to complete it. It may take effort and hard work, but it is doable. And Hashem gave us something else, too. He gave us obstacles, roadblocks, and distractions. He won't necessarily, and rarely ever in fact, make it easy. But that's all a part of the task at hand.

Hashem told Moshe, "You will be doing good for these people yet they will denigrate you. You will see a man unworthy of honor, yet honor him you shall." The way we think things should work is almost never the way Hashem knows they should. We don't each get the warning that Moshe did, but the rule applies to us and we learn from him.

In life, we will have our roles to play and our missions to accomplish. But we should be forewarned that when things come up that we weren't expecting, we must know they were part of the plan all along. They are what makes the mission more precious by making it more challenging. Moshe and Aharon went into the job accepting these terms and they succeeded. We can succeed as well, if we, too, are willing to roll with the punches.

The Satmar Rav was speaking to a man who was very successful in business. He asked the man about his spiritual endeavors, and whether he had set times to learn. The man replied that his business took up all of his time and he was not able to learn Torah.

"When I retire, though, then I'm going to make sedarim and learning Torah a priority."

The Rebbe gently shook his head. "The Mishna in Pirkei Avos (2:4) says, "don't say, 'when I have the free time. I'll learn.' For maybe you will not have free time."

"This doesn't just mean you may never have an opportunity to learn, though it is a distinct and serious possibility," continued the Satmar Rebbe.

"Rather, it also means that maybe what Hashem wants from you is precisely that - to learn when you DON'T have free time. He wants you to learn when it's hard, for then the mission is much more difficult, and therefore much more meaningful."

SPONSOR A DVAR TORAH

SPONSOR AN ENTIRE WEEK FOR \$360

Following Daas Torah, Ramapost is sharing the opporuntity to sponsor weekly Divrei Torah.

The following publications are read by hundreds of people every Shabbos. Sponsor an individual Dvar Torah or the entire collection, in the zechus of a choleh, l'eiluy nishmas, or for someone in need. A small message can be put on the Dvar Torah of your choice which will be distributed across Monsey and online.

בסייד

Ramapost offers a weekly printed subscription to the following Divrei Torah:

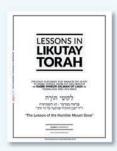
Please fill out the online form at RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH to subscribe. We ask that your free printed divrei torah be picked up every Friday at our Monsey (Rt 59) or Wesely Hills/Pomona location.

Sichat Hashavua

(Hebrew)

Meoros Hatzadikkim Dvar Torah &

Weekly Yahrzeits (English)

Ramapost.com/ meoros-hatzadikkim

Likutay Torah (English)

Oneg Shabbos (English)

Hitkashrut (Hebrew)

Ohr Chaim (Hebrew)

Torah Wellsprings

R' Elimelech Biderman (English)

TIV HAKEHILA · SHVILEI PINCHAS · AREIVIM · ANFEI EREZ · MIZMOR L'DOVID · PENINIM · KINDER TORAH · PARSHA PSHETEL · RAV BRAZIL

RAM HATORAH is a free weekly compilation of divrei torah that is organzied, printed and distributed by Ramapost to hundreds of readers. You can view/download past and present edtions at

טיב הקהילה • שבילי פנחס • דברי חיזוק והתעוררות • חוט של חסד • המברך • דברי שי"ח

FOR MORE INFORMATION PLEASE CONTACT MITZVOS@RAMAPOST.COM

וצריך לדעת שהדרך להכנס בשערי הקדושה רצופה גם בירידות וכשלונות.

אבל אדם שנכשל, ויודע שה׳ הוא השוכן איתם בתוך טומאתם! זה פסוק בחומש! ה׳ איתך! הוא שוכן אתך במקומות הכי טמאים שנפלת לשם. לכן אל תפול מהרצון! ותתחזק ברצון! ותבקש מהקב״ה: ״תרחם עליי! תגאל אותי! תתחזק ברצון! ואני יאהב רק אותך! שאני ירצה רק אותך! שאני אשמח בך!״.

כי הרצון הוא חופשי, ואף אחד לא יכול לגעת לך ברצון! וה' חנן אותי, לעשות סיכום של נקודות שאדם צריך לדעת אותם, ועל ידי שאדם ישנן את הנקודות הללו וידע אותם תמיד, וככה הוא לא יתן ליצר הרע לעבוד עליו.

ואלו הנקודות שאדם צריך לדעת אותם, לפי הסדר, אחד: אחד:

<u>דבר ראשון,</u> אדם צריך לדעת שהמהות והרצון האמיתי שלו הוא רק טוב!

זו המהות שלך, של הנשמה שלך הקדושה! ובאמת הרצון שלך האמיתי, הוא רק להיות טוב! ואתה צריך לדעת שהרע הוא לא שייך לך! כל הרע זה אך ורק היצר הרע שלך, ולא אתה! אתה נשמה קדושה, וכל כולך רוצה רק את הטוב. ולכן אתה צריך להתבונן, ולחפש את הטוב שלך, ולהאמין בטוב שלך, כי זה אתה! אתה נשמה! וכולך רק טוב!

דבר שני, היצר הרע לא רוצה את העבירה, רק את העצבות שתהיה בה אחרי העבירה.

כי היצר הרע רוצה לשכנע את הבנאדם שהמהות שלו זה רע ולהפיל אותו בעצבות.

כי היצר הרע לא מרוויח כלום מעבירה. כי אדם שיעשה תשובה, אז מה היצר הרע הרוויח מעבירה, שום דבר. לכן עיקר מה שהיצר הרע רוצה זה להפיל את הבנאדם לעצבות, ולהגיד לו שהוא רע ורשע, ואין לו תקנה. זה היצר הרע. ואדם צריך לזכור טוב שהעצבות היא העבירה הכי גדולה בעולם, ויותר גדולה מכל העבירות שבעולם. לכן תדע את זה! ואל תפול!

<u>דבר שלישי,</u> אדם צריך לדעת שאין לו כח שום כח להתגבר על היצר הרע שלו בלי שהקב״ה יעזור לו.

ולכן יוצא שהכל תלוי בתפילות של האדם. ולכן אדם צריך לדעת שעיקר התשובה זה לעשות תשובה על זה שלא התפללת מספיק.

כי אם אדם היה מתפלל מספיק, ממילא הוא היה מתגבר על כל דבר ודבר.

<u>דבר רביעי,</u> שאדם צריך לדעת שהבחירה לעתיד זה בידיים שלו! הבחירה לעתיד זה בידיים שלך!

אבל אתה צריך לדעת, שנכון שאתה רוצה, והרצון זה טוב. אבל לא די בזה שאדם רוצה, אלא שצריך גם להוציא את הרצונות בתפילה, ובדיבורים. כי הרצון בלב הוא טוב, אבל זה לא מספיק, זה לא די. אלא צריך האדם להוציא את הרצונות שלו בדיבורים, וממש לרצות! לבקש מה' ברצון: "ירבונו של עולם, תעזור לי! תזכה אותי להתקרב אליך! תעזור לי להתגבר על היצר הרע הזה! תעזור לי!". להוציא את הרצונות בפה.

ולכן צריכים להרבות בתפילה, על מה שאתה רוצה, על מה שאתה כוסף ומשתוקק, צריך להוציא את הרצונות בפה ולעשות מזה תפילות.

<u>דבר חמישי</u>, שאדם צריך לדעת שברוחניות, כל מה שאדם רוצה, ויהיה חזק ברצונות ותפילות – ה' יתברך יתן לך! כל מה שאתה תרצה ה' יתברך יתן לך!

<u>דבר שישי, צריך לדעת, שצריכים להיות עקשן גדול בעבודת</u> השם! לא לעזוב את הרצון! מה שלא יעבור עליך – לא לעזוב

את הרצון! כי ברוחניות אדם צריך להתפלל ולהתפלל עד שה' יתן לו!

<u>דבר שביעי,</u>, שכל דבר יש לו סך של תפילות, כך וכך כמות של תפילות. ואם אדם יקבל דבר בלי תפילה זה לא טוב ומזיק לאדם.

ולמה? כי כשאדם מקבל דבר אחרי שהוא הרבה בתפילה הוא יודע שזה ה' נתן לו ואין לו שום גאווה. אבל אדם שקיבל דבר בלי תפילה תכנס בו גאווה מהדבר הזה.

לכן אל תרצה לקבל דבר בלי תפילה!

הי יתברך אוהב אותך, והי יודע את המהות שלך, שאתה כולך רק טוב!

אנחנו מדברים עכשיו על תשובה, וצריכים לדעת שהתשובה זו תפילה. כמו שכתוב קחו עמכם דברים ושובו אל השם. הי לא מבקש מאיתנו, רק שנדבר! איך עושים תשובה? מדברים! מספרים לבורא יתברך שמו, מה שעובר עליך, ואת היצר הרע שיש לך, את הקושי שיש לך, את ההתמכרות שיש לך, את הקושי שיש לך, את ומבקשים מבורא עולם יתרחם עליי, תעזור לי, הנה כך וכך אני נכשל, תעזור לי לעשות תשובה על זה, ולא לחזור על זה עוד פעםי.

אז הרבה אנשים אומרים לי ימה אני אגיד לקב״ה שאני עושה תשובה, הרי אני יודע שאני אחזור על זה עוד פעם׳ – אז מה, בגלל זה אתה לא צריך לעשות תשובה! אתה צריך לעשות תשובה, ובאותו זמן שאתה עושה תשובה ומדבר עם ה' תגיד: "רבונו של עולם, יש לי יצר הרע, אם אני יעמוד עוד פעם בנסיון עוד פעם אני אכשל! לכן אני מתחנן בפניך תתן לי כבר את הכח להתגבר, תוציא ממני את הרוח שטות הזו, תמצא לי פתרון אמיתי, איך אני לא אחזור על זה יותר לעולם!"

ויהי רצון שכל אחד יזכה לעשות תשובה שלמה אמן כן יהי רצון.

העלוו

לכבוד נשמתו הטהורה והקדושה של הצדיק הקדוש אדוננו מורנו ורבנו נחמן בן <u>פיגא זיע"א.</u>

_____ וכן לעילוי נשמת הצדיק הקדוש רבי יהודה זאב בן רבי יחיאל צבי ע"ה

וכן לעילוי נשמת חברינו היקרים ארז בן דליה ע"ה ובועז בן רומיה ע"ה וכן לעילוי נשמת פערל בת ר' מאיר ע"ה וכן לעילוי נשמת שלמה בן נעמה ע"ה בתוך שאר כל נפטרי ישראל

ולהבדיל לרפואה שלמה של משה בן אידה שיחיה וכן לרפואה שלמה והצלחה של בת שבע בת ימימה שתחיה וכן לרפואה שלמה וחזרה בתשובה שלמה בלי ייסורים של כל בני ובנות ישראל בארץ ובעולם

בו להצלחת כל התורמים והתורמות ברוחניות ובגשמיות.

להצלחה ושמירה וכל הישועות בחסד וברחמים בלי שום ייסורים של נתן בן ראובן וב"ב.

לתרומות:0527161619

elitzur424@gmail.com :לקבלת העלון במייל

לעילוי נשמת יפה בת גולסטאן ע"ה,

<u>וכן לעילוי נשמת ימנה בת אסתר ע"ה</u>

לעילוי נשמת ניסים בן אלגרה ע"ה. לעילוי נשמת שרה בת יהודית אדית. לעילוי נשמת יוסף חיים בן אברהם ע"ה.

להזמנת הספרים, חוברות ודיסקים של מורנו הרב שלום ארוש שליט"א:

0522240696

<u>לשמיעת שידור זה בשידור חוזר</u>

ושיעורים נוספים

בקו האמונה [שלוחה 4] : 026444250

להרשמה לקבלת צינתוק בכל פעם שמתקיים שידור חי יש להקיש על המקש 9 רבניסה לקו

ט"וטבת תשפ"א

<u>דיבורים מתוך שיעורו השבועי של הרב</u>

הרב שלום ארוש שליט''א

יתכנו טעויות בשל מהוצת הכתיבה

בשעת התפיצה וקריאת התורה

השבוע התחלנו את שבועות השובבייים.

האר״י ז״ל אמר שעכשיו, ששת השבועות הללו, הם זמן של תשובה, זמן של תיקון הברית, ואפשר לפעול בהם הרבה מאוד.

יש כאלו שנוהגים לעשות צומות בשני וחמישי. יש גם עניין להגיד יותר תהילים, גם אלו שרגילים להגיד תהילים מידי, בשבועות הללו נוהגים להגיד יותר תהילים.

כי תהילים זה פותח את כל שערי התשובה. כתוב בליקוטי מוהריין שמי שרוצה לעשות תשובה שיהיה רגיל באמירת תהילים. כי תהילים גם מעורר את האדם לתשובה, וגם מביא אותו לשער ששייך לו. כי כל אחד יש לו שער שייך לו, והתהילים פותח לאדם את כל השערים.

לכן בימים הללו נוהגים להגיד יותר תהילים.

וכמובן שצריכים להתרכז יותר בעניין של תשובה, לעשות תשובה, כל אחד עד איפה שידו מגעת.

מסופר בזוהר על רבי אלעזר שהיה יושב לפני אבא שלו רבי שמעון. היו שם גם רבי יהודה, ורבי יצחק, ורבי חזקיה.

רבי אלעזר שאל את רבי שמעון על העניין של התשובה, ורבי שמעון ענה לו –

יראינו שהקבייה רוצה בתשובת הרשעיםי.

באמת אנחנו אומרים את זה בכל יום בתפילה, יהרוצה בתשובהי.

וזה דבר מאוד חשוב, וזה המפתח. אתה רוצה לחזור בתשובה! אתה יודע, בורא עולם, אבא שבשמיים רוצה שאני יעשה תשובה!

זה הדבר הראשון, יהרוצה בתשובהי.

ופה ראיתי בליקוטי הלכות שרבי נתן כותב, שהצדיקים כל העניין שלהם זה איך להכניס דעת ורצון בכל אחד ואחד, שכל אחד ואחד יזכה לעשות תשובה.

ואומר רבי נתן שעל ידי שהצדיקים מכניסים באדם את הדעת, על ידי זה הם מרגשים מהאדם את הרוח שטות. כי בוודאי הוא מלאכה גדולה ואומנות נפלא מאוד מאוד להאיר הדעת באנשים שנכשלו בעוונות.

כי לקרב אנשים ולחזק אנשים שכבר לומדים ומתפללים ועוסקים בעבודת ה', זה גם דבר נפלא מאוד, אבל אפילו אנשים שנכשלו בעוונות, ובפרט שיש שנכשלו כמו שנכשלו רחמנא לצלן, במזידים גמורים! והצדיק, הוא רחמן כזה, שאפילו לאותם שנפלו כל כך הוא מאיר בטובו וברחמיו את הדעת

והוא מלמד אותם ש**ה' איתם!**

כי למה אדם לא חוזר בתשובה! כי הוא חושב שהנה, הוא עשה עבירות, וגמרנו, ה' שונא אותו, ה' לא אוהב אותו, זהו זה.

הוא חושב שהכל סגור לו והוא לא יכול לעשות תשובה.
ועיקר מה שהצדיק מלמד את האדם זו הדעת הזו, שה'
איתך! וה' אוהב אותך! ועל ידי שהוא באמת מצליח להכניס
באדם את הדעת הזו בזה הוא מגרש ממנו את הרוח שטות!
בזה שהצדיק מכניס באדם את הדעת – ה' אוהב אותך! ה'
רוצה בתשובה שלך! ה' רוצה אותך! ה' איתך! אל תחשוב
שאתה כבר רחוק מה', לא! ה' איתך!

כי אפילו אם האדם הוא כמו שהוא, **תכף שמודיעים לו כי גם** שם איפה שהוא נמצא, נמצא ה' יתברך איתו, כמו שכתוב 'השוכן איתם בתוך טומאתם', שה' שוכן עם עם ישראל בתוד טומאתם, אפילו במקומות הטמאים ביותר.

/ השלון מוקדש לזכותו של מורנו הרב בריאות איתנה שב מאה וששרים שנה

והעובדה שהי אוהב אותך! הרי כל החיות שלך זה ממנו. וזו העובדה! שאפילו שעשית דברים נגדו, ואפילו את העוונות הכי גדולים והכי חמורים, ה' יתברך ממשיך ומחיה אותך, נותן לך, אז תדע שהי איתך!

ואז כשהצדיק מצליח להכניס באדם את הדעת הזו, תכף בורחת הרוח שטות.

והי בעצמו יורד למצריים, למקומות הכי נמוכים, יאני ולא מלאךי, והי מכניע את כל הרשעות, ואדם שרוצה ומתפלל הוא יזכה בוודאי!

והידיעות האלו, אלו הידיעות שנותנות לאדם את הכח לעשות תשובה.

לא משנה איפה אתה נמצא, לא משנה איפה את נמצאת, ומה עבר עליך, תתחיל מעכשיו!

תזכור! אבא שבשמיים אוהב אותך, אבא שבשמיים אוהב אותך! רוצה את התשובה שלך! רוצה שתדבר איתו, שתדברי איתו!

ובפרט עכשיו בזמנים הללו, שאלו שבועות של תשובה, זמנים שיותר מסוגלים!

ודאי שהי הוא שומע תפילה, וכמו שאנחנו אומרים יכי אתה שומע תפילת כל פהי. וזו הנקודה שהי חנן אותי להבין ולהסביר לאנשים –

יש לך יצר הרע? נכון. אבל יש לך גם יצר טוב! והיצר הטוב זו התפילה האישית, ההתבודדות.

כל פעם באים אלי בחורים, שבורים, מספרים לי שהם נכשלים במה שנכשלים. ומה לעשות? זאת המציאות שיש לך יצר הרע ולכן אתה נכשל. אבל יש לך גם יצר הטוב, תתחיל להשתמש בו!

מה שכתוב יבראתי יצר הרע באתי לו תורה תבליןי, התורה היא ודאי כח חזק ועצום מאוד, והיא עיקר גדול מאוד בכל המלחמה נגד היצר הרע. ובכל אופן, גם לתלמידי חכמים שעוסקים רוב ככל היום בתורה, ישנם נקודות שהם לא מצליחים להתגבר עליהן והם לא מוצאים עצה מה לעשות ואיך להתקדם בדבר הזה המסוים שהם עדיין נכשלים בו. ולכן היצר הטוב שהוא שייך לכולם, זה היצר הטוב של התפילה האישית וההתבודדות, וזה היצר הטוב העיקרי שעל

ידו מנצחים את היצר הרע ומתקדמים בחיים.
והיצר הטוב יבוא לידי ביטוי, כשאתה פשוט תקבע לעצמך
זמן, כל יום תבוא לדבר עם אבא שבשמיים: "ירבונו של עולם,
יש לי כזה יצר הרע, וכתוב בגמרא הקדושה, שאלמלא
הקב"ה עוזרו אין יכול לו, תוציא ממני את היצר הרע הזה,
תן לי את הכח להתגבר עליו, תן לי לדעת שזה הכל שטויות,
ואחרי מעשה אני סתם מצטער, תן לי את הכח שיעבור עליי
יום נקי".

וכל אדם לפי העניין שלו.

ועל ידי העצה הפשוטה הזו, השיחה עם הבורא יתברך שמו, אדם יגלה שיש לו גם יצר טוב. ועל ידי שהוא יתמיד בשיחה הזו מידי יום, ויבקש בהתמדה על נקודה מסוימת שהוא נכשל בה, ולא יבהל מכל מה שעובר עליו, רק ימשיך ויבקש ויבקש עד שהי יושיע אותו, הוא יראה את עצמו איך שהוא משתנה והופך מרע לטוב, ורק יעלה מעלה מעלה.

כי אפילו אדם שנכשל, וזה דבר שכל אחד צריך לדעת, שאפילו אם הוא מתפלל על נקודה מסוימת להפסיק להכשל בה, זו לא עבודה של יום יומיים, צריכים עקשנות גדול, והתמדה גדולה בתפילה יומיומית בהתבודדות.

מוסר הפרשה הידושים לפרשת שבוע

למתפלל יש קץ גאולה אחר

בפרשתיו (ו-ג) וֲאֵרָא אֶל אַרְרָהָם אֶל יִצְחָקֹ וְאֶל יֻעַקֹב בְּבּחשתיו (ו-ג) וְאֵרָא אֶל אַרְרָהָם אֶל יִצְחָקֹ וְאֶל יַעָקֹב החיים" הקדוש באחד מהפירושים לפסוק: "עוד ירצה לומר כי בא הקב"ה להשיב למשה על ששלחו קודם הקץ [שלא נשלמו עדיין הארבע מאות שנה], ואמר לו, כי הגם ששם קץ לחושך לצאת בני ישראל מארץ מצרים, והקץ עדיין לא נשלם, יש לך לדעת כי הקץ שעשיתי והאך עדיין לא נשלם, יש לך לדעת כי הקץ שעשיתי ואסרתי לו די [רק אחרי ארבע מאות שנה]. אבל יש בחינה אחרת שלא נודעתי להם, פירוש, שלא אמרתי להם הקץ שיהיה באמצעות הרחמים אם יבקשו ויעוררו רחיםים, כמו שעשו ישראל שבקשו ממני רחמים ודבקו על דלתי הרחמים קודם הקץ. ולכן הגם שלא שלמו ימי העינוי והצרה, אעפ"כ ריחמתי עליהם במידת הוי"ה, והבן".

הנה לפי דברי האור החיים סבואר שבאמת בקשת הרחמים של ישראל היא זו שגרמה להם לצאת קודם הקץ שנגזר לאברהם. [ואסנם יש לומר שזה בצירוף שהקב"ה חישב להם את העינוי שהוסיפו מצרים במקום מספר השנים, אלא שמה שהקב"ה חישב כך במידת רחמיו זהו על ידי התפילות. וזה מתקשר לדברי הרמב"ן (שמות ב. כג) בפרשה הקודמת על הפסוק "ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלוקים מן העבודה".

שם דייקו מדבריו ז"ל שעם ישראל התעכבו סתם 60 שנה מיותרות, וזאת משום שלא הזכילו להתפלל לפני כך. ועכ"פ אנו למדים מזה גודל כח התפילה, אשר בידה להקדים את הקץ שנגזר לפני מאות שנים ונמסר לאבות הקדושים. ויותר מזה מבואר, כי באמת לא היה בזה שינוי ממה שנאמר לאבות, כי יש קץ של ההנהגה הרגילה ויש קץ של הנהגה ע"י תפילה, ואלו שני זמנים שמראש הם מחולקים. כי עם תפילה - יש עולם אחר וחשבון אחר.וכמובן שממוסר גדול זה צריך גם ללמוד לחיי היום יום שלנו, רבי נתן מברסלב היה רגיל לומר: בכל מקום שאני רואה חסרון, אני רואה חסרון בתפלה! או שלא התפללו על זה בכלל, או שהתפללו, אבל מעט. האמרה הזאת של רבי נתן טומנת בחובה את סוד החיים. יש בה את ההסבר לכל דבר, ואת הפתרון לכל דבר, ואת הפתרון לכל דבר, והיא סוליכה את האדם ישירות אל האמת והתכלית.

למעשה, את מה שרבי נתן אמר, אפשר לומר במלים אחרות: בכל מקום שאני רואה חסרון, אני רואה חסרון אמונה. כי אמונה זו תפלה, ובוודאי, כל חיסרון שיש לאדם, הוא תעודת העניות שלו, על חסרון אמונתו. כי אם יש לו אמונה, מדוע הוא מניח לעצמו לחיות עם החסרון הזה? מדוע הוא לא מתפלל ומבקש מה' שימלא לו את חסרונו?

לדוגמא: אדם שכבר חדשים או שנים, יש לו באופן קבוע איזה כאב או מיחוש. הכאב הזה למעשה צועק: יש כאן חסרון אמונה! מדוע אינך מתפלל? מדוע אינך מאמין שהקדוש ברוך הוא יעביר לך את הכאב הזה? מה

פנינים חסידות ברסלב

לִּכֵּזִּף, וֹכִּי וֹטִיּם סְּטָּאלֶּטר (הַנַּנָּר) זְּכִרּוֹלוֹ לְכָּזִף, וֹכִּי וֹכִילְ (שִּאַיַפָּה אֶת עַצְּסִי בְּטהַּר לֵב אֵי ִיסָפָּרּוּ כְּלִי יָדִּדּר, כְּסוֹ כֵּן רִבּוֹטוֹ שֶׁל עוֹלֶם עְּזְוֹרִי אַטְר בִּתְפַלְּתוֹ: רְבּוֹטוֹ שֶׁל עוֹלֶם הִנָּה לוֹמָחַ אָזִי בּּוּל אוֹמֵר בִּתְפַלְּתוֹ: רְבּוֹטוֹ שָׁל עוֹלֶם הִצָּה לוֹמָחַ אָזִי בּּוּל אוֹמֵר בִּתְפַלְּתוֹ: רְבּוֹטוֹ שָׁל עוֹלֶם הִצָּה לֹבְאי עַד שְׁעוֹשֶׁה אוֹמֵר בִּתְפַלְּתוֹ: יְבִּוּטוֹ שָׁל עוֹלֶם הָצִּיה לֹבְּאי עַד שְׁעוֹשֶׁה אוֹמָר בְּתַבְּלָה, שִׁמְעָלְער (הַנַּנָּרְ זְּיִבְּיוֹ וְיְבָּים בְּשִׁאם בְּסִשְׁאלָער (הַנַנְּבִּיר עַלְבְּעָבּה, וֹכִי וֹנִין - בְּתַבְּאה בְּיִבּילוֹ וֹיִיבְרוֹנוֹ וְלָבְּרְ בְּבִינְרָה, מִייִּים סְּטָּאלֶער (הַנַּנָּבְּיר) זִּכְרוֹנוֹ-לְכָּרְכָה,

אָמַר רַבֵּנוּ": "אֵין אָנוּ אוֹחַזִים מַהָּרוֹפְאִים <mark>וְרְפּ</mark>אוֹתֵיהֶם, אוּלֶם כְּשֶׁכְּלֵר הוֹלְכִים לְרוֹפֵא שֶׁיִלְכוּ לָרוֹפֵא הַגֵּּזוֹל בִּיוֹתֵר" (שם ב-ח).

רַבּנוּ אָסַר פַּעַם לְעְנֵין הָרוֹפְאִים וְהָרְפּאוֹת, "הַחוֹלֵאַת וִשְׁאֶרֶת חוֹלָאַת - גַּם אַחֲבִי הַפִּפּּוּל בְּרוֹפֵא כְּמוֹ טְלַאי, שָׁתּוֹפְרִים חֲתִיכַת בֶּגֶד עַל הַחוֹר שֶׁנְעֲשְׁה בָּבֵּנְד (שם ב-ט). בַּבֵּגָד (שם ב-ט).

תאסר? שאתה יודע שזה תלוי בתשובה, ולדעתך אתה אינך מסוגל לעשות תשובה? גם כאן נשמעת הצעקה: חסרון אמונה! מדוע אינך מאמין שגם את התעוררות התשובה ה' יכול לתת לך? מדוע אינך מתפלל על זה בעצמו, שה' יעזור לך לעשות תשובה? וכן על זו הדרך בכל חסרון וחסרון, החיסרון מראה על דבר אחד: חסרון באמונה.

שו"ת של הסד ע"י בית הוראה "חוט של חסד"

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט בישיבת "חוט של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה" קו ההלכה הספרדי: 3030

משאלות שנשאלו בקו ההלכה

האם חותר לשתות ממים שהיו בבקבוק ונטלו מהם מים לנטילת ידיים לסעודה או למים אחרונים?

בספר חופת אליהו רבה שמובא בספר ראשית
חכמה כתב שהעוטל ידיים מחבית, יש לחוש
שלא לשתות מהמים הנשארים, משום
שיש אומרים שזה עלול לגרום
לשכחה, ונמצא שיש להיזהר
בדבר זה, והוא הדין למים
אחרונים שאין ליטול ישירות
מהבקבוק אלא למזוג מעט מים
לתוך כוס אחרת וממנה ליטול ידיו.
אור לציון (מלק ב' עמ' רציט בהערות).

כמה נרות צריך להדליק לכבוד שבת?

מעיקר הדין די בהדלקת נר אחד, אמנם נהגו להדר לעשות שני נרות, אחד כנגד "זכור" ואחד כנגד "שמור". וטוב לשזור את כל אחת מן הפתילות משתי פתילות ולעשותו לפתילה אחת ויש בזה טוד. ספר דבר בעיתו (חלק א זף סיב עמוד א). ויכולים להוסיף ולהדליק יותר נרות, ויש מהמקובלים הנוהגים להדליק שבעה נרות כנגד שבעה עולים לספר תורה שהם כנגד שבע ספירות.

שער הכוונות (דף ס"ז עמוד א').

על מי מוטלת המצוה "להכין" את הנרות להדלקה?

על הבעל מוטלת מצוות הכנת ותיקון
הנרות, ניקויים והכנתם, ולשים את
השמן וכיוצא בזה. וצריך לכוין
בזה לתקן את חטא העגל, כי
הגברים חטאו בחטא העגל ולא
הנשים. בשם רבינו חיים ויטל
שכתב "שתזהר אתה בעצמך
בתיקון הנרות, ניקויים והכנתם בשימת
שמנם וכיוצא, כי האנשים חטאו בעגל ולא

הנשים". (כף החיים סימן רס"ג סעיף קטן כ"א) ומנהג יפה שקודם ההדלקה יהבהב הבעל הנר באש, כדי שידלק יפה. משנה (שבת כ"ח עמוד ב"). ובספר שיבת ציון (שער ג' אות ה') העיד שכך היה נוהג מו"ר אביו זצ"ל.

טיגנתי פלפלים במחבת בשרית נקיה שאינה בת יומה (כלומר שעברו 24 שעות מהפעם האחרונה שבישלתי בשרי) האם מותר לי לאוכלם בסעודה

חלבית?

למנהג האשכנזים אין לאכול את הפלפלים הללו עם חלבי, משום שהחריפות שיש בפלפל משביחה את טעם הבשרי שנבלע בתוך הכלי ונפגם לאחר 24 שעות, ומכל מקום מי שאכל מהם אינו צריך להמתין שש שעות מכל מקום אין לאוכלם עם חלבי. רמ"א (יורה דעה סימן צ"ו סעיף א"). ומנהג הספרדים שמותר אף לאכול יחד את הפלפל עם חלבי. מין צ"ו סעיף א"). שלחן ערוך (יורה דעה סימן צ"ו סעיף א").

אני בעל מפעל וקשה לי לשלם בזמן את המשכורת עקב חוסר בתזרים מזומנים, האם מותר לי לאח<mark>ר</mark> את המשכורות כמה ימים עד שייכנס הכסף לחשבון?

אסור לאחר את המשכורות של העובדים ויש בזה חמישה איסורי תורה, א) "בל תעשוק את רעך" ב) "בל תעשוק שכר עני" ג) "בל תלין" ד) "ביומו תתן שכרו" ה) "לא תבוא עליו השמש" וכל הכובש שכר שכיר כאילו נוטל נשמתו, ולפי רש"י עובר גם על "לא תגזול".שלחן ערוך חושן משפט (סימן של"ט סעיף א')

אבל אם התנה מראש עם השכיר על כך, התנאי מועיל, שכל תנאי שקשור לענייני ממון, אפשר להתנות ומועיל התנאי. שלחן ערוך חושן משפט (סימן ס"א סעיף ד' ועוד).

מאמר ראש הישיבה -המשך-

ברכת הצדיק סתחילה באסונה

לרגל הילולת הבבא סאלי זיע"א ד' שבט

הבבא סאלי גדל בתורה וביראת שמיים, עוד משחר ילדותו היה הבבא סאלי יושב ועמל בתורה הקדושה וביראת שמים ימים ולילות עד שהתעלה במעלות גבוהות. נהג בהנהגות של קדושה וטהרה, עד שנעשו אצלו כקניין טבעי, כחלק מסהותו שלו. כך נעשה בקיא בש"ס, בבלי, ירושלמי, ישר והפוך, עם ראשונים ואחרונים, הכל על כף ידו, כך נהיה לכלי מפואר.

בספר "נפלאות ישראל" מובאים מכתבים שכתבו אליו כשהיה בגיל עשרים וארבע שנים בלבד. כבר אז כתבו עליו גדולי הדור תארים מופלאים: "צדיק דורנו", "אספקלריא המאירה", "מנורה הטהורה".

"על מי אתה סומך?!"

אב שהייתה לו בת חולה. לקחה אביה אצל טובי הרופאים, עברה בדיקות רבות, אבל הרופאים לא ידעו מה הבעיה שלה. היא לא הייתה מסוגלת לאכול, וכל הזמן הייתה מחוברת לאינפוזיה. יום אחד אותו אב שמע על כוחו של הבבא סאלי הקדוש, הלך האב לבבא סאלי. באותו היום חלה הבבא סאלי ולכן לא קיבל קהל, את הבבא סאלי לכן לא קיבל קהל, את הבבא סאלי לבית חולים בו שהתה ביתו של האב הנ"ל. סיפרו זאת לאותו אב. הוא רץ אל הצדיק וסיפר לו על הבת שלו. אמר לו הבבא סאלי: "אתה סומך על רופאים?! תסמוך על מי שאמר והיה עולם! תוציא את הבת שלך מפה מיד, ותהיה לה רפואה שלמה! אבל תוציא אותה תוך שעה. אם תוציא אותה אחרי שעה, און לי מה להגיד לך".

האב המסכן, אשר ביתו הייתה מחוברת לאינפוזיה, רץ לרופא והתחנן לפניו שישחרר את ביתו לאלתר. אמר לו הרופא: "תחתום שכל זה על אחריותך", אמר לו: "אני חותם מיד. אם הבבא סאלי אמר, אז אני חותם". האב חתם ולקח את ביתו אל ביתם.

בדרך לבית, כשהם נוסעים ברכב, הילדה שלו אומרת לו: "אבא, אני רעבה". האבא נבהל, הוא לא הבין, הרי הילדה לא אכלה מזה חודשים. הם באו הביתה, ערכו מהר שולחן, והיא אכלה. וראה זה נס ופלא, מאותו יום הילדה הלכה והבריאה, אכלה והצליחה בחסדי ה' לעכל את המזון כראוי.

פנו ההורים אל הבבא סאלי להודות לו, אמר להם הבבא סאלי: "אל תגידו לי תודה רבה, זה הכל בזכות האמונה שלכם שהאמנתם בקב"ה לבדו, עד כדי כך שהייתם מוכנים לעזוב את בית החולים וללכת הביתה".

אמונה בצדיק מתחילה מהאמונה בהשם יתברך.

לב חדש ברא לי

אחד ממשמשי הבבא סאלי כשהיה בבית חולים עם הבבא סאלי זצ"ל, סיפר שפעם כשהיה משמש את הבבא סאלי בבית החולים, הוא ראה רופא אחד עם תיעוק ביד, ששאל אותו: "שמעתי שיש פה צדיק, איפה הצדיק הזה נמצא?". לקח אותו המשמש אל הצדיק. הבבא סאלי היה אז בסוף ימיו. הרופא שם את הילד על הברכיים של הבבא סאלי ואמר לו: "זה תיעוק שהלב שלו כמעט גמור, וכל הזמן הוא בטיפול נמרץ, אולי כבודו יברך אותו". הבבא סאלי שאל את השמש שלו: "עוד כמה זמן סוכות?", ואמר לרופא: "תגיד לאבי הילד שבערב סוכות הוא יצא הביתה עם לב בריא", ואכן כך היה.

הרופא שהיה רחוק מתורה ומצוות, כמעט יצא מדעתו כשראה את גודל הנס בהתגלמותו, נס רפואי ממש! היה זה כאילו אותו תינוק קיבל לב חדש, השתלת לב. "צדיק גוזר והקב"ה מקיים".

מי הישועות

קבלן בניין, שהבן שלו היה חולה ל"ע בסחלה ממאירה, מחלה קשה מאוד. כל הרופאים שהוא הלך אליהם לא הצליחו לעזור. הוא הלך הקבלן אל הבבא סאלי, והבבא סאלי נתן לו מים שישקה בהם את בנו.

הקבלן הביא את הסים לבעו החולה, הבן שתה אותם והתרפא לגסרי. הבן שלו שסר על הסים שעותרו לאורך זחו

וכאשר נפטר הדור הראשון וחלה התרופפות בחומת ההבדלה, ובני ישראל לא היו מחוברים לתרבותם - הם אוטומטית נשלטו על ידי המצרים והפכו לעבדים. וגם אז, כל מי שהמשיך לשמור על הגחלת והיה נאמן לבתי המדרשות שהקים יהודה - לא חלה עליו גזרת השעבוד ולכן שבט לוי היו חופשיים גם בשיא תקופת העבדות.

אך כאשר משה רבינו הגיע והזכיר לעם ישראל את צוואתו ואת דרכו של יוסף, והזכיר להם את מקורם ואת אלוקיהם - הם התחילו להשתחרר מהתרבות המצרית, וברגע שרק החליטו להתנתק מתרבות מצריים - הם כבר היו לגמרי מחוץ לעולם המצרי. מצרים כולה עלתה בלהבות והתפתלה בכאבים ודיממה מבחינה כלכלית בריאותית וחברתית, ואילו היהודים פרחו ושגשגו, הם יצאו לגמרי מהעבדות והשליטה המצרית, וכבר במכת דם התעשרו עושר רב רק ממכירת מים בארץ שכולה מים!

בארץ ההשגחה

מה המסר של כל זה אלינו, בפרט בתקופה זו?

כאן בעולסנו מתנהלות שתי מציאויות מקבילות שאין שום קשר ביניהן:

מציאות אחת של ארץ מצרים כלומר שליטה מוחלטת של כוחות הטבע שהם לכאורה קובעים הכול. כך רוב העולם רואים את העולם הזה. זה עולם שבו האדם הוא כגרגר אבק מול הקוסמוס, מציאותו מוטלת בספק וכל חיידק ווירוס מאיימים על קיומו. איזו משמעות יש לחיים כאלה? משמעות של עבדות נרצעת למציאות אכזרית.

אבל ישנה גם מציאות אחרת. ישנם אנשים שחיים במערכת קיום שונה לחלוטין, חיים במציאות של אמונה והשגחה. עולם של תורה ואמונה שחי ונושם ומתקיים בלי קשר לחוקי הטבע. עולם שבו הורים מגדלים ילדים ומחתנים אותם בלי שעבוד לעבודה מצאת החמה ועד צאת הנשמה. תשאל כל אברך איך הוא חי - זה לא על פי חוקי הטבע ולא על פי הכללים של עולם הטבע המוכרים לרוב העולם.

הבחירה להחליט איפה אתה חי - נתונה בידיים שלך בלבד. אם אתה מאמין בטבע - ה' נותן אותך בשליטת הטבע, בשליטת הסטטיסטיקה, בשליטת הנגיפים. אבל אם אתה מאמין באמת בה', אתה עולה מעל כל חוקי הטבע, מעל כל חוקי הרפואה, ואתה נכנס לעולם מופלא של השגחה פרטית, עולם שבו אין שום דאגה ושום צרה וחוסר, עולם של ביטחון אמתי, אתה מרגיש מוגן ורגוע באמת, כי אתה בידיים הטובות ביותר ויקרה לך אך ורק הטוב יותר לתיקון שלך ולנשמה שלך ולמילוי תפקידך

ביציאת מצרים לא יצאנו רק מצריים הפיזית, ולא השתחררנו רק מהשעבוד הפיזי. אלא ביציאת מצרים ה' הכניס אותנו לעולם המופלא של ההשגחה, לארץ החלומות האמתית, לארץ המושלמת של האמונה שהיא ורק היא המתכון ליציאה מהעבדות לחיים של משמעות.

שלום הבית שלי הרב שלום ארוש שליט"א

הסדרה לשלום הבית מאת הרב שלום ארוש 052-2240696

מי המכובד?

כל כבוד הבריות - תלוי בדיבור. כי כל העניין של הכבוד הוא בפה. וההפך: כל ביזיון הוא בפה, כי כך מכבדים אדם, שמדברים אתו בכבוד, ונזהרים שלא לומר דבר שאינו לכבודו, כגון הערות וביזיונות וכד'. וכי סה יעשה כדי לכבד את השני, ישתחווה לפניו? לכן גם סה שנאסר: "איזהו סכובד הסכבד את הבריות",

העיקר זה בדיבור, שחדבר עם כולם בכבוד, ואינו פוגט בשוח אדח בדירורו ולחה לא אמרה התורה: איזהו מכובד, שמכבדים אותו? כי הכבוד האסיתי זה כשהוא מכבד את כולם. יכול להיות אומנם, שמכבדים איזה אדם כי יש לו כסף, אבל כשלא יהיה לו כסף כבר לא יכבדו אותו, כי הכבוד האסיתי הוא רק לסי שסכבד את כולם. מצוות כיבוד אב ואם - זו אחת מהמצוות

היחידות שנאמר בהן מתן שכרן, שהוא אריכות ימים ושנים, והיא תלויה בעקר בדיבור, כחובא בגחרא: תני אבימי בריה דרבי אבהו: יש מאכיל לאביו פסיוני (הכוונה עוף משובח) וטורדו מן העולם, ויש מטחינו ברחים ומביאו לחיי העולם הבא. (קדושין לא). פירוש הגמרא, שיש אחד שמאכיל את אביו הזקן מאכלים יקרים ביותר, ולכאורה מכבדו מאד, אבל כשאביו שואל: מניין לך המאכלים היקרים הללו? הוא עונה לו בגסות: מה איכפת לך?

בכבוד אביו, מאבד את חלקו לעולם הבא! הכול ספני שלא שומר את פיו מלדבר דברי גסות וגאווה. ויש אחר, שמחמת אילוצים שונים, אביו הזקן צריך לעבוד, אבל הוא מפייסו בדברים, וכלשון רש"י: שמכבדו בדיבורו דברים טובים וניחומים והמלאכה מטיל עליו בלשון רכה. מראה לו צורך השעה שאינן יכולין להתפרנס אלא ביגיעה זו. אדם זה זוכה בזכות פיו הסתוקן לחיי עולם הבא. אדם יכול לתת לאביו ולאסו סיליון דולר בכל יום, אבל אם דיבר אתם בגסות, זה כאלו לא עשה כלום, והוא אינו מקבל את ברכת אריכות הימים אלא להפך, מאבד חלקו לעולם הבא, על שלא כיבד את אביו ואת אסו. וסצד שני, יכול להיות שאדם מעביד את אביו ואמו בעבודות קשות, אבל סדבר אליהם דברים רכים ופיוסים, שאין ברירה, ובעזרת ה' יעברו יחים קשים אלו וכו' - והוא זוכה לאריכות ימים ולחיי עולם הבא בזכות סצות כיבוד אב ואם. וזהו עוד פן של הפסוק: סוות וחיים ביד לשון. שהרי זה איבד את חייו בגלל לשונו הגסה, וזה זכה לחיים בזכות לשונו הרכה. כל אחד יתאר ויסחיש לעצסו, איך אותו אחד שהאכיל את אביו מטעמים מגיע לבית דין של מעלה, ופוסקים לו

גיהנום, והוא לא סבין: כל יום עסדתי שעות בסטבח,

תשתק ותלעס. אדם זה, למרות כל השקעתו הכספית

קניתי כל טוב בכסף מלא, ואני יורש גיהנום?! יאמרו לו: הכול נכון, אבל כבוד אב ואם העיקרי הוא בדיבור: אבא יקר. אמא יקרה. אני אוהב אותך. אני חייב לך את כל החיים. המלים היפות הן עיקר כיבוד אב ואם. אלו היית סכבד את אביך בפיך, ובנוסף למלים היפות היית גם חביא כסף ואוכל משובח, היה טוב, אבל אצלך העיקר - שזה הדיבור - חסר מן הספר... רבי נחמן מברסלב כותב בליקוטי סוהר"ן בתורה ו', שיש שני סוגים של כבוד: יש כבוד של סלכים, שהוא כבוד של העולם הזה, עליו נאמר: "כבד מלכים חקר דבר", וכולם חוקרים אחר הכבוד הזה, וחולקים על הכבוד הזה, ואותו אדם שיש לו את זה הכבוד, הוא בא לידי ביזיונות. כי הוא אינו סכובד מלמעלה, ועליו נאמר: "ובוזי יקלו". כי מאחר שהוא בז לבריות, זו פחיתות כבוד כלפי הקדוש-ברוך-הוא, כי הוא בז למעשי ידיו של הקדוש-ברוך- הוא, לכן הוא קל בעיני ה', ואין לו שום כבוד אסיתי. אדרבה, הוא לא נחשב לכלום. לעוחת זאת, יש כבוד שנקרא: "כבוד אלוקים", שעליו נאמר: "כבוד אלוקים הסתר דבר", ואסור לחלוק על הכבוד הזה, וזה הכבוד שייך למי שיש לו ענווה, שחכבד כל אדם, ששוחע ביזיונו ושותק, שאותו אדם הוא בוודאי אהוב לסטה ואהוב לסעלה, והוא המכובד האמיתי, שמכבד את הקדוש-ברוך-הוא, מאחר שמכבד את בריותיו, ולכן הקדוש-ברוך-הוא חאציל עליו מכבודו.

לאורם נלן

הרה"ק ר' אברהם הכהן מקאליסק זצוה"ל זיע"א ד' שבט

עם הערצת רבו מוויטבסק אליו שהיתה מופלאה ביותר וכעדות הרה"ק ר' אברהם מקאליסק זיע"א נולד לאביו הרב רבי אלכסנדר זיע"א, כבר בצעירותו נודע כגאון גדול ונחשב לאחד מבכירי תלמידי הגר"א סוילנא זצוה"ל.

> כשזרחה שמשה של החסידות הלך רבי אברהם לתהות אחר קנקנו של הסגיד הגדול ממעזריטש זיע"א, ושם נהפך לאחד מתלמידיו, כשחזר לביתו ביקר אצל רבו הגר"א, כשנשאל על ידו. חה וחחדניו לו במעזרינוש. היתה תשובתו: כי שח באה בחוש את ה"וחי בהח". ואילו תגובת רבו על התקרבותו לחסידות היתה: "ידוע ידעתי שרבים חנדולי הדור היו חשתרחים בתלחיד בחותו. אחום הווי בנוום שדג גדול כסותו, לא יאבד אפילו בים".

> > רבי אברהם מעיד על דביקותו ברבו המגיד הגדול: "והנה אנוכי ורעיי בהיותנו אצל אדמו"ר הרה"מ ממעזריטש ע"ע. היינו מסתפהים רדרר אחד זמו רר. כי אם לא באנו אלא לשמוע דיבור אחד זה דיינו. והיינו שומרים אותו בהדושה ובטהרה, עד עת בא דיבור שנית.

רבדים, רבדים, הלכה ונשתלשלה עלייתם של שרפי מעלה לארץ ישראל, תלמידי הבעש"ט הק' והמגיד הגדול ממעזריטש זי"ע. ראשיתה בשנת תק"ד אשר בראשה ניצבו הרה"ה רבי נחסו סהורודנהה זי"ע נאסו ביתו וסחותנו של הבעש"ט, וסבו של רבינו ר' נחמן מברסלב זי"ע, והרה"ק רבי מנחם מנדל מפרימשליאו זי"ע ועוד מנינה של אותה שיירה היה כמאה וארבעים נפש רובם ספרדים ומיעוטם אשכנזים שנמנו בחלהם

ברם העליה ההיסטורית המשמעותית היא זו של הרה"ק רבי מנחם מנדל מויטבסק זי"ע ועמיתו רבי אברהם קליסקאר זי"ע ואיתם הרה"ק רבי ישראל מפלוצק זי"ע ראשי אלפי ישראל בחירי תלמידיו של הסגיד הגדול הרבי ר' בער ממעזריטש זי"ע, בראש ציבור גדול שסנה למעלה משלוש מאות נפשות. העליה ההמונית לארץ ישראל היתה בה' אלול תקל"ז.

לאחר הסתלקות הסגיד בי"ט כסלו תקל"ג, דבקה נפש רבי אברהם בנפש הרה"ק ר' מנחם מענדל מויטבסק זי"ע, בד בבד

תלמידם הרה"צ רבי צבי הירש הארקער זצ"ל "כאשר סיפרו לי אג"ש שבאו משם ואמרו שבימי החולי אמר כמה פעחיח "הראו לאדמו"ר מו"ה ר' אברהם הכהן אשר אהבתו היה ממש נפש בנפש".

כאשר נסתלק רבן של ישראל חויטבסק בא' אייר תקח"ח, הוכתר רביע לסלאות סקוסו ובאגרת הגה"ק רבי שניאור זלסו סלאדי זי"ע לנחם את "יושבי ארץ הקודש וכל אנשי שלומינו" מזכיר הוא בהערצה את "הרב הקודש אדסו"ר סו"ה ר' אברהם הכהן הגדול שיחי'. החחלא חהום הדושם בבינו ההדוש זללה"ה בחבחה וביבאה" וכן באגרתו להרבי ר' מנחם נחום מטשרנוביל זי"ע בעל "מאור עינים" קורא הוא לחזק את יושבי ארץ הקודש:"ומלכם רראשת הרר הכהו הגדול תאחיו תו"ה ר' אררהח".

כשביקר רבינו רבי נחמן מברסלב שלח אליו הרה"ק ר' אברהם קליסקר, שיבוא לבקרו. וסיד הלר רבינו לבקרו, וקבלו בכבוד גדול מאד מאד ובאהבה יתרה ובחבה גדולה מאד מאד. וגודל האהבה והחיבוב שהיה להרב הקדוש סורנו הרב אברהם קליסקר עם כבוד רבנו הקדוש, אי אפשר לבאר ולספר, ובקשו שיתאכסן אצלו, והסכים רבינו להתאכסן בביתו על שבת אחת, ורבינו ז"ל התפעל מאוד מהדברי תורה שלו וחהוזרודת השי"ת שלו שהיתה בהתלהרות גדול חאוד. והיה משבח רבינו ז"ל את רבי אברהם עד שאמר עליו, שאין עוד כדוגסת רבי אברהם, ואסר רביעו בזה הלשון: "הלא ראיתי כסה צדיקים. אבל שלסות הוא רק אצל הצדיק הקדוש רבי אברהם זי"ע".. (שבחי הר"ן י"ח)

רבי אברהם נסתלק בעיה"ק טבריה בד' בשבט תק"ע, סקום הבורתו ידוע למהום פועל ישועות. וכמו שהעידו עליו חכסי טבריה: "רוח אפינו קדוש, אחד היה אברהם מרנא ורבנא אשר תחת כל השמים ישרהו, ואורו על כנפי ארץ, האירו ברקיו תבל ומלואו מבין בדורו. כדאי הוא אברהם להגו על עלמא בזכותו חסד לאברהם אשר החסד מתגלגל על ידו" זכותו תגן עלינו אכי"ר.

שו"ת אקטואלי השאלות שלכם, התשובות של הרב

אם ה' אוהב אותי למה יש לי ייסורים? מה עושים עם מעוכבי שידוך?

שאלה: מה ניתן לעשות בנוגע למכה הנוראה של עיכוב הזיווגים שבדורנו?

תשובה: זו השגחה פרטית שאתה שואל כי בדיוק סישהו בא ואסר לי: "כבוד הרב זוכר שאסרתם לפלוני שילסד 'בגן השלום' וכשיסיים הוא ימצא את הזיווג שלו? הוא סיים ומצא את הזיווג שלו, ב"ה".

כמובן שאני שומע בכל פעם סיפורים כאלו, בחורים שמעידים בפני שברגע שהם סיימו ללמוד את כל הספר 'בגן השלום', בהבנה, מיד הם מצאו את הזיווג שלהם בהשגחה פרטית מיוחדת. לכן לגברים ולבחורים יש לי עצה קלה מאוד למצוא את הזיווג ומהר.

לקחת את הספר 'בגן השלום' וללמוד אותו בעיון, לסמן נקודות ולהתפלל עליהן, בעזרת ה', אתה מסיים את הספר ומייסם את הדברים ובס"ד מוצא את הזיווג שלך.

ולבחורות אני סייעץ, תלסדו את הספר 'בגן האסונה' ותעשו את החוק של התודה.

והחוק של התודה אומר, שאם תגיעי לנקודת האמונה, באופן שתוכלי להגיד לקב"ה: "מה שאתה רוצה הקב"ה גם אני רוצה. עד עכשיו לא היה לי זיווג, זה מה שרצית עד עכשיו? אני גם רוצה! אין לי שום טענות על מה שהיה עד עכשיו ואני מקבלת הכל באמונה! ואם אתה רוצה שיתעכב לי עוד קצת? גם אני רוצה מה שאתה רוצה!".

וכשתגיעי לנקודת הביטול הזו, לרצות את רצון ה',
עד שתגידי תודה לה' יתברך מכל הלב על זה שהוא
עיכב לך את הזיווג עד היום וגם אם הוא ימשיך לעכב
לך אותו את רוצה מה שה' רוצה, כי את יודעת שה'
אוהב אותך באמת, ומה שהוא עושה איתך הכל בטוח
לטובתך, ולכן את אומרת לו תודה מכל הלב.

כל מי שתגיע לאסונה הזו מיד תהיה לה בעזרת ה' ישועה.

כדאי שתזמינו לכם איזה מאה חוברות של 'חוק התודה', ותפיצו אותם. כחה שיותר

לשים את זה בבתי כנסיות, ובכל מקום שאתם הולכים, בחדרי המתנה, בבתי חולים, בכל המחלקות! כי החוק של התודה עובד, ופועל ישועות בכל תחומי החיים. ובזכות זה שתקחו על עצמכם להפיץ תראו ישועות גדולות ומהר.

אישה שואלת: עוברים עליי לא מעט ייסורים, ברצוני לשאול - אם ה' יתברך אוהב אותי, אם כן מדוע אהבתו אליי צריכה להתבטא בייסורים?

תשובה: אפתח בשאלה - אבא שאוהב מאוד את הילדה שלו. אבל יום אחד הוא שם לב, שהיא הולכת בדרך עקומה, דרך שמובילה אותה ממש לאבדון, והוא מנסה לרמוז לה, והיא לא שמה לב ולא מתעוררת. אז הוא אוהב אותה, אהבת עולם, אבל מה הוא אמור לעשות? להמשיך לפנק אותה ולתת לה כל היום שוקולדים, גלידות וממתקים, והיא תמשיך לצעוד בדרך העקומה שמובילה לאבדון? ברור שלא!

וו של סוו ם: לווז עושם עם לועוכב ש זון:

אז ה' יתברך אוהב אותך! באמת אוהב כל אחד ואחד סבריותיו!

וה' אוהב אותך, גם אחרי שעשית את העבירה הכי גדולה, הלא מסיר את אהבתו. אבל מה זו אהבה? שהוא אוהב אותך וייתן לך להמשיך לעשות עבירות, חלילה? לטעות בדרך? האם זה נקרא אהבה? שאדם יחיה בשקר וילך בדרך של טעות ויעבור על רצון ה' ויתרחק ממנו?

הפסוק אומר 'את אשר יאהב ה' יוכיח'! הגמרא אומרת שרשעים גמורים, שממש שונאים את ה' ואין להם שום קשר עם תמובה, ה' יתברך נותן להם שכר בעולם הזה, עושר, בריאות והצלחה, שיהיה להם טוב בעולם הזה. אבל מי שעוד יש לו איזה סיכוי לחזור בתשובה, ה' יתברך מביא עליו ייסורים, לעורר אותו לתשובה.

ועכשיו את ב"ה מאמינה שה' יתברך אוהב אותך, את צריכה גם להאמין שבאת לעולם הזה בשביל איזו תכלית מסוימת.

לכן תבקשי מה': "ריבונו של עולם, תחזיר אותי בתשובה בלי ייסורים! בבקשה, אני רוצה לחזור בתשובה! אבל תרחם עליי! תחזיר אותי בתשובה בלי ייסורים! תן לי שכל, תן לי ללסוד איזה ספר שיקרב אותי לאסת!..".

אני, כמה פעמים ביקשתי מהקב"ה: "תפגיש אותי עם איזה ספר, עם איזה שיעור, משהו, שילמד אותי איפה אני טועה בעולם הזה! כי אני רוצה לעשות תשובה, אבל בלי ייסורים!".

ואני באסת סתפלל על זה חזק!

לכן תבקשי: "ריבונו של עולם, תן לי לדעת שאתה אוהב אותי, ושיש לך פה איזה רצון שאני אלסד ואתעורר. בבקשה מסך הקב"ה, תעזור לי!

אני כל כך מאמינה בך שאתה אוהב אותי, אני חייבת לחפש - מה האהבה שיש בזה! כי בטוח שיש פה איזו אהבה!".

כי בעיניים שלנו הפשוטות, אנחנו לא רואים שיש פה את אהבת ה' במה שעובר עלינו, אנחנו רואים שיש פה ייחורים

ה' זיכה אותי לא פעם, לעמוד ולהתבודד באריכות, ולבקש מה' שיקרב אותי מכל מה שעובר עליי! ויראה לי מה הוא רוצה מסני בייסורים שהוא מעביר אותי. התבודדויות ארוכות, ויום-יום! חצי שעה וגם שעה שהייתי מבקש מה': "תראה לי מהו העוון שבגללו יש לי את הייסורים האלו שאני סובל מהם! תראה לי! אין דבר כזה! אין ייסורים ללא עוון! אתה הרי אוהב אותי! תרחם עליי! וממיד האמנתי שה' אוהב אותי והכל בשביל לקרב אותי, לכן לא היו לי שום שאלות. וכשאדם מתחיל להתעסק בתשובה כבר אין לו ייסורים. ואפילו שבפועל יתכן שעוד בתשובה כבר אין לו ייסורים. ואפילו שבפועל יתכן שעוד יעבור עליו מה שיעבור, אבל זה כבר לא מפריע לו.

בקיצור, אם ה' מעביר אותך הוא מצפה שתתקרבי אליו! לכן תתחילי להתקרב אליו, ולהתבודד כמו שאמרע, ואז הייסורים יהפכו להיות טוב ורק יקרבו אותך לה' יתברך עד הישועה השלמה.

[מאוד הייתי ממליץ ללמוד את הספר 'בגן האמונה' ואת הספר 'בשדי יער'].

חי בכלל תורם בקורונה?

נושעת על ידי

סיפורך יפורסם

ותזוכה בפרס

הסתנתי על הקו, וקיוויתי שהיא תענה לי, כך סספרת שלה! אין דרך אחרת! ש.ח. טלפנית במשרד חוט של חסד.

> היא ביטלה את ההוראת קבע שלה וכל כך כאב לי, דווקא בזמן הזה- הדבר האחרון שצריך לעשות זה להפסיק להחזיק תורת תשב"ר!

> > חיים מהצד השני.

שלה הבנתי, המצב שלה כנראה לא כל כך משמח, נקרא לזה ככה.

להציע לך להחזיר את ההוראת קבע

"חי תורם בכלל בקורונה????"

"תראו מה הולך בחוץ, אנשים מובטלים, אין פרנסה, ואני אחת מהם, פיתרו אותי מהעבודה לתמיד, ללא חל"ת וכעת אני נותרתי חסרת כל, אני מקווה לא

אז אסרתי לה- את יודעת, כתוב "סה יעשה אדם וסזונותיו סועטים? יעשה סהם צדקה"

תתני משהו לבורא עולם, ובורא עולם יודע לפצות בכפל כפליים.

הגברת סאחורי הקו אכן הסכימה להמשיך את התרומה, אולי מפני שדברים היוצאים מו הלב נכנסים אל הלב.

והדבר הספתיע קרה אחרי שבועיים,

אני יושבת בחשרד ופתאום הטלפון בעסדה שלי סצלצל, עניתי, הקול היה

עוד לפני שהבנתי מה קרה אני שומעת- "זה קרה, חזרתי לעבודה

ועוד הגדילו לי את השעות ואת הבסיס השעתי"

תוך כדי ההתרגשות שלה אני סתחילה לעכל סי זו בכלל ומה שקרה כאן.

שמחתי להיות השליחה של ה' לעזור לה בפרנסה, בפרט בתקופה הלא וודאית הזו...

משראיתי שאין מענה, כמעט וניתקתי, כשלפתע שמעתי אות של

"שלום אסרתי" סה"שלום" הרפוי

מדברת ש. מחוט של חסד, אני יכולה המחזיקה בילדי תשב"ר?

לפתע היא הריסה את קולה ואסרה-

להגיע לפת לחם"

באותו רגע ידעתי- הצדקה היא בדיוק התרופה

מצמיה

רוצה לזכות בפרס? שלח לנו סיפור תודה בעל תוכן ייחודי ותזכה בפרס ללא הגרלה al5308000@gmail.com | 02-5812252

ארון של תודה

בחסדי השם בשנה האחרונה הורי הרחיבו לנו את הבית. ממש נעים להיות בבית גדול ומרווח יותר. הבניה הסתיימה, התחלנו לסדר את הבית, ואז גילינו כי חסרים לנו כמה ארונות. ארונות אחסון ובגדים.

> חיפשנו בכסה חנויות ארונות שיתאיסו לצרכים, דרישות שלנו אך העלנו חרס בידינו...

בינתיים היסים נוקפים, בגדים וחפצים סונחים בארגזים בצורה סמש לא נוחה. זה סמש לא נעים כשצריך לחפש בגד או נעל בצורה כזאת התחלנו להרגיש עד כמה הארונות סמש חסרים לנו...

כשראינו שזה לא זורם ואנו לא סוצאים את סבוקשינו, התחלנו לוסר תודה, תודה להשם על הבית שהורחב, על השיפוץ והרחבה, ועל הניסים הגלויים שראינו בשמן השיפוץ, שזה

ממש סיפור בפני עצמו. ותודה על כך שחסרים לנו ארונות ואנו חיים על ארגזים , שזה לא כ"כ נח...

ושוב תודה להשם שלא מצאנו ארונות לפני הצרכים והדרישות שלנו, תודה תודה תודה...

המשכנו לחפש, אחרי התודות זה היה הרבה קל, כי נפתח לנו ממש שערי סיעתא דישמיא ובחסדי השם מצאנו ארונות טובים שענו על כל הדרישות והצרכים, התאימו בגודל ובצבע, ממש הרגשנו יד השגחה פלאית שסייעה בעדינו...

לאחר שהתקנו את הארונות בבית וסידרנו אותם, הרגשנו שהארונות האלו מלאים לא רק בבגדים וחפצים, אלא ארונות מלאי תודה והודאה.

אסרנו תודה וקיבלנו ארונות...

ילדון הידודון

פתרונות יש לשלוח למייל al5308000@gmail.com 02-5812252 או לפקס: יש לציין שם מלא, כתובת מלאה וטלפון

הרב אבוחצירא- יועץ, מאבחן ומטפל לייעוץ טלפוני ללא תשלום בימים ג' - ד' משעה 10-8 בערב נייד: 054-8434435

סמכות הורית ומשמעת פרק יג'

"רפאל, אצלנו בבית לא עולים עם נעליים על הספה,
תרד מייד"... זהו! הפעם אין המשך, כי רפאל אינו
מתווכח, הוא פשוט שומע את דרישת אימו ויורד. מה
נראה לכם, אמא של רפאל קוסמת?! אולי יש לה איזשהו
"שלט רחוק" שמפעיל וממשמע את רפאל?! לא,
אחד ממשפטי הקסם בחינוך: "אצלנו
בבית". אמא של רפאל גם מחנכת
בצורה עקבית ובכל פעם שאחד
הילדים חורג מהכללים, היא נמצאת
שם, רגועה! היא לא מתבלבלת
או מאבדת עשתונות, יש לה פתרון
זמין ונקודתי. וכמובן היא גם אמא תומכת,
עדינה אך סמכותית ומפרגנת בנדיבות. האמא
המושלמת? כנראה שבהחלט כן!

הורים מובילים

הורים יקרים, אנו נסצאים בפרק יג' בסדרה הנוכחית. למדנו בחסדי ה' לפעול. כהורים ה"מובילים" את הערכים והחוקים בבית, ולא כהורים מתגוננים, שפועלים לאחר מעשה. הזכרנו כבר פעם משפט חכם: "טוב סנטימטר של סניעה סקילוסטר של טיפול". הכוונה היא: שכהורים סשטעותיים בחיי הטשפחה שלנו עלינו להטוות דרך, עלינו ליצור מפגשי חינוך על הילדים, עלינו להכיר את הילדים שלנו, לזהות את סצבי ההתנהגות הבעייתיים, ולנסות ככל הניתן לסנוע את הבעיות עוד לפני שהן קורות. נקדים את הבעיה, ניתן לה הכוונה, ננסיך את עוצחתה, ונבצע זאת בדרכים חינוכיות עדינות. ההורים היקרים שנרשמו לסדנאות שפירסמתי, יתחילו בע"ה להשתתף בתוכנית מסודרת להובלת משפחתם ובע"ה יראו תוצאות חיוביות. כרגע, ב"ה הסדנאות סלאות. ולכשנפתח שוב בע"ה אפרסם. ניתן בע"ה לקבוע עדיין ספגשים פרטניים.

חינוך בשני כללים

עלינו לדעת, שכל תורת החינוך בנושא המשמעת, מסתכמת בסה"כ בשני כללים:

1.להציב גבולות ברורים ולהיות עקבי איתם.

2.ליצור תקשורת חיובית עם הילדים ע"י פירגון

וחיזוהים. הזכרנו כבר. שישנה משמעת כללית-שבה אנו סצפים סהילד לבצע את רצוננו, ויש סשטעת של חוקים-שבה אנו מצפים, שהילד יעמוד במסגרת החוקים שהצבנו לו. כאשר הילד אינו סמושמע בכלליות, אנו נגיב בצורה שונה מאשר נגיב על אי עמידה במערכת הכללים והחוקים של הבית, לכל מצב אנו נגיב באופן שונה. ולמה חשוב לעבוד עם הילד מתוך מערכת גבולות וחוקים? כי התחודדות עם בעיית משמעת היא לא רק ביקורת, צעקות או "חלוקת עונשים", התסודדות אסיתית עם בעיית חשחעת, היא בעיקר: לגרום לילד להבין "שלא סקובלת עלינו התנהגותו" ואת זה אנחנו רוצים להעביר רק בדרך מילולית, מתוך כבוד והערכה לילד ולא ח"ו מתוך פגיעה, שנאה, נקמה ורודנות. אם נבדוק את התגובות שלנו, נשים לב כי כאשר אנחנו "מחנכים" וסגיבים לבעיית משמעת שלא מתוך מערכת חוקים, אנו בד"כ סגיבים "לא בעדינות" ולסה?

אחא של דני ואחא של חוטי

הדוגמאות הבאות יבהירו לנו את הנקודה.

אמא של דני, לא אוהבת חוקים. היא טיפוס "פתוח וסאפשר" היא לא "סלחיצה", היא גם סאסינה שהחינוך צריך לבא לבד מהילד, כאילו שיש לו איזה מנגנון פנימי שצריך להתפתח. בקיצור, ערב אחד, בשעה שחונה וחצי היא שמה לב שכבר מאוד מאוחר ודני שלה עדיין לא עלה הביתה מסגרש המשחקים. לא חולפות להן 2 דקות וכבר קולה נשחע לחרחקים: "דני... תעלה... מאוחר..." מתי לדעתכם דני יעלה?! הסטטיסטיקה אומרת: בין 20 קריאות ואזהרות לחצי שעה. לעומתה: אמא של מוטי, מאוד אוהבת חוקים, היא טיפוס מסודר ומחושב. בשעה שמונה וחצי בערב גם היא שמה לב שכבר מאוד מאוחר ומוטי עדיין לא עלה הביתה ממגרש המשחקים, היא אינה סבינה מה קרה, הרי החוק בבית אומר: שכל הילדים חייבים לחזור עד השעה שמונה וסוטי סאחר כבר בחצי שעה?! לא חולפות להן 2 דקות וגם קולה נשמע למרחקים, מוטי... מתי לדעתכם מוטי יעלה?! הסטטיסטיקה אומרת: שאם לא קרה לו משהו, כנראה ששכח וייקח לו 2 דקות להתייצב. מי לדעתכם תצליח לחנך יותר בקלות? ואיזה ילד יהיה בעתיד יותר מחונר???

בדיחות הדעת

מורה בתקופת הקורונה: "דן, איזה עץ אתה הכי אוהב?" דן: "אקליפטוס". מורה: "יפה, ואיך מאייתים אקליפטוס?" דן: "אה... בעצם אני הכי אוהב דקל"...

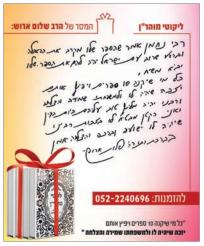

הבדלים בחינוך

ההבדל בין שיטת החינוך שמוטי מקבל לבין שיטת החינוך שדני מקבל, היא בגישה של האמהות לכל החינוך שדני מקבל, היא בגישה של דני, לא מאמינה בגולות ומשמעת". אמא של דני, לא מאמינה בגבולות ועקביות ולכן היא צריכה כל הזמן "להתמודד" עם בעיות המשמעת של דני. לעומתה אמא של מוטי, מאמינה בגבולות וחוקים, שעליהם היא עבדה קשה לפני כמה שנים ומאז היא רק משמרת ומחזקת את הברור מאיליו.

פתרון לטווח ארוך

הורים יקרים, עלינו לדעת שכדי לחנך ילד להיות מסושמע ישנם שני פתרונות. פתרון לטווח קצר ופתרון לטווח ארוך. הפתרון לטווח קצר אומר: בבית שלנו אין חוקים מוגדרים ואנו מתמודדים עם כל בעיה בפני עצמה. זה אולי יותר נחסד, אבל זה לא יגמר לעולם, עצמה. זה אולי יותר נחסד, אבל זה לא יגמר לעולם, הפתרון לטווח ארוך אומר: אנחנו עובדים עם הילדים הפתרון לטווח ארוך אומר: אנחנו עובדים עם הילדים על מערכת חוקים מסודרת, ונותנים לכל חוק תשומת לב מרבית, אנחנו משקיעים את האנרגיה ב"לחנך שלא תהיה בעיה" ולא ב"לטפל לאחר שיש בעיה". אמנם, דאגה זה רק בהתחלה, שהרי לאחר פרק זמן כשהילדים כבר מתרגלים למסגרת, זה נהפך להם לטבע שני, ועכשיו העבודה היא רק לשמור על "קיום המסגרת" כמו תרמוס השומר על החום לאחר הרתיחה.

מאמר ראש הישיבה

ברוכים הבאים לארץ החלומות

הסקום הזה נקרא "ארץ

גושן". חבל ארץ קסום

בארץ מצריים העתיקה. זה

היה מקום מגורם של בני

ישראל. וכחו שאצלנו פרצה

מגפה משום מקום והביאה

עלינו שנת בלהות - כך גם

אז במצריים, גם בסיוטים

שלהם הם לא העלו על

דעתם איזו שנה מחכה להם.

ארץ הדסיונות

פעם כשהיו בעיות בארץ היו ישראלים שהשתעשעו בחלומות לטוס לחול או לרדת מהארץ. הם חשבו לעצמם ששם, בעולם הגדול, אין פיגועים, שם יש

עבודה ופרנסה בשפע,
ושם הכול בחינם. כולנו
אוהבים לחלום על ארץ
דמיונית שיש בה רק רווחה
בלי צרות ובלי בעיות, בלי
מחלות ובלי מגפות. אבל
כולנו יודעים שלכל מקום
שלו.
שלו.

היום המציאות שונה. היום אין לאן לברוח מהקורונה ומכל השיגעון ששוטף את העולם. קשה אפילו לחלום או לדמיין את המקום המושלם לברוח אליו. המציאות השתנתה, אבל האדם לא השתנה. הרצון של האדם לברוח אל מחוזות הדמיון בחיפוש אחר מפלט מהמציאות הקשה - נשאר כשהיה. לכן

אנו רואים נהירה של רבבות אנשים למדינה מוסלמית סדברית בתקוות שווא למציאת שלווה וקורת רוח.

אז היום ברצוני להפנות את כל מבקשי השלווה והחופש אל **המקום האמתי** שעונה על מבוקשם. אל **המקום האמתי** שבו אין שום צרות ובעיות, אל **המקום** שבו יש רק שקט ביטחון ושלוות אמת. וגם אם לא

כולכם יודעים איך להגיע לאותו המקום, אני סוכן גם להראות לכם את הדרך.

וֵולְקַם טוּ גּוֹשֶׁן לַוְד

יי:-' יי' קסום הזה נקרא "ארץ גושן". חבל ארץ קסום

בארץ מצריים העתיקה. זה
היה מקום מגורם של בני
ישראל. וכמו שאצלנו פרצה
מגפה משום מקום והביאה
עלינו שנת בלהות - כך גם
אז במצריים, גם בסיוטים
שלהם הם לא העלו על
דעתם איזו שנה מחכה
להם. שנה של עֶשֶׂר מכות
שזעזעו את כל מצריים,
מכות שהרסו להם את
הכלכלה ואת הבריאות
ואת כל הביטחון האישי.
שות מטורפת.

מצרים הייתה המקום הלא נכון להיות בו באותה שנה. אבל למרבה ההפתעה, היו כאלה שאותה שנה גרועה ומסויטת עשתה להם רק טוב. לא זו בלבד שהכול

"עבר לידם" כאילו זה לא נוגע אליהם בכלל, אלא זה גם שיפר להם את כל התחומים בחייהם. היו אלה היהודים בארץ גושן...

התורה מספרת לנו בכמה מקומות על ההבדלה הברורה והחדה בין המצרים לבין היהודים: "והפליתי

"יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד

רח' שמואל העביא 13 • ת.ד. 50226 • טל: 21025000 02-5812210 מל: 202-5812250 פקס: al5308000@gmail.com

ביום ההוא את ארץ גושן אשר עמי עוסד עליה לבלתי היות שם ערוב, למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ. ושמתי פדות בין עמי ובין עמך למחר יהיה האות הזה." וגם בהמשך כתוב: "רק בארץ גושן אשר שם בני ישראל לא היה ברד". חכמים מרחיבים מאות בתיאור ההבדלה הברורה שהייתה גם בכל שאר הסכות, הדוגמה הבולטת ביותר היא במכת דם שאפילו אם מצרי ויהודי שתו מכוס אחת - זה שתה מים וזה דם.

רבותי, ההיסטוריה חוזרת

אז תשאלו: איך ההיסטוריה הזאת עוזרת לי כאן ועכשיו? איך טסים לארץ גושן כאשר אין טיסות, ויש חובת בידוד בכל מקום? בשביל מה אתה מספר לנו את כל זה?

והתשובה היא שהתורה היא נצחית, היא לא היסטוריה; וארץ גושן זה לא רק מקום פיזי, אלא זה מקום רוחני שלא צריך לטוס אליו. בכל מקום שבו אתה נמצא אתה יכול להחליט אם אתה במצריים או בארץ גושן. זה תלוי רק בך.

מצרים זה כל העולם הזה שהוא מקום צר לנשמה שלנו, שאוהבת חופש ואוהבת לעסוק בתכליתה. אם היא נכועת לעולם הזה ומתחברת אליו - היא משתעבדת למצרים. כי במצרים גם המצרים עצמם היו עבדים, כפי שקראנו בפרשת ויגש שלמעשה היו כולם עבדים לפרעה. אך כשיהודי משתעבד לעולם הזה הוא נהיה עבד לעבדים שזו הדיוטה התחתונה ביותר.

אבל כמו שכתוב באותה פרשה, יוסף הצדיק לא רצה שיהיה קשר בין בני יעקב לבין התרבות במצרים, ולכן בודד את בני ישראל ושם אותם בארץ גושן, ושם יהודה יצר עבורם בתי מדרשות שבהם יתחברו עם זהותם ותרבותם המקורית והנצחית - ובכך למעשה הוא לא רק שמר על עם ישראל מההשפעה של התרבות המצרית, אלא שמר עליהם מכל אותה עבדות ושעבוד לעולם הזה.

המשך בעמ' 3

חכמינו ז"ל בכמה מקומות בנוגע למעשה רע: "מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו", הכוונה בזה כי אף שבעולם הגשמי הזה אין מעשה זה או מחשבה זו נחשבים לעון גדול, אבל "מעלה עליו **הכתוב"**, כאשר הקב"ה יעלה את נשמתו לעולם יותר עליון ורוחני, הנה שם נחשב כאילו עשה עוון גדול בפועל ממש, וכן בכל מקום שהזכירו חז"ל "כאילו", הכוונה שבעולם הזה אינו ממש עוון גדול, אבל כשיעלה אחרי פטירתו לעולם יותר גבוה ורוחני שם נחשב דבר זה לעוון גדול.

(SME) SMENS (SMENS) (SMENS)

הקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה

על פי האמור מאיר לנו ה"ערבי נחל" להבין מה שאמרו חז"ל בכמה מקומות שהקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה, כמבואר בגמרא (יבמות קכא:): "וסביביו נשערה מאד, מלמד שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם סביביו **כחוט השערה".** ולכאורה יפלא הפלא ופלא, איך יתכן שאדם פשוט שאינו עובד את ה' כראוי אין הקב"ה מדקדק עמו כחוט השערה, ואילו הצדיק שעובד את הקב"ה למעלה מכוחו מדקדק עמו הקב"ה כחוט השערה, וכי מחמת שעובד את ה' במדרגה יותר גבוהה הוא צריך להפסיד.

אך ביאור הענין הוא, כי הצדיק בגודל קדושתו עוד בהיותו בעולם הזה כבר מגיע למדרגה כזו, שמצד נשמתו הוא כבר נמצא בעולם עליון רוחני גבוה מאד, אשר העולם ההוא מתנהג רק במדת הדין בבחינת: "בתחילה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין", לכן הקב"ה מדקדק עמו כחוט השערה, כי באותו עולם עליון נחשב גם דבר קטן לעון גדול, ועל ידי שהקב"ה מעניש אותו בעולם הזה יש לו כפרה, שאחרי פטירתו כשיגיע לאותו עולם עליון רוחני כבר תהיה לו כפרה.

אולם אדם פשוט שעדיין שקוע בעניני העולם הזה, אין הקב"ה מדקדק עמו כחוט השערה, מאחר שבעולם הזה אין מחשבה זו נחשבת לעון ממש, אבל ודאי שאחרי פטירתו כשהוא עולה מדי שנה

לפי זה מבאר ה"ערבי נחל" מה שמצינו בדברי בשנה מעולם לעולם יותר עליון, כשיגיע לעולם ההוא שהצדיק כבר נמצא שם עוד בהיותו בעולם הזה, גם הוא יצטרך לתת דין וחשבון על כל הדברים הקטנים שנחשבים שם לעון גדול. נמצא כי אין הצדיק מפסיד כלל ממה שהקב"ה מדקדק עמו בעולם הזה כחוט השערה, שהרי גם האדם הפשוט יצטרך לעבור עונש זה, כשיגיע אחרי פטירתו לעולם .ההוא שהצדיק כבר נמצא בו בעודו בחיים.

מעתה נבין להפליא דברי הרה"ק רבי יעקב מנאראל זי"ע בביאור הכתוב: "ויאמר ה' זעקת סדום ועמורה כי רבה וחטאתם כי כבדה מאד", אך הרי יתכן שרק בעולמות העליונים שם נחשב מה שעשו אנשי סדום ועמורה לחטא כבד מאד, ואם כן אין ראוי שיעניש אותם הקב"ה בעולם הזה, כי אם אחרי מיתתם כשיגיעו לעולם העליון ההוא ששם זה נחשב לעון חמור.

לכן אמר הקב"ה "ארדה נא", כביכול ארדה נא לבחון את מעשיהם בעולם הגשמי והחומרי, "ואראה הכצעקתה הבאה אלי עשו", שגם בעולם הזה זה נחשב לעון חמור, כי אז "כלה" אכלה אותם בעולם הזה, "ואם לא", שבעולם הזה אין זה נחשב לעון כי אם בעולם העליון, כי אז "**אדעה**" לזכור עון זה להעניש אותם אחרי מיתתם, כשיעלו לעולם עליון רוחני ולא אעניש אותם בעולם הזה.

על פי האמור יומתק לפרש מה שכתוב בדור המבול (בראשית ו-ה): "וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ", כלומר שלא רק בעולמות עליונים נחשבו מעשיהם של דור המבול לעון, אלא שכבר הגיעה רעת האדם "בארץ" גם בעולם הגשמי הזה, ואם כן מגיע להם עונש גם בעולם הזה, לכן "ויאמר ה' אמחה את האדם אשר בראתי".

"הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט"

בדרך זו במסילה נעלה לבאר הטעם שגזירה רעה אינה יוצאת לפועל מיד, רק יורדת ומשתלשלת מעולם עליון לעולם יותר נמוך, וכך מעולם לעולם עד שמגעת בפועל לעולם הגשמי הזה, כי מאחר שיתכן כי רק בעולם עליון שהוא רוחני ביותר נחשב מה שעשה אדם זה לעון, אבל

בעולם יותר נמוך לא נחשב ענין זה לעון כלל, ואפילו אם גם בעולם שיותר נמוך נחשב ענין זה לעון, הרי יתכן שבעולם עוד יותר נמוך לא נחשב לעון כלל. לכן הגזירה רעה יורדת מעולם לעולם, ובכל עולם בפני עצמו יש משפט חדש לברר אם גם לפי ערך עולם זה נחשב מה שעשה לחטא ועון, וכך יורדת הגזירה רעה מעולם לעולם ולפני שיורדת לכל עולם יש משפט מחודש עד שמגעת ח"ו לעולם הזה.

נפלא להבין בזה ביאור הפסוק (דברים לב-ד): "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט א"ל אמונה ואין עוול צדיק וישר הוא", הפסוק משמיענו שלא כמלך בשר ודם שאם גוזר גזירה רעה על איזה איש מבני מדינתו, אז שלוחי המלך יוצאים ומבצעים את הגזירה תיכף ומיד, אבל אצל הקב"ה אף שגוזר גזירה על בן אדם אין הגזירה מתקיימת מיד: "כי כל דרכיו משפט", לכל אורך הדרך שהגזירה יורדת מעולם לעולם, מתחדש משפטו של הקב"ה לברר אם גם לפי עולם ההוא הוא ראוי לעונש זה, "א"ל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא".

יומתק ליישב בזה מה שהזכיר הכתוב שם א"ל -"כי כל דרכיו משפט א"ל אמונה ואין עול", והרי ידוע" כי שם א"ל הוא מדת החסד כמו שכתוב (תהילים נב-ג): "חסד א"ל כל היום", ואילו "משפט" הוא דין כמו שכתוב (משלי כט-ד): "מלך במשפט יעמיד ארץ", אם כן איך אמר: "כי כל דרכיו משפט א"ל אמונה". אך לפי האמור מיושב, כי עצם הדבר "כי כל דרכיו משפט", שבכל עולם דן הקב"ה מחדש אם ראוי שהגזירה תרד לשם, אין לך חסד גדול מזה שהקב"ה מאריך אף שיוכל האדם לתקן בתשובה.

וזהו גם כן פירוש הכתוב (תהלים קג-יז): "וחסד ה' מעולם ועד עולם", כלומר אפילו כשנגזרה גזירה רעה יש בזה חסד ה' מעולם ועד עולם, כי בכל עולם יש משפט מחדש. וכן (תהלים צ-ב): "ומעולם ועד עולם אתה א"ל", שהקב"ה עושה חסד שהוא מחדש את המשפט בין עולם לעולם, והטעם הוא כדי שעל ידי זה: "תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם", שישוב בתשובה ויבטל הגזירה רעה.

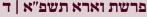

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו - לעילוי נשמת אמם האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני ע"ה

mamarim@shvileipinchas.com לקבלת המאמרים באימייל:

RAMAPOST

הקב"ה מוריד גזירה רעה מעולם לעולם כדי שיוכל האדם לתקן בתשובה לפני שהגזירה מגעת לארץ

רבי יעקב מנאראל: המנהג לעשות "יאר צייט" בכל שנה כי הנשמה עולה לעולם יותר עליון שמדקדקים שם גם על עבירות קלות

"ארדה נא ואראה הכצעקתה". הקב"ה יורד למטה לבחון אם המעשה נחשב לעון רק בעולמות העליונים או גם למטה

"הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט". הקב"ה בוחן את הגזירה בכל עולם לראות אם האדם כבר תיקן בתשובה

(תהלים לג-יג): "משמים הביט ה' ראה את כל בני האדם, ממכון שבתו השגיח אל כל יושבי הארץ". אולם הביאור על כך כמו שהביא ב"אזור אליהו" (פרשת בהעלותך בד"ה ולקחו פר בן בקר) בשמו, הנה הדברים בלשון קדשו:

"שמעתי בשם הרב הקדוש מנאראל מוה"ר
יעקב זלה"ה על פסוק ארדה נא ואראה הכצעקתה
הבאה אלי עשו, צריך לפרש הלשון 'ארדה', ואמר
הוא ז"ל הטעם, דהמנהג בכל העולם שעושין 'יאר
צייט' על פטירת אביו ואמו רחמנא לצלן, ואומרים
שבכל שנה אדם נידון למעלה.

לכאורה קשה הא כיון שנידון בפעם ראשונה, למה נידון בכל שנה ושנה, ואמר הוא ז"ל, שכל שנה עולה הנשמה למדרגה יותר גדולה, לכן צריך לידון אותה מחדש, שיש עבירות שבעולם התחתון אינו נחשב לחטא אבל בעולם העליון נחשב לחטא, על דרך וסביביו נשערה מאד, לכן צריך בכל שנה ושנה להתפלל עבורו.

ואמר הוא ז"ל דזהו הפירוש בפסוק הנ"ל, זעקת סדום ועמורה כי רבה, רק שאפשר לומר שהחטא הנ"ל הוא רק בעולם העליון, אבל למטה אינו נחשב כלל לחטא, אם כן אין להענישם על זה בעולם הזה רק בעולם העליון, ולכך אמר הכתוב, ארדה נא ואראה, היינו שהקב"ה כביכול אמר לבית דין של מעלה, ארדה נא ואראה אם עשו כלה, היינו שאם אפילו בעולם העשיה נחשב לחטא אזי כלה".

העולמות העליונים נבראו במחשבה

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד להרחיב בביאור דבריו הקדושים, על פי מה שהביא רש"י מאמר חכמינו ז"ל על הפסוק (בראשית א-א): "בראשית ברא אלקים, ולא אמר במה ברא ה', שבתחילה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים והקדים מדת

רחמים ושתפה למדת הדין, והיינו דכתיב (שם ב-ד) ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים". ותמהו המפרשים, איך יתכן לומר על הקב"ה המגיד מראשית דבר אחרית דבר, שמתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין, ורק אחרי שראה שאין העולם מתקיים חזר בו ושיתף מדת הרחמים למדת הדין.

וביאר ה"ערבי נחל" (פרשת בראשית) על פי מה שמצינו במעשה בראשית שברא הקב"ה את העולם בעשרה מאמרות, וכן כתוב: "בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם". והנה כמו שעל ידי דיבורו של הקב"ה נברא העולם הזה הגשמי והחומרי, כן כביכול על ידי מחשבתו יתברך שמו שהיא הרבה יותר רוחנית מהדיבור, נבראו עולמות עליונים רוחניים שהם עולמות של המלאכים שרפים חיות ואופני הקודש, באופן שהעולמות העליונים הרוחניים נבראו על ידי מחשבתו יתברך שמו, ואילו העולם הזה הגשמי והחומרי נברא רק שמו, ואילו העולם הזה הגשמי והחומרי נברא רק על ידי הדיבור שהוא יותר מוחשי מהמחשבה.

והנה בעולמות העליונים הרוחניים שנבראו במחשבתו יתברך שמו אין ליצר הרע שום שליטה, כי מגודל הקדושה הרוחנית ששורה שם אין מקום לרע לשלוט שם כלל, לכן ההנהגה של העולמות הללו היא במדת הדין בלי שיתוף מדת הרחמים, כי אין שם שום צורך במדת הרחמים מאחר שהעולמות הללו מתקיימים קיום גמור במדת הדין, והן הן עולם המלאכים והשרפים אשר אין בהם יצר הרע והקב"ה מנהיגם במדת הדין, אך העולם הזה החומרי והגשמי שנברא בדיבור יש בו מקום ליצר הרע וכוחות הרשע, לכן אינו יכול להתקיים במדת הדין לבד בלי שותפות של מדת הרחמים.

ברא ה', שבתחילה עלה במחשבה לבראותו במדת הנה כי כן זהו ביאור המאמר: "בתחילה עלה במדת הדין", כלומר אותם הדין, וראה שאין העולם מתקיים והקדים מדת במחשבה לבראותו במדת הדין", כלומר אותם

(ENO) (ENO)

העולמות הרוחניים שעלו בתחילה להיברא במחשבת הקב"ה, אמנם נבראו במדת הדין מאחר שאין שם מקום לשליטת הרע ואין צורך בשיתוף מדת הרחמים, אך כאשר בא הקב"ה לברוא את העולם הזה הגשמי והחומרי: "וראה שאין העולם מתקיים", כי העולם הזה הגשמי והחומרי שנברא בדיבור אינו יכול להתקיים במדת הדין, "הקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין". נמצא שאין כאן שום חזרה, אלא העולמות הרוחניים שעלו במחשבה תחילה נבראו באמת במדת הדין, ואילו העולם הזה הגשמי שאינו מתקיים במדת הדין. ואילו העולם הזה הגשמי שאינו מתקיים במדת הדין.

ככל שהעולם יותר גבוה כך מדקדקים שם יותר

על פי האמור מבאר ה"ערבי נחל" כל מיני חומרות שמצינו בדברי חכמינו ז"ל, שהעושה כן נחשב כאילו עשה עבירה חמורה, כמו למשל מאמר חכמינו ז"ל (סוטה ד:): "כל אדם שיש בו גסות הרוח כאילו עובד עבודת כוכבים". ולכאורה הלא ברור שאין זה ממש כאילו עובד עבודה זרה עד כדי כך שנחשב למומר לכל התורה כולה, אם כן מה ראו לומר על כך דברים כל כך חריפים שנחשב "כאילו עובד עבודה זרה".

אך ביאור הענין הוא כי מלכותא דרקיעא היא כעין מלכותא דארעא, וכמו אצל מלך בשר ודם אנו רואים שבמקום מרוחק מהיכל המלך אין מדקדקים כל כך על כל קוץ ותג של התנהגותם של בני המדינה, אולם ככל שמתקרבים יותר להיכל המלך מדקדקים יותר על התנהגותם, וכאשר נכנסים ממש להיכל המלך, שם צריך להיות נקיים מכל רבב כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק.

כן במלכותא דרקיעא, הן אמת שגם בעולם הזה נתן לנו הקב"ה תרי"ג מצוות דאורייתא ושבע מצוות דרבנן, אולם ישנם כמה ענינים שבעולם הזה הגשמי אינם נחשבים לחטא, אך ככל שמתקרבים יותר להקב"ה בעולמות העליונים הרוחניים מדקדקים שם עם האדם כחוט השערה, לכן אף שבעולם הזה גסות הרוח אינה ממש כעבודה זרה, ויכול לעשות עליה תשובה ביתר קלות מעבודה זרה ממש, אך אחרי פטירתו של אדם ככל שהאדם עולה לעולם יותר עליון ורוחני, הנה שם נחשבת הגאוה לעון גדול ממש כעבודה זרה, ויצטרך אז לתת דין וחשבון על שעבד עבודה זרה.

להוסיף תוספת שבת מיום שישי על שבת קודש, על פי המבואר בזוהר הקדוש וספרי המקובלים שהקב"ה ברא הרבה עולמות המשתלשלים מלמעלה למטה עד שברא את העולם הזה, וככל שהעולם הוא יותר עליון כך הוא יותר רוחני, וככל שהעולם משתלשל יותר למטה כן הוא יותר גשמי, עד העולם הזה שבני אדם חיים בתוכו, שהוא העולם התחתון ביותר והגשמי ביותר.

והנה כל הבריאה כולה וכל מה שיש בה נבראו נוצרו ונעשו על ידי דיבורו של הקב"ה, כמו שכתוב (תהלים לג-ו): "בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם". וכן כל הדברים הטובים והרעים שברא הקב"ה בעולמו במדת הרחמים ובמדת הדין, נוצרו בעולם על ידי דיבורו של הקב"ה. אלא שיש הבדל גדול בין הדברים הטובים שברא הקב"ה במדת הרחמים, שתיכף ומיד כשהוציא הקב"ה את הדיבור מפיו כביכול נבראה מציאות הטוב למטה בעולם הזה.

אבל לעומת זה כשברא הקב"ה את הדברים הרעים במדת הדין והגבורה, הן אמת שמיד כשהוציא הקב"ה את הדיבור מפיו נברא מציאות הדין בגבהי מרומים, אולם פעולה זו של דין אינה יורדת למטה מיד כמו הפעולה של הרחמים, אלא צריך המשך זמן שישתלשל מעולם העליון לעולם יותר נמוך ממנו, וכך מעולם לעולם ירידה אחרי ירידה, עד שתגיע המציאות גם למעשה בעולם הזה.

הנה כי כן מאחר שהכתוב מעיד שהקב"ה ברא את העולם בששה ימים ושבת ביום השביעי שלא נעשה בו שום מלאכה, אם כן בהכרח שהקדים לשבות לפני השבת שלא לברוא שום דבר שהוא מצד הדין והגבורה, שהרי אם היה הקב"ה עושה מלאכתו עד כניסת השבת, מאחר שיש המשך זמן מדיבורו של הקב"ה עד שהדבר יוצא לפועל למטה בעולם הזה, נמצא כי המלאכה נשלמה למטה בעולם הזה ביום השבת, לכן מטעם זה יש מצוה להקדים תוספת שבת לפני יום השבת, זכר למה שהפסיק הקב"ה לעשות מלאכתו זמן מה מלפני השבת, שזהו ענין תוספת שבת אצל הקב"ה להוסיף השבת, שזהו ענין תוספת שבת אצל הקב"ה להוסיף המוול על הקודש, אלו תוכן דבריו הקדושים.

טעם לירידת גזירה בהדרגה מעולם לעולם עד שמגעת למטה

חשבתי דרכי לבאר על מה עשה ה' ככה, שכל גזירה שהיא מצד הרחמים מתבצעת מיד בארץ אחרי דיבורו של הקב"ה, ואילו גזירה שהיא מצד

אלשיך הקדוש: "הנה יד ה' הויה במקנך", רמז הקב"ה על הצירוף יקו"ק ביושר ועל הצירוף הוי"ה של דין

פנים יפות: מכת דבר המכה החמישית היא כנגד הצירוף של החודש החמישי אב ששולט בו הצירוף הוי"ה

ישוב הסתירה: מאחר שקבע הקב"ה שמכת דבר תהיה מחר, מדוע כתוב: "הנה יד ה' הויה במקנך" בלשון הוה

ערבי נחל: גזירה של רחמים נעשית מיד ואילו גזירה של דין משתלשלת מעולם לעולם עד שמגעת לעולם הזה

> מדת הדין אינה מתבצעת מיד אחרי דיבורו של הקב"ה, רק בדרך השתלשלות מעולם לעולם עד שמגעת לעולם הזה, שדבר זה הוא מחסדי ה', כדי לתת זמן לחוטא שישוב מדרכו הרעה, ועל ידי זה תתבטל הגזירה הרעה ולא תגיע לעולם הזה.

ויש לבאר ענין זה ביתר שאת על פי מה שמבואר בגמרא (מגילה ג.) הטעם שלפעמים נופל על בני אדם פחד גדול, אף שלא ראו שום דבר שגרם לפחד: "אף על גב דאינהו לא חזו מזלייהו חזו". פירוש, אף שהם עצמם לא ראו שום דבר, אבל המזל שלהם ראה ועל ידי זה הרגישו גם הם בכר למטה.

נמצא לפי זה כי כשנגזרה גזירה רעה על האדם, מאחר שהגזירה מתחילה להשתלשל מעולם לעולם כדי לרדת לעולם הזה, אף על פי שאין הדבר נודע עדיין נופל פחד על האדם, ועל ידי זה הוא יכול להתעורר בתשובה ולתקן את מעשיו, ולמנוע בכך שלא תרד הגזירה לעולם הזה אלא תתבטל עוד בהיותה למעלה, מה שאין כן כשהקב"ה רוצה להשפיע חסד לעולם אז נעשה הדבר תיכף ומיד כדי שלא יתעכב החסד על ידי שונות התחתונים ח"ו.

מעתה יומתק ליישב הסתירה בפרשתנו בענין מכת דבר, כי מאחר שמכת דבר על המצרים היתה מצד מדת הדין והגבורה, נמצא שיש המשך זמן מעת אמירת הקב"ה עד שהגזירה משתלשלת מעולם לעולם ומגעת לעולם הזה, לכן צוה הקב"ה לומר לפרעה שאם ימאן להוציא את ישראל ממצרים: "הנה יד ה' הויה במקנך אשר בשדה", תיכף ומיד כבר נגזרה הגזירה בגבהי מרומים שיד ה' תהיה במקנך.

אלא שיש המשך זמן עד שהמכה משתלשלת מעולם לעולם ומגעת לעולם הזה: "**וישם ה**' מו**עד**

לאמר מחר יעשה ה' הדבר הזה בארץ", בארץ דייקא, כלומר שקבע הקב"ה הזמן בדיוק מתי יגיע דבר הזה בארץ בפועל, כדי שיהיה לפרעה זמן לעשות תשובה ולהוציא את ישראל ממצרים, והיה אם יוציא את ישראל ממצרים יפעיל הקב"ה את הצירוף של השם יקו"ק ביושר לרחם עליו ולבטל הגזירה, אבל אם לא יוציא את ישראל ישלוט בו הדין מהצירוף הוי"ה, שעל כך נאמר: "הנה יד יקו"ק הוי"ה בארץ".

ויש להוסיף פרפרת נאה על פי מה שמצינו בסידורי האריז"ל ומקור הדבר בתיקוני זוהר (הקדמה ט:) כי הצירוף של חודש אב הוי"ה יוצא מראשי תיבות הפסוק (דברים כז-ט): "ה'סכת ו'שמע י'שראל ה'יום". ויש לומר שרמז לנו הקב"ה כי אם נשמע לקולו של הקב"ה היום, נזכה למנוע את הגזירה למחר, לכן רמז הקב"ה צירוף זה במכת דבר באומרו "הנה יד ה' הויה במקנף", לרמז בכך לפרעה שילמד מישראל להסכית ולשמוע לציווי של הקב"ה היום, כדי למנוע שלא ירד הדבר מחר.

ככל שהעולם גבוה יותר כך הפגם הוא גדול יותר

והנני להעלות על שלחן מלכים מה שנראה לפי עניות דעתי רעיון יותר עמוק, בטעם הענין שגזירה רעה אינה מתבצעת מיד, רק יורדת ומשתלשלת מעולם לעולם עד שמגעת לעולם הזה, על פי הקדמה נפלאה מהרה"ק רבי יעקב מנאראל זי"ע תלמיד החוזה מלובלין זי"ע, אשר דיבר בקדשו לפרש הפסוק (בראשית יח-כ): "ויאמר ה' זעקת סדום ועמורה כי רבה וחטאתם כי כבדה מאד, ארדה נא ואראה הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה ואם לא אדעה".

וכבר נתייגעו המפרשים לפרש הלשון: "ארדה נא ואראה", וכי הקב"ה צריך לרדת כדי לראות מעשי בני האדם, הלא מקרא מלא דיבר הכתוב

"מחר יעשה ה' הדבר הזה בארץ"

בחסד ה' משתלשלת גזירה רעה מעולם לעולם כדי שיספיק האדם לעשות תשובה טרם שתרד בארץ

בפרשתנו פרשת וארא דבר בעתו מה טוב להתבונן במה שהזהיר הקב"ה את פרעה במכת דבר (שמות ט-ג): "הנה יד ה' הויה במקנך אשר בשדה בסוסים בחמורים בגמלים בבקר ובצאן דבר כבד מאד, והפלה ה' בין מקנה ישראל ובין מקנה מצרים ולא ימות מכל לבני ישראל דבר. וישם ה' מועד לאמר מחר יעשה ה' הדבר הזה בארץ, ויעש ה' את הדבר הזה ממחרת וימת כל מקנה מצרים וממקנה בני ישראל לא מת אחד".

והנה רש"י מפרש: "הנה יד ה' הויה, לשון הוה, כי כן יאמר בלשון נקבה, על שעבר היתה, ועל העתיד תהיה, ועל העומד הויה, כמו עושה, רוצה, רועה". וצריך ביאור מאחר שנאמר אחר כך: "וישם ה' מועד לאמר מחר יעשה ה' הדבר הזה בארץ", מדוע הקדים הקב"ה לומר: "הנה יד ה' הויה במקנך" בלשון הוה, אשר מזה משמע שהגזירה היא מיד, היה לו לומר בלשון עתיד: "הנה יד ה' תהיה במקנך", דהיינו למחר.

שני הצירופים בפסוק "הנה יד ה' הויה"

פתח דברינו יאיר ליישב ענין זה בדרך רמז, על פי מה שביאר האלשיך הקדוש הטעם שהזכיר הכתוב לשון "יד ה" דוקא במכת דבר: "הנה יד ה' הויה במקנך", ולא מצינו כן בשאר המכות: "כי הנה בכנים בלבד אמרו לו חכמיו (שם ח-טו) אצבע אלקים היא, אמר לו עתה הוא יתברך, הנה יד ה' הויה, כי בזאת שתהיה מכה חמישית, נשלמו חמש אצבעות ונהיתה יד שלמה".

והנה מה שהוסיף האלשיך לבאר פסוקים אלו כמין חומר, על פי הידוע שישנם י"ב צירופים של השם הוי"ה כנגד י"ב חדשי השנה, וכאשר הצירוף של השם הוי"ה הוא ביושר הרי זה מורה על מדת הרחמים, וכאשר הצירוף אינו ביושר הרי הוא היפך הרחמים שהוא דין, וכאן בפסוק זה נזכרו

שני צירופים זה אצל זה: "הנה יד ה' הויה במקנך", תחילה נזכר השם כסדרו יקו"ק וסמוך לו הוי"ה שהוא שלא כסדרו.

וזהו פירוש הכתוב: "הנה יד ה' הויה במקנך", שמצד אחד המשיך הקב"ה רחמים על ישראל מהצירוף של השם כסדרו, ומצד שני המשיך הדין על המצרים מהצירוף של השם הוי"ה שלא כסדרו. וזהו שכתוב אחר כך: "והפלה יקו"ק בין מקנה ישראל ובין מקנה מצרים ולא ימות מכל לבני ישראל דבר", כי הצירוף של השם כסדרו שהוא רחמים הפלה את מקנה ישראל שלא ימות אפילו אחד מהם.

הנה כי כן מבואר היטב מה שפתח הקב"ה את אזהרתו באומרו: "הנה יד ה' הויה במקנך", כי רצה הקב"ה לרמז בכך שאם ימאן פרעה להוציא את ישראל ממצרים, כי אז ימשיך את שני הצירופים של רחמים לישראל בשם יקו"ק ודין למצרים בשם הוי"ה, ואחר כך קבע הקב"ה את המועד שיפעיל את שני הצירופים מחר.

רעיון זה מבואר גם ב"פנים יפות" שמוסיף לבאר הטעם שבחר הקב"ה את הצירוף של דין דוקא באותיות הוי"ה, כי מבואר בתיקוני זוהר (הקדמה ט:) שלפי סדר החדשים צירוף זה הוא כנגד החודש החמישי חודש אב, הנה כי כן מאחר שמכת דבר היא המכה החמישית, לכן רמוז בה הצירוף החמישי של חודש אב שהוא הוי"ה.

ויש להוסיף תבלין לבאר הטעם שרמז הכתוב שני הצירופים של רחמים לישראל ודין למצרים דוקא במכת דבר, על פי מה שהקדים הקב"ה להבטיח למשה (שם ז-ג): "ואני אקשה את לב פרעה והרביתי את אותותי ואת מופתי בארץ מצרים". ופירש רש"י: "מאחר שהרשיע והתריס כנגדי, וגלוי לפני שאין נחת רוח באומות עובדי אלילים לתת לב

שלם לשוב, טוב לי שיתקשה לבו למען הרבות בו אותותי ותכירו את גבורותי... ואף על פי כן בחמש מכות הראשונות לא נאמר וַיְחַזֵק ה' את לב פרעה אלא וַיֶּחֲזַק לב פרעה".

נמצינו למדים מזה יסוד גדול, כי בחמש המכות הראשונות נתן הקב"ה בחירה לפרעה שיוציא את ישראל מרצונו הטוב, אלא שאחרי שהכביד את לבו בכל חמש המכות, הוסיף לו הקב"ה כהנה עוד חמש מכות שבהן לא היתה לו בחירה, כי הקב"ה הכביד את לבו כדי להביא עליו המכות.

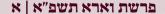
מעתה יאירו עינינו להבין הטעם שהזכיר הקב"ה דוקא אצל המכה החמישית מכת דבר את שני הצירופים של רחמים ודין: "הנה יד ה' הייה במקנך", כי רצה הקב"ה לרמז בכך לפרעה, כי במכה זו מכת דבר הבחירה בידו להוציא את ישראל מרצונו הטוב, ואז יתנהג עמו בצירוף הישר של השם שהוא מדת הרחמים, ואם יכביד את לבו גם במכה זו שלא להוציא את ישראל, כי אז יתנהג עמו הקב"ה בצירוף של הוי"ה שהוא מדת הדין, להענישו בחמש המכות האחרונות שלא תהיה לו שום בחירה.

מדוע המתין הקב"ה לשלוח המכה רק למחר

כדרכה של תורה הנדרשת בשבעים פנים, רחש לבי דבר טוב לבאר מהלך חדש על מה שפתח הקב"ה את האזהרה במכת דבר, שהיא המכה האחרונה מחמש המכות שלפרעה היתה בחירה באומרו: "הנה יד ה' 'הויה' במקנך", אשר כפי שפירש רש"י "הויה" הוא לשון הווה, אבל למעשה קבע הקב"ה את הזמן רק למחר: "וישם ה' מועד לאמר מחר יעשה ה' הדבר הזה בארץ".

נקדים יסוד נפלא שלמדנו ממשנתו הטהורה של ה"ערבי נחל" (פרשת בראשית), שמבאר הענין שצריך

חשבינו ליה כייסורים שנשלחו לו מו השמים. וכבר נודע מ"ש בספרים הקדושים, שבכל יום ויום שולח השי"ת לאיש ישראל אלפי רמזים לעוררו ולקרבו אליו יתברך שמו, ורק צריך לפקוח עיניים ולב. להבין ולהכיר רצון שמים, ולהאזין אל הקריאה הקדושה שהשי"ת קורא אלינו (ירמיה ג, יד): "שוּבוּ בַנִים שׁוֹבַבִי"ם נָאַם ה'"!

[שיחת התעוררות לתשובה בימי השובבי"ם] -> • <-

יהודי יקר מתושבי ירושלים עיה"ס ת"ו התסרב אל אחד מגדולי מחזירי התשובה בדורנו. שהחזירו בתשובה שלמה. והכניסו תחת כנפי השכינה, ואף ליווה אותו בכל דרכו הקשה עד

שהקים את ביתו, בית נאמן בישראל, בדרך ישראל סבא. לפרנסתו היתה לו ליהודי זה חנות ירקות באחת משכונותיה של ירושלים. והנה יום אחד נפתח באותו רחוב שבאותה שכונה סופרמרקט ענק, שהיה בו גם סניף לירקות מובחרים. האיש שחשש מאוד לפרנסתו, הגיע לרבו בלב כואב, שמתיירא הוא לפרנסת ביתו, כאשר עם פתיחת הסופרמרקט בשכונה הרי כמעט שאין צורך עוד בחנות הקטנה שלו!

אמר לו הרב. עליר להתחזק באמונה שלמה! וכי בחינם חזרת בתשובה? הלא יודע אתה היטב שהפרנסה מן השמים, והוא יתברך זן ומפרנס מקרני ראמים עד ביצי כינים, ואין איש נוגע במה שמוכן לחבירו!

לא התיישבה דעתו של האיש, והמשיך לשאול, הלא מחויבים אנו גם לעשות 'השתדלות' מצידנו בעניו הפרנסה. וכד"א (דברים יד, כט) "למען יברכך ה' אלקיך בכל מעשה ידך אשר תעשה", שלמדנו כאן שצריך לעשות את ההשתדלות שבמעשי ידיו, כדי שתחול בה הברכה אשר יברכך ה' אלקיך. - ובמצב שלפנינו, הרי פשוט שרוב הלקוחות ינהרו אל הסופרמרקט הגדול והיפה, שם גם יוכלו לעשות את כל קניותיהם יחדיו, וכמעט שאין יותר צורך בחנותו הקטנה.

שמע הרב את דברו, ואמר, אם בכל זאת הגך חושש, הרי עדיף שתעתיק את מקום מגוריך לשכונת 'מאה שערים'. המלאה ביהודים חרדים יראי ה', ותפתח שם את חנותך, ובכר תזכה גם לדור ביו יהודים כשרים, יראים ושלמים, ולהתחזק יותר בתשובה השלמה!

עשה אפוא האיש כמצות רבו, העתיק את מקום מגוריו אל תוככי 'מאה שערים', שם גם פתח מחדש חנות ירקות סטנה. אשר הביאה לו אכן פרנסה לביתו. - אבל עדייו היתה זו פרנסה בצמצום, ולא בריווח גדול כאשר הורגל בחנות

יום אחד נכנסה אל החנות הקטנה שבפאתי מאה שערים אישה זקנה, והחלה מעט לנבור בין הסחורות, כשהיא תרה ומחפשת אחר כמה פירות וירקות לאכילה. היהודי התייצב תיכף לעזרתה. וכדרכו לשרת באדיבות את לקוחותיו. ארז עבורה את כל קניותיה, ואף הוביל את הארגז הכבד בנאמנות לביתה.

מש לעילוי בו הרה"ס רבו גמליאל זצומיל שעל שמו נתייםד סהלתנו 'שבתי בבית ה'

הנה"צ רכי שכתי הכהן

נלכ"ע ה' שבט תשל"ז

תנצבה

בש לעילוי האי גברא רכה, כקי כנגלה וכנסחר הנה"צ רבי יצחק בן הר"ד פנחם זצוק"ל גלב"ע ה' שבט תשמ"ט • תגצבה. הונצה על ידי בנו הדגול ידיד נאמו למורנו ורבנו הרה"צ רכי פנחם הופסן שליט"א

לפני תקופה קצרה נשלח אלי בחור צעיר מבית טוב ומשפחה חשובה, אשר לא עלינו ולא עליכם בעקבות המצב הקשה השורר בעולם, בהשתוללות מגפות גשמיים ורוחניים. ה' ישמרנו ויצילנו, נפל בדיוטא התחתונה בדברים טמאים ומזוהמים. ולכל זאת הגיע בעקבות 'מכשיר טמא' שהחזיק בידיו, שממנו נפל בחטאים חמורים. [כידוע שבתקופה אחרונה התירו בכמה מקומות מחמת ההכרח להשתמש במכשירים שונים, עם סינונים חזקים, אלא שמתוכם נמשך יותר והגיע למה שהגיע. ה' ישמור וירחם על בחורי ישראל קודש].

המחנכים של בחור זה שנדברו עמי אמרו בבירור, שאם אצליח לפעול אצלו

שיזרוק את המכשיר הקלוקל, יוכל בקלות לשוב בתשובה שלמה, ולעלות על דרך המלך, ועדיין לא אבדה תקוה ח"ו.

כאשר הגיע הבחור לשיחה לא ידעתי כיצד ואיר אדבר אל ליבו להשליך מעצמו את ארס הזוהמא הזו המונחת בכיסו. וחשבתי לעצמי, הרי הוא יודע יותר טוב ממני עד כמה מכשיר זה מזיק לנפשו ומקלקל את נשמתו, ומה יועילו הסברים ותיאורים על הקלקול וההשחתה שבמכשירים שכאלה. ובמה תוכל שיחתי לעזור אחר שכבר שמע שיחות רבות מהוריו ומחנכיו. שבוודאי כבר התריעו בפניו על הסכנה הגדולה הרובצת לפתחו.

והנה מו השמים גלגלו לביתי בטיב ההשגחה העליונה. שבדיוק באותה עת הגיעו אלי בני זוג שמחמת הדחיפות הוכרחתי לקבלם תיכף, כשהבחור ממתין בסבלנות עד שאסיים לעסוק בעניינם ולחזור עמו לשיחתו.

בהמתנתו שמה מבחוץ קלט והבין בפקחותו את הבעיה הגדולה של אותו זוג, התברר שהם עמדו לפני גירושין רח"ל, מחמת שהבעל שקע מזה כמה שנים במכשיר טמא ומשוקץ [אייפון]. ומתוך שהתדרדר אלי פי שאול, כבר לא היה ניתו לעשות להצלת הבית, והם הוכרחו לפרק את החבילה, עם כל הצער והסבל הגדול שבדבר!

לאחר שיצאו בני הזוג השבורים מן הבית, וחזר הבחור להמשיך בשיחתנו, שאלתי אותו, תאמר נא בחור יקר, האם ברצונך להתחתן ולהקים בית נאמן בישראל? בוודאי! ענה הבחור בנחרצות.

אם כן, הסברתי לפניו, הרי ראית זה עתה במו עיניך מה שהמכשיר הזה מעולל, בפירוק משפחות והריסת כל חיי , הנישואין! תדע נאמנה שעם מכשיר האייפון הזה שבידך, אין לר שום סיכוי לבנות את ביתר בקדושה כראוי!

הבחור התרגש מאוד, בפרט אחר שראה זה עתה בחוש את 'טיב ההשגחה' העליונה. ששלחו דווקא עתה במיוחד עבורו את הזוג המתגרש, כדי שיראה וייווכח בבירור בתוצאות מרחיקות הלכת של המכשיר הטמא! - ותיכף באותו מעמד זרק את המכשיר מידיו וניפצו לרסיסים בחרדת קודש! עד מהרה הוא שב אל ספסל הלימודים. חזר בתשובה שלמה. ויושב בשבת תחכמוני באוהלה של תורה, לאורך ימים

[פרטיות, קובץ 789137] ושנים טובות. אמו. משנוכחה הזקנה בשרות המצוין שנותנים בחנות זו, החלה לערוך את כל קניותיה הסדורים באותה חנות, והיהודי מצידו המשיך בשירותו הטוב, כדרכו מימים ימימה.

כעבור תקופה מסוימת, נודע ליהודי שזו היא אלמנה זקנה וערירית, שאין לה בנים וקרובים, ולכן הציע את עזרתו בעניינים שונים הנצרכים בבית הישן, והאלמנה מצידה הודתה לו על כך בכל לב, ובירכה אותו בכל ברכות טוב.

כך התרגלה אותה גלמודה בכל דבר שנצרכה, אם בתיקונים שונים שבבית, או בעריכת קניות וכיוצא, שהיהודי הטוב דנן מוכן תמיד להושיט עזרה, הוא ידע מכל בעיותיה וצרותיה, והשתדל תמיד להקל ולהטיב כפי יכולתו.

ביום מן הימים, כשהביא כדרכו את ארגז הקניות, סיפרה לו האלמנה שלפני כמה שנים נפטר אחיה הזקן במקום רחוק, הוא היה גם כן אדם ערירי וגלמוד, ובפטירתו השאיר לה ירושה של חמש מיליון דולר! (\$5,000,000\$) טבין ותקילין, והיות שמחפשת היא רבות אחר יורש הגון, שיהיה ראוי לקבל ירושה יפה שכזו, נראה לה שהוא האיש המתאים ביותר להעניק לו זאת. כאשר במשך כמה שנים עמד לצידה לסייע לה בכל דבר, ומעולם לא ביקש על כך שום תמורה, רק עשה הכל לשם מצוה, כפי שמצווים אנו מפי עליון להרנין לב אלמנה! ומכיון שיש לו משפחה ברוכת ילדים, שצריכים להביאם בברית הנישואין בכבוד ובריווח, לפיכך מוצאת היא לנכון להעביר אליו בבוא העת את כל הסכום משלם!

כעבור תקופה קצרה ביותר שבקה האלמנה חיים לכל חי, והאיש זכה כדין בכל הירושה הגדולה, ומאז עלתה קרנו בכבוד, הן בהצלחת הפרנסה וכלכלת הבית ברחבות, והן בנישואי בניו ובנותיו בכבוד וכראוי.

כשסיפר על כך לרבו, נענה ואמר, ראה גם ראה, כמה הלכתא גיברוותא איכא למשמע מינה. הרי בזכות שחזרת בתשובה שלמה זכית לעזוב את השכונה החילונית, ולדור במקום תורה ויראת שמים. - שמתוך כך הגעת אל המצוה הגדולה של גמילות חסדים עם אותה אלמנה גלמודה, וממילא זיכו אותך מן השמים לפירותיהם שבעולם הזה, ברווחים נאים ויפים, והקרן קיימת לך לעולם הבא!

[מתור שיחת פודש בהדלפת נר ג' דחנוכה תשע"ו]

לקבלת העלון בפייל (דוא"ל) נא לשלוח לפייל הפצו"ב

ניתו להנציח את העלון לשפחות. לברכה והצלחה או ליארצייט

. התורמים להפצת העלוז 🙉

האחים היקרים העוסדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל סשפחתם – להצלחה בכל העניינים 🔹 יוסף בן טילה רוזא לרפו"ש • שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל סשפחתם – להצלחה בכל העניינים 🄹 יוסף בן טילה רוזא לרפו"ש • שרה שיינדל בת טילה רוזה להצלחה בכל העניינים

יו"ל ע"י קהילת שבתי בכית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 ס-78 האס סבתי בכית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 10459-335109

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצכך, הכך כוזפן להדפים ולהפיץ את העלון באזור כגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפעוניינים יקבלו את העלון בפייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

טיב המעשיות

תשובת ימי השובבי"ם

"ונם הַקְמֹתִי

אתם, לתת להם את ארץ

בַּנַעָן ונו'. וְזָם אַנִי שַׁמַעָּהִי

את נאסת בני ישראל אשר

את בריתי" (ו, ד-ה)

ידוע מה שהאריך מרן האר"י הקדוש בשער הכוונות (ריש דרושי פסח ועוד), שעיקר ירידת ישראל למצרים, והשעבודים והייסורים שעברו עליהם שם, נועדו כדי לתקן את עוון פגם הקדושה, ועל כך היו עמלים לתיקון "ברית

קודש", שנפגמה בעולם מדורות קדומים. ולכן נתקנו ימי השובבי"ם בפרשיות הללו של גלות מצרים, שהם הימים המסוגלים מאוד לתיקון זה החטא.

פגם זה החל בדור המבול ובדור ההפלגה, שנשמותיהם התגלגלו בדור של גלות מצרים כדי לתקן פגם זה, ולכך נגזר עליהם קושי השעבוד, שהעמל והסבל מכפר ומתקן אותו עוון.

ומבאר שם בארוכה, שכשם שהמצרף את הזהב להפריש ממנו את הסיגים והפסולת, צריך לצרפו כמה פעמים ולזקקו באש. כן

הוא גם בזיכוך הנשמה, שלפעמים באה לעולם כמה פעמים עד שתתברר ותתלבן לצרפה כמצרף כסף, כד"א (מלאכי ג, ג) "וישב מצרף ומטהר כסף, וטיהר את בני לוי, וזיקק אתם כזהב וככסף". ורק אחר כך יצאה מהן נשמת ישראל קודש, כשהם טהרים ורק אחר כך יצאה מהן נשמת ישראל קודש, כשהם טהרים שם (תהילים פב, ו) "אני אמרתי אלקים אתם, ובני עליון כולכם". ואשר לפי זה יש לפרש הרמז: "וגם הקימותי את בריתי אתם", היינו להקים ולקיים קדושת 'ברית קודש' בעולם. וזאת על ידי "נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אותם", רוצה לומר על ידי קושי השעבוד ונאקותיהם של ישראל שבמצרים. - ועל ידי קושי השעבוד ונאקותיהם של ישראל שבמצרים. - ועל ידי תקנו ישראל פגם ברית קודש, וממילא זכר להם הקב"ה את תקנו ישראל פגם ברית קודש, וממילא זכר להם הקב"ה את הברית הזו לגאולתם.

ועל כך נתקנו ימי השובבי"ם הנעלים הללו, לשוב בתשובה שלמה ולתקן פגם ברית קודש, כשם שתקנו ישראל במצרים. ומתוך כך נזכה להחיש את גאולתנו, ואת פדות נפשנו, בביאת גואלנו, לשכון בתוכנו, במהרה בימינו, אמן.

[על פי "טיב התורה" פרשא דידן]

מקובל בפיהם של חסידים קדמונים, שכאשר מספרים עובדא טבא ממרן היהודי הקדוש זי"ע, מעוררים בזה את מקור השפע של רחמים וחסדים בעולם, לפיכך אספרה נא לפניכם 'טיב מעשה' נאה, שגם לקחו הטוב מונח בצידו.

כשנכנס פעם הרבי רבי בונם מפשיסחא זצוק"ל אצל רבו היהודי הקדוש, היה ניכר בו שהוא כאוב ומיוסר, ודוק של מועקה נסוך על פניו.

שאלו הרבי, מדוע נפלו פניך?

השיב ר' בונם, שמישהו פגע בו והכאיב לו מאוד!

נחרד הרבי ותיכף שאל, ומה אתה עשית לו אחר שפגע בך כל כר?

נתתי לו נשיקה! ענה ר' בונם בהתרגשות.

התפלא הרבי, מדוע נשקת לו אחר שכל כך הכאיב לך? הסביר ר' בונם, למדתי בספר "שבט מוסר", והוא ייסרני והכאיב

לו עד מאוד, כשגילה בפני את מצבי הקשה ברוחניות! - ואף כל פי כן כשסיימתי את הלימוד נשקתי לספר כנהוג, מחמת שעל ידו למדתי לשוב בתשובה שלמה לפני אבינו שבשמים!

[פרטיות, קובץ 206-140929]

באחד מן הטיולים היומיים של הרה"ק בעל בית ישראל מגור זצוק"ל בסמטאות ירושלים כדרכו בקודש לפנות בוקר, החל לפתע להישמע קול רעש ה'מואזין', שבקע משכונות הערביים הסמוכות שמזרח ירושלים.

הצלצלים הטמאים הללו הפריעו את מחשבות קדשו של הצדיק, ופנה בקפידא אל הגבאי שהתלווה עמו בדרכו, ושאל: וואס שרייט עהר דארט? [מה הוא צווח שם].

התחייך הגבאי וענה, הם מנסים שם להזכיר לפני הקב"ה את 'אותו מעשה' של חטא הע' ג' ל'!...

נהנה הרבי מתשובתו, ואמר: הם כנראה אינם יודעים את הווארט

של הרבי ר' העניך הכהן מאלכסנדר זצוק"ל, שאמר שמאותו מעשה אנו למדין עד כמה מגעת המחילה שמוחל השי"ת לעוונותיהם של ישראל. שהרי נאמר בו (שמות לב, לד) "וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם", לומר שמחל להם הקב"ה על אותו עוון באותה עת, ורק לדורות פורע מהם מעט מעט. - ואם על עוון גדול שכזה היה השי"ת סולח ומוחל להם לישראל, על אחת כמה וכמה שהוא מוחל להם תדיר על העבירות הקטנות שלהם!

ואם כן, הרי כשמזכירים לפני הקב"ה ח"ו את עבירותיהם של ישראל, הרי הוא נזכר

תיכף גם מאותה מחילה וכפרה עצומה שמחל לישראל עליהם, ומשפיע עליהם שפע חסדים ורחמים מגולים, אמן.

[שיחת קודש בענין כוחה של תשובה]

בביתו של הרה"ק אדמו"ר הזקן מגור זצוק"ל, בעל "אמרי אמת", התנפץ פעם בקבוק יקר מקריסטל באמצע ה'טיש' של שבת קודש. בדחיפות העצומות שהיו החסידים נדחקים ב'שורה', מעד הבקבוק הגדול, נפל על הארץ בחבטה עזה ונשבר לרסיסים. אחד מן המקורבים של הרבי הק' שם לב שהמקרה הזה חרה לו לצדיק, והוא התעצב אל ליבו מחמתו. ולאחר הטיש שאלו, מדוע מצטער הרבי כל כך על הכלי שנשבר? הלא בעזרת השם נוכל לקנות כלי חדש, אף יותר נאה ויאה מקודמו!

ענה לו הרבי בפליאה, וכי על הבקבוק שנשבר הגני מצטער? הלא מן השמים שלחו אלי את זה המקרה, בעינא דאשגחותא
תדירא, כדי לרמוז לי לתקן את מעשי, ושצריך אני לשוב
בתשובה! ועל כך הוא עיקר צערי, כי אין ייסורים בלא עוון (שבת
נה.), ומי יודע מה הוא אותו עוון שתובעים ממנו לתקן ולשוב
בתשובה.

-> • <-

כיוצא בדבר אירע בביתו של הרה"ק רבי ברוך ממעזיבוז זצוק"ל, שביקש מן הבחור המשמש להגיש לפניו כוס קפה, משום מה התמהמה המשב"ק בעיסוקיו השונים בחצר המלכות, ונכנס לחדרו של הרבי לאחר זמן רב עם הכוס קפה שבידו. והנה לתדהמתו רואה הוא שמעיניו של הרבי זולגות דמעות, מחמת צערו הקשה על האיחור הגדול.

הוא מיהר להתנצל בפני הרבי, והסביר שהיה עסוק בענין דחוף של צרכי הבית, ובהיותו הממונה האחראי [הויז בחור] נאלץ להסדיר את הענין, ולכן התעכב. הרבי מצידו ביטל את האיחור במחי יד, והודה לו לבחור על הקפה.

הפליאה הציקה למשמש, והוא הציע את שאלתו לפני הרבי, מדוע מצטער הוא כל כך על איחור הקפה, עד שכמעט פרץ בבכי סוער, הלא לבסוף הגיע הקפה כראוי, ולמה לו להצטער כל כך על דבר שכזה.

ענה לו הרבי הקי, וכי נדמה בעיניך שעל הקפה הזה בכיתי? הלא מן השמים שלחו לי זאת, כדי שאפשפש במעשי ואשוב בתשובה שלמה! ובאותו מעמד הראה לפניו מ"ש בסוגיא דשבת (שם): "אמר רב אמי, אין מיתה בלא חטא, ואין יסורין בלא עוון כו', אין יסורין בלא עוון כו', אין יסורין בלא עוון דכתיב (תהלים סט, לג) 'ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עוונם'". וכבר אמרו בפ"ג דערכין (טז:) שכל צער קטן שיש לאדם נכנס בגדר ייסורים ששלחו לו מן השמים. וכמ"ש שם: "עד היכן תכלית ייסורים וכו', אפילו נתכוונו למזוג לו בחמין ומזגו לו בזונן, בצונן ומזגו לו בחמין וכו'. וכל כך למה, דתניא רבי ישמעאל, כל שעברו עליו ארבעים יום בלא יסורין קיבל עולמו. במערבא אמרי, פורענות מזדמנת לו" ע"כ.

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

'כי רופא חינם אתה'

ידיד קרוב נכנס לניתוח החלפת ירך. מדובר בניתוח מורכב מאוד בפרט לבני גילו ומפאת גודלו הפיזי. המליצו לו לקחת פרופסור באופן פרטי שלא ייפול חלילה לידיים לא מיומנות ואז הניתוח המסובך גם כך עלול להסתבך עוד יותר.

כשניסה ידידי להזמין את שירותיו של הפרופסור באופן פרטי התברר לו כי הסכום המבוקש עומד על עשרות אלפי שקלים סכום שאין לו גם אם מאוד ירצה.

מכיוון שמדובר באיש בעל אמונה הודה להם מאוד והחליט שלא נשאר לו כי אם לסמוך על ה' שיעזור לו

יום הניתוח הגיע ולפני שהוא מובל לחדר ניתוח מתברר לו שהמנתח הינו אותו פרופסור גדול שהוא לא הזמין. הוא נלחץ וחשב שאולי הייתה אי הבנה , שמא מדובר במקח טעות והם חושבים שהוא אכן הזמין את שירותיו של הפרופסור הגדול. לאחר

שהבהיר כי חל טעות נאמר לו כי לא מדובר בטעות כי אם ביד ההשגחה העליונה.

התברר שהפרופסור הוזמן על ידי לקוח אחר אך בזמן שהפרופסור כבר היה בחדר הניתוח התברר שהפציינט חולה בקורונה ואי לכך לא ניתן לנתחו... אך מאחר והוא כבר בחדר הניתוח אזי שהוא ינתח את הבא בתור. הבא בתור היה אותו ידיד שכל כך רצה לקחת את אותו פרופסור בפרטי אך נאלץ לוותר ולהזיל דמעות לרופא כל בשר שידאג עבורו לטוב ביותר כידוע האימרה: 'עם רופא קטן מתלווה לטוב ביותר כידוע האימרה: 'עם רופא קטן מתלווה

מלאך קטן ועם רופא גדול מתלווה מלאך גדול'. הניתוח היה קשה מאוד הרבה מעבר למשוער ואכן ראו עד כמה היה כאן יד ה' ששלח את הפרופסור הגדול לאדם פשוט.

הסיפור עם אותו ידיד לא נגמר, מכיוון שמדובר בהתאוששות של שלושה חודשים, הוא השאיר את הרכב שלו ברשותי כדי שאניע לו את הרכב מפעם לפעם ואעשה סיבוב עם רכבו כידוע שרכב שיושב יותר מדי זמן ללא נוע מתקלקל. כדי שיהיה לי נוח הוא חנה את הרכב ליד בית הכנסת שאני לומד בו כל בוקר. בוקר אחד קבלתי שיחת טלפון מידידי המאושפז, ביקשו ממנו המשטרה שיזיזו את הרכב מכיוון שמפריע לעבודות בכביש. בדיוק הייתי בדרך לשיעור, אמרתי לו שעוד כמה דקות אזיז את הרכב, החברר שהעירייה מרבדת את הכביש מחדש ורכבו הפריע לעבודות. אילו היה מתקשר עשרים דקות אחרי כבר הייתי בדרכי לעיר אחרת ולא היה סיכוי אחרי כבר הייתי בדרכי לעיר אחרת ולא היה סיכוי שאזיז את הרכב. רואים איך הכל מחושב ללא רבב שאזיז את הרכב. רואים איך הכל מחושב ללא רבב

על ידו יתברך...

בעל המעשה:ש.נ.

הפעונין לדכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פודפן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס בפקס: ב15326517922 או ל: o.y.wines@gmail.com

טיב הלנה

ד יכוי התענית יום חמישי

א. בלבוש (או"ח ס" תרפ"ה ס"א) כתב וז"ל, יש מקומות שנוהגין בשנת העיבור לקבוע תענית בכל יום חמישי לפרשיות שובבי"ם ע"כ, והעתיקו המג"א (שם), וכתב באליהו זוטא (שם סק"ז) דכיון שקובעים התעניות הללו משנה לשנה, אינו בכלל אין גוזרין תענית על הציבור בתחילה ביום חמישי המבואר בשו"ע (סי תקע"ב).

ב והטעם שנהגו להתענות ביום חמישי כתב האליהו רבא (סיי תרפ"ה ס"ק אות לפי דברי הלבוש שסובר שכל התענית של שובבי"ם הוא רק בשנת העיבור, משום דבשנה מעוברת עלולים הנשים להפיל עובריהם. ולכו תקנו להתענות תענית שובבי"ם. ולפ"ז מתענים דוקא ביום חמישי וכדאיתא בגמרא תענית וזדי מו דאנשי מעמד התענו והתפללו ביום חמישי לבל תפיל אשה פרי בטנה, ולכן תקנו דהתענית יהיה ביום חמישי.

ג. עוד טעם שנהגו להתענות ביום חמישי כתב בליקוטי מהרי"ח (ח"ג מנהגי חודש טבת שבט) בשם הרה"ק בעל מאור ושמש זיע"א דבאמת היו צריכים להתענות ביום השישי כיון שהוא נגד מדת היסוד שהוא מדה שישית כידוע, אך מחמת שא"א להתענות בערב שבת לכן מקדימין ליום חמישי עכ"ד, וכן המנהג פשוט בכל המקומות, להתענות דייקא ביום חמישי.

ד. ועיין בשערי תשובה (סימן תרפ"ה סק"ב) שדן כשחל ראש חודש או ט"ו בשבט ביום חמישי, אם אפשר להשלימו בפרשת תרומה תצוה או כיון שנדחה ידחה עי"ש, עכ"פ מזה נראה שהמנהג היה להתענות רק ביום חמישי, מדלא כתב שאפשר להתענות ביום אחר וכש"נ.

יום שני וחמישי

הוא (תפילת והוא בטור ובשו"ע (או"ח סיי קל"ד) כתוב שהטעם שאומרים תחנונים (תפילת והוא _{רחום)} בשני וחמישי, לפי שהם ימי רצון, לפי שארבעים יום של קבלת לוחות אחרונות שהיו ימי רצוו. עלה משה רבינו ביום חמישי וירד ביום שני. ולכו כיון שהם ימי רצון כתב שם הטור דיש שנהגו גם להתענות בימים אלו. עי"ש בטור (סי׳ קל״ד) ובשו"ע (לקמן סי׳ תק״פ ס״ג)

ו. והמבואר דימי שני וחמישי הם ימי רצון, וכן מובא בספר שער רוח הקודש (שער ז) וז"ל, הטעם שנהגו להתענות בשני וחמישי בכל שבוע, מפני כי הגבורה וההוד שולטים בימים אלו, והנה הם מדות הדין ולכן המתענה בהם יכוין להמתיק דיני הגבורה ע"י החסד ודיני ההוד ע"י הנצח עכ"ל.

ז. וכיון שנתבאר שבשני וחמישי הם ימי רצון ולכן אם רוצה לצום יום אחד בשבוע יתענה ביום חמישי, כיון דהוא זמן עת רצון, וגם הוא יותר מועיל כיון שהוא יותר קרוב ליום שישי וכנ"ל, אבל מי שרוצה להתענות יותר מיום אחד או כשחל יום חמישי בימים שאין אומרים תחנון, יצום ביום שני דגם יום זה הוא עת רצון, וכמש"כ לעיל בשם הטור והשו"ע (בסי קל"ד) והשער רוח הקודש עי"ש, וכן היה המנהג בכמה מקומות להתענות בשני וחמישי בימי השובבי"ם, וכדהובא מנהג זה בביאה"ל (סי תקס"ו ס"ב ד"ה ויש נוהגים).

יום ששי

ת. המחבר (אויח סימן רמיט סעיף ג׳) כתב דדרך אנשי מעשה להתענות בכל ערב שבת, והטעם כדי שיהיו תאבים לאכול בלילה (מ"ב שם ס"ק י"ח).

אבל האחרונים הסכימו דאין להתענות בערב שבת, כדי שלא יכנס לשבת כשהוא מעונה (ב"ח שם, מג"א שם ס"ק ז', מ"ב שם ס"ק י"ח).

אמנם השו"ע הרב (שם סעיף י"ב) כתב דאין קובעים תענית לכתחילה בערב שבת, אא"כ שיטעום מעט קודם קבלת שבת, כדי שלא יכנס לשבת כשהוא מעונה. וכ"כ במקור חיים וסי תייז) שבערב שב"ק אין להשלים התענית. ש. אולם אם מתענה רצופות. מותר לו להתענות כל היום (סיב ההלכה).

והנה תעניות שובבי"ם אפשר לקובעם ביום ששי, כדברי המחבר (הנ"כ) כיון שאם יתענו באחד מימי השבוע, יכול לגרום לביטול תורה, וכבר כתב בשו"ע הרב (שם סעיף ייב) שאיסור זה שלא יכנס לשבת כשהוא מעונה, איסור קל הוא, ולא חששו לו אלא שלא לקבוע בו התענית לכתחילה, כשאפשר לקובעו ביום אחר (עכדל), ובפרט אם אינו משלים התענית.

י. והוא כבר מנהג קדמון, שידוע שיום הששי הוא מדת היסוד, בו מסוגל ביותר לתקן תיקון זה מדה של אותו היום, בסוד הכתוב (שמת פ"ז ד') דבר

וגם המנהג להתענות ביום הששי הוא מהדרכות של הרה"ק מהר"ם מטשערנאביל זי"ע כנודע, וכן הדריכו בניו הצה"ק לכל אנ"ש, שיתענו תעניות אלו של שובבי"ם ביום הששי (ומביאו הדברי יחזקאל פ' שמות).

טיב התחזקות - אצבע אלקים הוא

כתב ט"י הר"ר מאיר

רבינוביין שליט"א

מרן ה'שפת אמת' מגור זי"ע, שהשבוע (ה' שבט) יחול יומא דהילולא דיליה, היה לו בביתו כלי נאה ומהודר מזכוכית יקרה. יום אחד נשמט הכלי ממקומו והתנפץ אל הקרקע בקול רעש גדול. כשגילה השפת אמת מה שאירע ניכר היה על פניו הקדושות צער גדול ועגמת נפש מרובה. מקורביו ניסו לפייס את דעתו ולהרגיעו שאיו לו מה להצטער. הם ידאגו להשיג עבור הרבי כלי חדש ממש כמו זה שנשבר ועוד אפילו יותר יקר מזה.

אך ה'שפת אמת' לא אבה להתנחם מדבריהם, ואף הסביר להם כי לא על עצם הכלי הוא מצטער, וכי שווה חפץ גשמי כלשהו בכדי להצטער עליו כל כך, אולם על דא קבכינא, שהרי אמרו חז"ל בגמרא (שבת נה.) שאין יסורים בלא עון, ואם גלגלו מן השמים איזה צער לפתחו של האדם, מוכרח להיות שיש לו איזה חשש עון שעליה צריך לשוב בתשובה, ועל כן אינו מוצא מנוח לנפשו לדעת מהו הדבר שמוטל עליו לתקן.

הושיט ידו לכים ליטול שלש ופלו בידו שתים

זהו אכו דרכם של צדיקים. שבכל מאורע שעובר עליהם רואים את יד ההשגחה העליונה ומחפשים את הרמז מן השמים לראות ולבדוק את הצריך תיקון ותשובה, אולם לא כן הרשעים אשר עיני בשר להם וטחו עיניהם מלהבחין את כח ההשגחה העליונה שעומדת מאחורי המקרים, אכן רק כאשר מתרחש איזה מקרה שאינו בגדר הרגיל ואין לזה כל הסבר בדרכי הטבע או אז מוכרחים להודות כי יש בורא לעולם וכי הוא מנהיג לבירה, וכך אנו רואים אצל חרטומי מצרים, שבשעה שבאו משה ואהרן אל פרעה להתרותו ולהכותו במכת כינים, הביא לפניו את החרטומים שניסו גם הם להוציא כינים מן הארץ אך לא הצליחו בשום אופן, ברגע זה נאלצו להודות כי כל המכות כולם אינם מכח מעשה כשפים. אלא הם באים בכח ובשליחות הקב"ה לבדו. "ויאמרו החרטומים אל פרעה אצבע אלקים הוא" (שמות ח. טו).

פסוק זה הוא לנו מוסר נוקב ותביעה עצומה כלפינו, שהרי אפילו המצריים השפלים השיגו שהמכות הבאות להם הן 'אצבע אלקים'. ומה נאמר ומה נדבר בעוונותינו הרבים, כאשר בא אלינו איזה מקרה שאינו טוב רח"ל, עושים את כל הדברים וההשתדלויות שבעולם, ואין שמים על לב כי 'אצבע אלקים היא', כדי לעוררנו ולהחזירנו למוטב, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות ה, א): אם רואה אדם שיסורין באין עליו - יפשפש במעשיו וכו'.

והנה אמרו בגמרא (ערכין טז, ב): "עד היכן תכלית יסורין... אפילו הושיט ידו לכיס ליטול שלש ועלו בידו שתים". ותמוה, אם נגזר על האדם יסורים, כיצד נפטר מהם על ידי דבר פעוט שכזה. וביאר מרן הבעש"ט זי"ע (צוואת הריב"ש), שמי שחי באמונה גדולה כי מה' יצא הדבר, ואינו תולה את יסוריו במקרה, באופן זה אכן היסורים הם לו לכפרה אפילו כשהם מועטים. אך אם תולה שזה מקרה שכך יצא לו מכיסו מטבע שלא חפץ בה וכיו"ב, אם כן הוא צריך להשלים את חוק יסוריו רח"ל. לפי זה נמצא, שהאדם קובע לעצמו את סאת היסורים.

גם בספר הק' אגרא דפרקא (אות קכד) כתב מענין זה, והוסיף: "וקבלתי, בעת שיזדמן לאדם איזה עיגום וצער יזכור ויאמר הפסוק (תהלים כה, יח): 'ראה עניי ועמלי ושא לכל חטאותי', בכדי שישים אל לבו שהוא בהשגחת הבורא על עוונותיו, להזכירו כדי לפשפש במעשיו. והוסיף שם עוד, שענין מה שאמרו חז"ל שזה שהוציא שתי מטבעות במקום שלש הוי יסורין, היינו שלפעמים שולח ה' יתברך יסורים קלים כדי לכפר עוונותיו, אך הוא דוקא כשמשים אל לבו שכל תנועותיו הם מרצון הבורא".

וראוי לציין שכך היה במדבר, לאחר שחטאו בני ישראל הביא עליהם הקב"ה נחשים ושרפים להכישם, והרבה אכן נפלו ומתו כתוצאה מזה, באותו שעה ציווה הקב"ה למשה רבינו (במדבר כא, ח) "עשה לך שרף ושים אותו על נס והיה כל הנשוך וראה אותו וחי", והביא שם רש"י את דברי חז"ל וכתב בזה הלשון: "ואמרו רבותינו וכי נחש ממית או מחיה, אלא בזמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתרפאים, ואם לאו היו נמוקים". כי אכן כל התכלית של ראיית הנחש שיסתכלו כלפי מעלה וישעבדו את לבם לאביהם שבשמים. ללמדנו שכל מכה שאדם מקבל אפילו קלה היא כדי שיתעורר בתשובה ויתקרב לה'. וכו מסופר על מרו בעל החפץ חיים זי"ע שכאשר נחלה אחד מבני ביתו לא היה פונה אל הרופא מיד. אלא היה מתבודד בעלייתו למשר זמו מה בתפלה ותחנונים ורק לאחר מכן הלר אל הרופא אם עדיין היה צורך לכך.

בזמן שהיו מסתכלין כלפי מעלה היו מתרפאים

עוד יש לדעת, שכל הכשלונות שבאים לאדם בין בעניינים גשמיים, ובין בעניינים רוחניים, הכל הוא כדי שעל ידם יתקרב אל האמונה הקדושה, ועל ידם יכיר שרק הוא יתברך שמו מנהיג את העולם, ואין יציר נברא יכול לעשות מאומה. ואף כשמצליח האדם לפעול דבר מה בעולם הזה, הכל הוא מאתו יתברך במתנת חינם בסייעתא דשמיא. וכאשר מזדמן לאדם כשלון במעשה מסוים, אז היא שעת הכושר להחדיר ללב את האמונה, שהכל הוא רק מהשם יתברך בהשגחה פרטית. וכן כתב בספר שפת אמת (פרשת וארא שנת תרל"א ד"ה וידעתם): וזה טעם כל הגלות, כדי שידע האדם שמצדו מוכן להיות בגלות, וככה נוהג בכל איש מישראל, וכן שמעתי מאדוני אבי זקני מורי ורבי ז"ל [החידושי הרי"ם] כי אם היה אדם יודע באמת שהכל מהשם יתברך, לא היו מסתירין לו כלל, וכל ההסתר כדי שלא ידמה שממנו הוא. עכלה"ק.

חלוב הלהללה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב המערכרת

+ חנו לכם מופת +

יהודי יקר אחד הגיע לביתו באיחור גדול, כל ילדיו כבר עמדו וחיכו לבואו, והנה סוף סוף נכנס האב וחיוך על פניו, ובקול שמח הוא מבשר לבניו כי בדרכו ארע עמו מקרה של השגחה פרטית, הסכיתו כולם אזניהם לשמוע, וכך סיפר האב: תכננתי לצאת לתחנת האוטובוסים עשר דקות לפני הזמן, ביודעי שכולכם כאן ממתינים לבואי, והנה ברגע האחרון קרה עיכוב בלתי צפוי, מיד ברגע שיכולתי, יצאתי בריצה לעבר התחנה אך מרחוק כבר הבחנתי באוטובוס העוזב את התחנה, וכך נשארתי לעמוד ולהמתין לאוטובוס הבא, לאחר המתנה ממושכת הופיע האוטובוס הבא והנה סוף סוף הגעתי.. הילדים כולם חיכו להמשך הסיפור, אבל לא היה המשך.. שואלים הם את אביהם: איה ההשגחה הפרטית שהוא רצה לספר טליה? ענה להם אביהם: וכי אינכם חושבים שהעיכוב היה בהשגחה פרטית? וכי רק אם אח"כ היה מגיע רכב ואוסף אותי, או שחלילה קרה משהו לאוטובוס בדרך אז היה זה השגחה פרטית? הרי גם העיכוב הוא בהשגחה, (כמובן אין הכוונה לאנשים שמתוך עצלותם הם מאחרים ותולים זאת בהשגחה...) וכך הכניס האב בבניו שיעור

הקב"ה אומר למשה ואהרן: 'כי ידבר אליכם פרעה תנו לכם מופת', אומר להם הקב"ה: כך היא מידתו של פרעה לבקש מופתים ולא מידת בני ישראל, שכן יהודי אינו זקוק למופת כדי להאמין בקב"ה, הגם שאצל הבעש"ט הק' ותלמידיו ראינו שעשו מופתים. היה זה כדי לחזק את פשוטי העם באמונה. ולא עבור בני העליה שכבר היו באמונה מקודם, כי באמת מופת יכול לחזק את האמונה אצל מי שצריכים חיזוק, אבל רק לזמן קצר, רק כדי 'לפתוח את העיניים', ואח"כ ההתחזקות צריכה להמשיך מאליה, כי אצל פרעה גם כשהוא רואה מופתים גדולים הוא נשאר בכפירתו ומקשה את ליבו, אבל יהודי יודע ומאמין שכל מה שקורה אתו ועם כל העולם הוא 'מופת', אין שום טבע בעולם. והכל בהשגחה פרטית.

באמונה וביטחון.

(ע"פ טיב התורה-וארא)

וַיַעשׁ כוֹשֶה וְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר צָוָה יְהוָה אֹתָם בן עשו: (דו)

מן הראוי לעמוד על כוונת הכתוב שהכפיל את דבריו באמרו 'ויעש משה ואהרן כאשר צוה הוי"ה אותם' ומסיים שוב 'כן עשו'.

וכדי לבאר הכוונה עלינו להקדים מילין זעירין, הנה בני ישראל מאמינים הם שכל הנעשה בעולם הוא מאת ה', ובנוסף מוסיפים בטחון על אמונתם לדעת כי הקב"ה הוא המספק לכל בריה את צרכיו באמצעות סיבותיו, וכפי שאנו אומרים ג' פעמים מידי יום 'על ניסך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובתיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים'.

אולם בין כלל האנשים ישנם כאלו שבבואם לידי מעשה מוכיחים פעולותיהם שאמונה זו רפויה אצלם, כי אז נמשך דעתם אחר ראות הם מסיקים בדעתם שהפעולות הגשמיים הם העין, וכתוצאה מקור ושורש לתוצאותיהן ח"ו, וכאילו רק באלו הפעולות תלויים הצלחותהם ח"ו, ועל כן אם יסבב ה' שיתבטלו אלו הסיבות שהביאו לידי הצלחותיהם יתמלאו דאגה, כיון שנסתמו עיניהם מראות שמעל כל הסיבות יש גם מסבב הסיבות, ואינם מאמינים שהרבה שלוחים למקום. וכל הצלחותיהם שבעבר לא היו כי אם מכח גזירתו. וכשם שגזר הצלחותיהם מאותן הסיבות שנתקיימו עד כה, יכול לגזור הצלחותיהם ממקור וסיבה אחרת.

לעומתם המאמינים באמת ובתום במקור הסיבות, הללו מקדימים יראתם מבוראם גם בעוד הסיבות קיימות ומניבים רווחים. כיוו שיודעים שאין הסיבה מחיה כי אם המסבב, ואם יגרום החטא ויתבע המקטרג את שלו אז לא יועילו הסיבות הקיימות כי הללו לא יניבו רווחים ר"ל, על כן תמיד יראת ה' לנגד עיניהם לבל יחללו את פיקודיו. אולם במצב של ביטול הסיבות לא יתמלאו חרדה מהבאות, כיון שמעולם לא תלו עיניהם בהם, ובמקום דאגה תשמש בטחונם בה' שימציא להם סיבות אחרות.

על זה הדבר האריכה התורה ב'משנה תורה' (דברים ח, יא-יח) באמרה: 'השמר לך פן תשכח את ה' אלקיך לבלתי שמר מצותיו ומשפטיו וחֻקּתיו אשר אנכי מצוך היום' ומאריכה התורה להלן למה יהיה כדבר הזה? 'פן תאכל ושבעת ובתים טבים תבנה וישבת, ובקרך וצאן ירבין וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה' היינו כי תתלה את הצלחתך בסיבות ולא במקור הסיבות, לעיניך תראה שרכושך האגדי הוא המפרנס אותך, זכית לבתים ובקר וצאן וכסף וזהב והם שהביאו שתאכל לשובע נפשך, ועל כן אינך נותן אל לבך ליישר את אורחותיך על פי עצת ה', כי אינך מעלה על דעתך שיאונה לך כל רע.

ובפסוק הבא מנמק הכתוב הסיבה שגרם שתתלה את עצמך בהסיבות ולא במסבב הסיבות, 'ורם לבבך ושכחת את ה' אלקיך המוציאך מארץ מצרים ומבית עבדים', כלומר, כיון שזכית לממון המעמיד את רגלי האדם, נתרוממת ונדמה לך שהנך מבוסס על פי דרך הטבע, ומפני ההרגל נשתכח מלבך הדבר שאין הטבע שולט

בעולם, וכפי שהוכח בעת יציאת מצרים שבעל הטבע שידד את מערכות הטבע כדי להוכיח כי הוא הגוזר ומקיים, ואין שום דבר תלוי בסיבות, ואילו היו דברים אלו חקוקים בלבבך לא היית בוטח בעושרך הרם.

ובפסוקים הבאים מדבר אודות נקודת הבטחון בהשי"ת, שגם היא משוללת מדעתו של הבוטח בעושרו. שהרי אין בטחונו אלא בעושרו, ואינו זוכר באלו הזמנים שבו לא ראו אבותיו שום סיבה להחיותם ולהגן עליהם, ואז ראו בחוש שהקב"ה הוא 'המוליכך במדבר הגד'ל והנורא נחש שרף ועקרב' כי שמו ישראל בטחונם בה' והוא אשר הגין עליהם בעמודי הענן והאש. ואף שהמדבר הוא מקום 'צמאון אשר אין בו מים' זכית לראות שלא קצרה יד ה' מלהושיע כי הוא 'המוציא לך מים מצור החלמיש', והוא 'המאכלך מן במדבר' וכיון שנשתכחו הדברים מלבך נדמה לך כי 'כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה'.

נסיון זה עצמו היה בארץ מצרים, גם שם היו קטני אמנה שראו איך משה עושה פעולות שונות וכתוצאה מכך באים המכות הנאמנות על פרעה ועל מצרים, כפי שרואים במקראות התורה שברוב המכות נצטוה משה על עשיית פעולה קודם ביאת המכה לפעמים היה זה נטיית המטה על היאור, ולפעמים היה זה נטייתו על הארץ או על השמים, ובמכת שחין נצטוה משה לזרוק פיח כבשן השמימה ואז נעשו לשחין פורח, והללו טעו וקבעו על פי השקפתם בעיני הבשר שיד משה בדבר, והדברים תלויים בפעולותיו.

והיו אלו הדברים היפך המטרה של יציאת מצרים, כאמור באלו המקראות שהזכרנו לעיל, ששם רואים שניסי יציאת מצרים ויתר הניסים שזכו לאחר מכן כולם משמשים כאות כי הבורא הוא השולט על כל הסיבות והכל תלויים בגזירותיו, וכדי שלא תהיה מכך תקלה לדורות העידה התורה כהקדמה לכל האותות המסופרים להלו, שכל פעולותיו של משה ואהרן לא שמשו כלל כאמצעי להמכות, והיה ביכולתו של הקב"ה לעשות כל המעשים האלו מבלי שום פעולה מצד משה ואהרן, ולא הורה הקב"ה להם לעשות אלו הפעולות כי אם מהסיבות הכמוסים עמו, אך לא ח"ו מפני ההכרח בהם.

זהו המכוון בלשון הכתוב 'ויעש משה ואהרן כאשר צוה ה' אותם' כלומר לא מפני ההכרח בפעולותיהם עשו מה שעשו כי אם כדי לקיים את אשר צוה ה' אותם, ומטעמים הכמוסים עמו יתברך, ושפיר כפל הכתוב והפטיר 'כן עשו' כלומר, רק כזאת עשו ולא דבר זולת זה. שלא תאמר שהיו המכות תוצאות מפעולות אלו. כי לא היו תלויים כלל אלו באלו.

ואפשר שמזה הטעם לא מוזכר שמו של משה רבינו בכל הגדה של פסח, על אף שהוא היה הממוצע בין הקב"ה לפרעה ובין הקב"ה לישראל והינו חלק בלתי נפרד מסיפור יציאת מצרים, אולם כיון שכתוצאה מפעולותיו עלולים לטעות ולחשוב שיד אנוש היה סיבה לכל מה שהתרחש במצרים, ותהיה זה מטרה הפוכה מתכלית זה הלילה המיועדת להשריש את האמונה שהכל תלוי בהקב"ה על כן לא נזכר בה שמו כלל וכלל.

> 490 טיב ההודעות Ctor.

ניתן לשפוע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א 🌣 בפספר פיוחד וישיר כאידיש: 2951320 − 73 ס כלשון הקודש: 2951320 − 73

יו"ר הוועדה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

פרסום ראשון: כך 'נולד' כתיבת הספר שונה הלכות שחיבר רבינו שליט"א

לפני כחודש ימים נפטרה בשם טוב הרבנית הצדקנית מרת עליזה ריינהולד ע"ה, אשת הגאון רבי מרדכי ריינהולד זצ"ל. הגר"מ, שהיה מחשובי המתפללים בבית הכנסת חזון איש 'לדרמן' היה בקשר קרוב עם להבחל"ח רבינו שליט"א, במשך שנים רבות, (וכתבנו אודותיו סמור לפטירתו).

ריינהולד זצ"ל

הרבנית רינהולד ע"ה היתה מהמתפללות הקבועות מידי יום ביומו ב'לדרמן', ולא רק את תפילותיה קבעה בבית הגדול והקדוש, אלא אף את כל יכולותיה לפעול 'אוף טאן' בתכונות אותם למדה כ'תלמיד' ביחד עם עבודת-המידות מבית אביה הגאון רבי עזרא ברזל זצוק"ל, כפי שטבעה טיבעה הטוב והמטיב בקרב באי המנינים. היתה משכילה אל דל. ויודעת לטפוח על שכם של כל ילדה ונערה שהחלה לקבוע תפילותיה, לעודדה על רוחה הגבוהה, ולתת מילה טובה על ההתמדה, ולהתעניין בד בבד גם על לימודיה ולהציע את עזרתה כפי שעשתה בתפקיד מורה במשך עשרות שנים בבית הספר, ולתת פאר ושבח להוריה. וכך ישבה באורך רוח ועודדה נשים מתחזקות לתת עינה הטוב וליבה הרחום אל מועקתן ולתת להן מענה לצרכיהן, ובעיקר, עצה נכונה לדרכי החיים. שנים רבות חזרה מבית הכנסת ובידה מגבות ומפות שכיבסה במו ידיה בביתה לפאר בית מקדש מעט.

בכך הצטרפה הרבנית עליזה רינהולד ע"ה יחד עם בעלה הגאון הגדול רבי מרדכי רינהולד זצוק"ל, שנפטר לבית עולמו לפני כתשעה חודשים (ט ניסו תש"פ). לאותם דמויות הוד שהיוו אבני פינה ויסוד ראשוני למתפללים והלומדים בבית הכנסת 'לדרמן' שקבעו את בית התפילה לבית חייהם, ובגודל שיפעת תורתו, היווה עמוד של 'בין אדם לחברו' בינות הלומדים והמתפללים מבוגרים וצעירים כאחד, יחד עם הבנתו לצרכיהם של המתפללים ולהיותו שליח ציבור בתפילות מיוחדות שרוממו את המתפללים לפסגות ולהתרצות לפני השי"ת.

בימי השבעה חשף לנו בנה ידידנו הגאון רבי יוסף צבי שליט"א מירושלים, עובדא מרתקת ולא ידועה, אודות התחלת החיבור המפורסם של רבינו והגרא"צ טורצין זצ"ל, 'שונה הלכות' ג' כרכים. לפני למעלה מחמישים שנה, קיבל הגה"צ רבי חיים עזרא ברזל זצוק"ל כספי ירושה של הוריו זצ"ל. ובהיות שרבי עזרא ברזל היה לו 'בחילה' ממש מפני כסף, משום שחשש שזה יכול ח"ו למשוך אותו ולשנות את אמונתו רח"ל - כלשונו, חיפש מה לעשות בכסף. הוא לא היה נצרך לזה בדיוק באותם ימים, אז מה עושים בכסף.

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה- 1586

קהילות 073-2757000 שלוחה- 4310

נישואי הגר"מ

הגר"מ

רבי עזרא היה יוזמתי וכל חייו חיפש 'אוף טאן צום רבונו של עולם' ללא פניות של כבוד ושל 'מה יאמרו הבריות', הלך מיד לכולל חזון איש, שם הכל הכירו אותו כאחד מחשובי המתפללים, שהיו גדולי תלמידי החזו"א, ושימש כשליח ציבור שנים רבות בימים הנוראים, והחל לעניין את האברכים להתעלות יותר מכפי חוק לימודם ולהביא את פסקי החזון איש מידי 'למידה' לידי 'מעשה' שתגיע ההלכה לידי מעשה. ולשם כך יש לכתוב את פסקיו באיזה אופן שהוא. והעיקר, שהאברכים יתעלו יותר ויותר בלימודם ויתחילו לכתוב ולסכם את לימודם ולהעלותם על גבי הכתב. וכך את הירושה שקיבל מהוריו, הוא יתן לאותו אברך שיעלה ההצעה הנ"ל בלימודיו.

היו כמה אברכים שהחלו מיד במאמץ, כמו רבי צדוק טורצ'ין זצ"ל ועוד. והחלו ללמוד הלכות שבת והלכות עירובין החמורות. אבל הראשון שהיה זריז, היה זה האברך השקט מהכולל רבי חיים קניבסקי שליט"א. הוא הראשון שהביא כעבור כמה חודשים לידי רב עזרא חיבור שלם על הלכות שבת עירובין ועוד. כמובן, החלה תקופה נוספת שהצטרפו שאר הלומדים והכותבים יחד עם רב עזרא וישבו מידי יום שישי (כמדומני, כי אז היה מגיע רבי עזרא בקביעות אל בית חתנו ובתו רינהולד ברחוב רשב"ם 5) על הכתבים של רבי חיים. והספר יצא לראשונה לאור עולם.

אודות עידודו של רבי עזרא. חיברו ביחד את ספר שונה הלכות. רבינו שליט"א ולהבחל"ח רא"צ טורצין זצ"ל.

נדיר:

בשמחת

ריינהולד,

לוינשטין

מימין לשמאל: מרן הקהילות יעקב, רבי עזרא ברזל, החתן, המשגיח רבי יחזקאל

בהקדמת הספרים שונה הלכות, מזכירו רבינו שליט"א לשבח ומוקיר לו תודה על תרומתו ועזרתו הנכבדה (יש״כ למשפחת ריינהולד, ולבניה רבי יוסף צבי ור' משה שליט"א).

ת. נ. צ. ב. ה.

igo533145900@gmail.com 🗷 ליצירת קשר:

רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק 077-2092005 - 053-3145900

גיליון מס' 414 פרשת וארא תשפ"א שנה תשיעית

לעילוי נשמת

מרת צייטל בת ר' חיים אפלבאום ע"ה

נלב"ע ח' שבט תש"פ תוצב"ה ממרן רשכבה"ג שר התורה **הגר"ח קניבסקי** שליט"א

∞פנינים על הפרשה ₪

ושרץ היאור צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך (ז, כח)

ידועה הגמרא בפסחים (נ"ג ב") מה ראו חנניה מישאל ועזריה שמסרו עצמן על קדושת השם, נשאו קל וחומר בעצמן מצפרדעים, ומה צפרדעים שאין מצוין על קדושת השם כתיב בהו ועלו ובאו בביתך... ובתנוריך ובמשארותיך, אנו, שמצוין על קידוש השם, על אחת רמה ורמה

ויש לשאול מה הלימוד מהצפרדעים, והלא הן הצטוו 'ועלו בביתך' וגו', מה שאין כן חנניה מישאל ועזריה, שלא נצטוו כלל. ויש לומר (כך שמעתי בשם מהר"ל דיסקין זצ"ל) שאמנם הצטוו צווי כללי שיכנסו בביתך ובחדר משכבך ועל מטתך ובבית עבדיך ובעמך ובתנוריך ובמשארותיך אך אין זה צווי פרטי לכל צרפדע אם תכנס לבית או לתנור, וכל אחת יכולה להניח לאחרת שהיא תכנס לתנור, והם לא אמרו כן, רק תכף עלו בתנורים ובמשארות אף שאינם מצוים על קדשת השם, ומזה למדו חנניא מישאל ועזריה קל וחמר.

אמרו כן, זק תכן עלו בתנודים ובמשאדות אף שאינם מצוים על קושור והשם, ומזה למדר ותניא מישאל דעודיה קל דומה. ואגב, הוכיח רבנו לפלוני (שדבר במקום שהשתיקה יפה לו) ואמר לו: שמעתי בשם רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, מה טעם הכלבים ששתקו בשעת מכת בכורות זכו לקבל את הנבלות (עין רש"י שמות כ"ב ל"), ואלו הצפרדעים שלכאורה מסרו נפשן יותר על קדש השם, כי הלא נכנסו לתנור החם אצל פרעה, לא קבלו גמול מלבד שלא מתו ונשארו לחיות ביאור, כי יותר קשה לשתוק מלהשרף באש...

ויט אהרן את ידו על מימי מצרים ותעל הצפרדע ותכס את ארץ מצרים (ה, ב) ובפסוקים הבאים נזכר 'צפרדעים' לשון רבים, ואיתא במדרש, והובא גם ברש"י כאן, שבתחלה עלתה צפרדע אחת, והכעיסה מאד למצרים והכו אותה, והיתה מתזת, ויצאו ממנה נחילין של צפרדעים, וככל שהוסיפו להכות יותר, יצאו עוד ועוד צפרדעים.

ולכאורה הדבר פלא, אחרי שהמצרים רואים שבכל הכאה על הצפרדע היא מתרבה יותר ויותר, מדוע לא מפסיקים להכותה כדי שתפסיק להתרבות? ורגיל רבנו לחזר בזה על דברי אביו מרן הקהלות יעקב זי"ע (מובא גם בספרו ברכת פרץ).

כשאדם כועס, הוא הולך נגד השכל! כשהמצרים ראו שיוצאים מהצפרדע נחילים, במקום להפסיק, הם רק כעסו מאד והכו אותם יותר חזק, וכשראו שהיא מתיזה עוד צפרדעים, שוב המשיכו להכות בחוזק כדי לנקם בה, וכך יצאו עוד ועוד נחילין שמלאו את כל ארע מערים בעפרדעים

ומוסיף עוד:

וכך הוא גם בכל ענין. כשפוגעים באחד והוא כועס, אם יהיה חכם, ישמע חרפתו וישתק, עד יעבר זעם והמריבה תשקט, אבל אם מתחיל לכעס, ומשיב לשכנגדו דברים, והשני בודאי לא ישתק ועונה שוב, על ידי זה גוברת המריבה ביותר, וסופו כמו מכת הצפרדעים במצרים...

כיוצא בזה, כותב רבנו בספרו ארחות יושר, במדת הכעס, סימן י"ז, עבדא בכעסן שרק גרם הפסד לעצמו, וזה לשונו: בקדושין (מ"א א") רגזן לא עלתה בידו אלא רגזנותו, ובבית יוסף (או"ח סוף ס" רצ"ט) הביא מכל בו בשם מדרש, שבארה של מרים בימה של טבריה, וכל מוצאי שבת מחזרת על כל בארות ועל כל מעינות, וכל מי שהוא חולה ויזדמנו לו מים וישתה, אפלו כל גופו מכה שחין מיד נרפא.

ומעשה באדם שהיה מכה שחין, והלכה אשתו במוצאי שבת לשאב מים ונתעכבה יותר מדאי, ונזדמנה לה בארה של מרים, ומלאה כדה מאותן המים. וכיון שבאה אצל בעלה, כעס עליה, ומרב פחדה נפל כדה משכמה ונשבר הכד ונפלו מטפי המים על בשרו, ובכל מקום שנתזו המים, נרפא השחין, ועל זה אמרו חכמים: רגזן לא עלתה בידו אלא רגזנותו עכ"ל.

שבענו מטוביד)

נמצאים בסגר? זה הזמן לעשות סדר!

"קובץ גליונות" יוצא במיזם מיוחד בשיתוף "דברי שי"ח", ומבקש שיתוף פעולה מקוראינו היקרים, לשלוח העתק של תמונות ומסמכים ישנים ומעניינים, מגדולי הדורות, ובנושאים שונים.

לכל אחד יש ייחוס, בביתו של כל אדם קיימות תמונות של רבנים המפארים את האירועים השונים שהיו במשפחתו, צריך רק את הזמן לחפש, כעת זה הזמן.

נשמח לשיתוף פעולה, ולקבל גם תמונות, שלכם הם נראות פשוטות ומוכרות, אבל לכלל לציבור יכול להיות תועלת גדולה, אי"ה הדברים יראו אור לתועלת הרבים.

נא 'לפנות למערכת 'דברי שי"ח' בכתובת: ig0533145900@gmail.com

או במספר: 053-3145900, גם למי שאין אפשרות לסרוק, יכול לפנות אלינו ונדאג לכך בהתאם.

בברכה מרובה יצחק גולדשטוף

הערות הקוראים

בחודש האחרון נפטר אחד מחשוב מתפללי בהמ"ד לדרמן שכנו של רבנו הגרש"ז ריכמן זצ"ל ואציין ב' עובדות בהקשר לרבנו שליט"א ישנו תמונה בספר 'אלא' בו נראה רבנו שיבדל"א מלוה את הנפטר בפתח מדרגות ביתו היה זה לפני צאתו של הגרש"ז לחו"ל ועלה להפרד מרבנו לפני נסיעתו לחו"ל ורבנו קיים מצות ליה לשמירה [אפשר שהגרש"ז ביקש זאת ממנו] כמו"כ הגרש"ז זצ"ל סיפר דבהיותו בחו"ל התארח בבית גאב"ד העדה החרדית הגרי"ט וייס בהיותו רב באנטוורפן וסיפר שהגרי"ט שליט"א כל בעם שביקר בארץ היה מבקר אצל רבנו שליט"א וסיפר בהתפעלות מה ששח לו הגרי"ט שהיה אצל רבנו וביקש לרכוש את אחד מספריו ושאל את רבנו למחיר הספר וא"ל רבנו שאינו יודע וסיים ע"ז הגרי"ט ויס שד"ז כזה לא ראה מעודו שאחד לא ידע את מחיר הספר שלו עצמו.

לרפואת הרבנית **אסתר פייגה** בת **טובה** שתחי'

לזכות **הרך הנולד** בן **חיה** לרפו"ש לזכות ולרפואת סבי ר' **יוסף יעקב** בן **בלומה** לרפואה שלמה ולבריאות איתנה

נית **אסתר** לברכה והצלחה לברכה והצלחה בה שתחי'

divreysiach+subscribe@googlegroups.com :להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: מרבינו. בייען לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

ג' שבט תשפ"א - 16 ינואר 2020 • **מאנסי:** הדלקת נרות - 4:34 • מוציש"ק - (16 • 6:07 (np 72) • **מאנסי:** הדלקת נרות - 4:34 • מוציש • 16 ינואר 2020 • **מאנסי:** הדלקת נרות - 4:34 • מוציש *•* 16 ינואר 2020 • מאנסי:

דברי תורה מודפסים ומופצים בחופשיות על ידי ראמָפּוֹסט

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

דברי שי"ח • טיב הקהילה • שבילי פנחס • חוט של חסד • המברך

דברי תורה **עברית**